

ROKIŠKIO RAJONO VERSLO PLĖTROS IR INVESTICIJŲ PRITRAUKIMO Į RAJONĄ SEKTORINĖ STUDIJA

Vykdytojas:
UAB „Lyderio grupė“

Užsakovas:
Rokiškio rajono savivaldybės administracija

Rokiškio rajono verslo plėtros ir investicijų pritraukimo į rajoną sektorinė studija parengta įgyvendinant Rokiškio rajono savivaldybės administracijos vykdomą projektą „Rokiškio rajono strateginio plėtros plano iki 2015 m. atnaujinimas“, Nr. VP1-4.2-VRM-02-R-52-001, finansuojamą iš Europos Socialinio fondo lėšų

TURINYS

I. RAJONO BENDROJI APLINKOS ANALIZĖ.....	3
1.1. GEOGRAFINĖ PADĖTIS, PRANAŠUMAI IR TRŪKUMAI.....	4
1.2. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA	6
1.2.1. Demografinės rajono tendencijos	6
1.2.2. Užimtumas ir nedarbas	10
1.2.3. Demografinės situacijos keliamos problemos bei galimybės	14
1.3. SUSISIEKIMO SISTEMA	15
1.3.1. Susisiekimo sistema, jos pranašumai ir trūkumai	15
1.4. EKONOMINĖ APLINKA	17
1.4.1. Rajono ekonominiai rodikliai.....	17
1.4.2. Rajono pajamų struktūra, lėšos investicijoms ir verslui plėtoti	32
1.4.3. Rajono ekonominės sistemos problemos bei galimybės	34
II. INVESTICIJŲ APLINKA IR PASIRENGIMO PRITRAUKTI INVESTICIJAS INFRASTRUKTŪRA	35
2.1. INVESTICINIS KLIMATAS ŠALYJE, VERSLO APLINKOS SAMPRATA IR VERSLĄ ĮTAKOJANTYS VEIKSNIAI.....	36
2.2. ŠALIES VERSLO APLINKOS IR KONKURENCINGUMO VERTINIMAS.....	37
2.3. ESAMOS VERSLO APLINKOS IR INVESTICINIO KLIMATO ROKIŠKIO RAJONE ANALIZĖ.....	39
2.4. VERSLO RĖMIMO IR SKATINIMO ORGANIZACIJOS IR JŲ VEIKLA.....	41
2.5. INVESTICINĖS APLINKOS PROBLEMOS BEI GALIMYBĖS	43
III. TIKSLINIŲ GRUPIŲ IDENTIFIKAVIMAS IR JŲ POREIKIŲ TYRIMAS.....	44
3.1. TIKSLINIŲ GRUPIŲ IDENTIFIKAVIMAS.....	45
3.2. RAJONO VERSLININKŲ POREIKIŲ IR NUOMONĖS TYRIMAS	45
IV. RAJONO VERSLO IR INVESTICIJŲ APLINKOS SSGG.....	48
V. ROKIŠKIO RAJONO VERSLO PLĖTROS IR INVESTICIJŲ PRITRAUKIMO Į RAJONĄ TENDENCIJOS IR STRATEGIJA.....	51
5.1. RAJONO VERSLO PLĖTROS IR INVESTICIJŲ PRITRAUKIMO Į RAJONĄ GAIRĖS, STRATEGINĖS KRYPTYS IR PRIEMONIŲ PLANAS	52
VI. PASIŪLYMAI STRATEGINIAM PLANUI.....	63
PRIEDAI.....	70

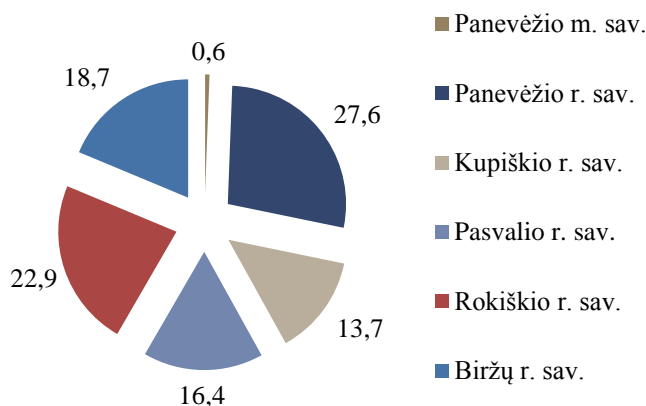

I. RAJONO BENDROJI APLINKOS ANALIZĖ

1.1. Geografinė padėtis, pranašumai ir trūkumai

Panevėžio apskrities plotas 787.900 ha, Rokiškio rajonas sudaro 180.600 ha arba 22,9 proc. viso apskrities ploto. Didžiausias rajone pagal plotą yra Panevėžio rajonas, užimantis 27,6 proc. apskrities, mažiausias – Panevėžio miestas, užimantis 0,6 proc. apskrities ploto.

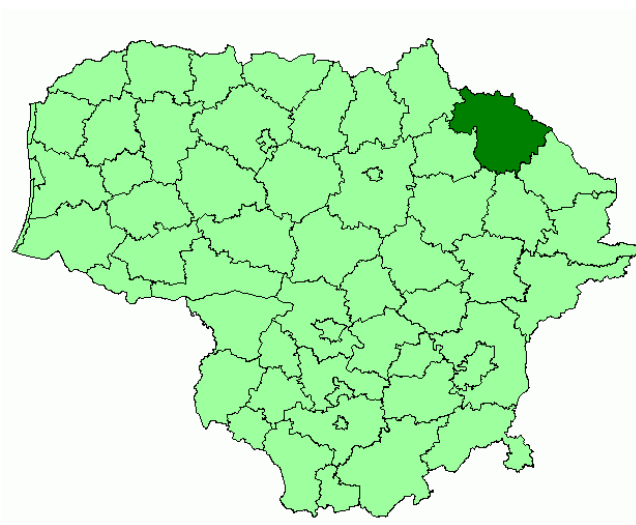
1.1.1 pav. Apskrities sudėtis pagal plotą

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Rokiškio rajonas ribojasi su Kupiškio ir Biržų rajonais Panevėžio apskrityje, Zarasų ir Utenos rajonais Utenos apskrityje bei Latvijos Respublika. Rajono administracinis centras – Rokiškio miestas, kiti miestai – Obeliai ir Pandėlys. Rajone dar yra 9 miesteliai.

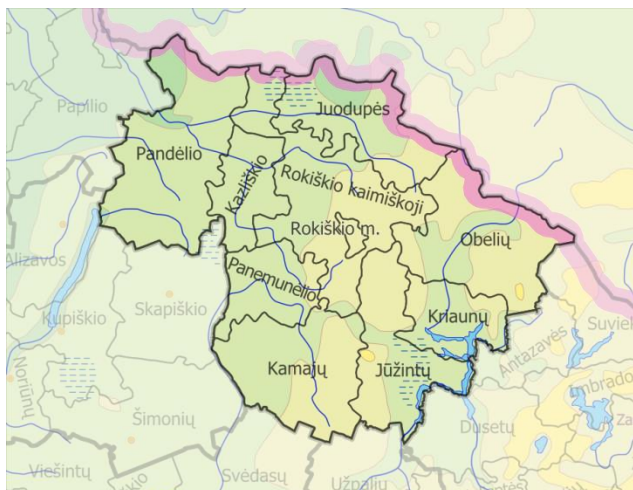
1.1.2 pav. Rokiškio rajono savivaldybė

Šaltinis: Wikipedia

Rokiškio rajone yra 10 seniūnijų: Juodupės, Jūžintų, Kamajų, Kazliškio, Kriaunų, Obelių, Pandėlio, Panemunėlio, Rokiškio kaimiškoji, Rokiškio miesto.

1.1.3 pav. Rokiškio rajono seniūnijos

Šaltinis: Wikipedia

Rajone vyrauja žemės ūkio naudmenų plotai, kurie sudaro 56 proc. arba 101 tūkst. ha viso rajono žemės fondo. Daugiausia, iš žemės ūkio naudmenų, sudaro ariamoji žemė – 86 proc. arba 87 tūkst. ha. Be žemės ūkio naudmenų, taip pat nemažai ploto užima miškai – 29 proc. (52 tūkst. ha) ir kitos paskirties žemė – 7 proc. (13 tūkst. ha). Keliai, užstatyta teritorija ir vandenys sudaro 8 proc. arba apie 15 tūkst. ha Rokiškio rajono ploto.

1.1.1 lentelė. Žemės fondo sudėtis Rokiškio rajone, ha, 2012 m. pradžioje

Bendras plotas	180.650,6
Žemės ūkio naudmenos	101.248,50
Ariamoji žemė	86.947,99
Sodai	1.189,82
Pievos ir natūralios ganyklos	13.110,67
Miškai	52.097,30
Keliai	3.634,06
Užstatyta teritorija	4.082,09
Vandenys	6.909,42
Kita žemė	12.679,25

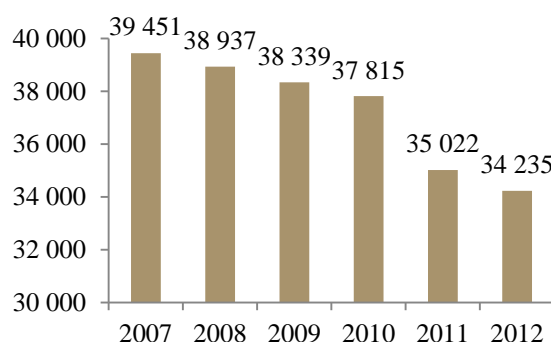
Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

1.2. Demografinė situacija

1.2.1. Demografinės rajono tendencijos

Statistikos departamento duomenimis, Rokiškio rajono savivaldybės gyventojų skaičius 2007-2012 m. pradžioje sumažėjo 13,22 proc. 2011 ir 2012 m. duomenys perskaičiuoti remiantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būsto surašymo rezultatais. Gyventojų mažėjimo priežastys – migracija bei neigiamas gyventojų prieaugis. 2010 ir 2011 m. ženkliai išaugo tarptautinės migracijos reikšmė gyventojų mažėjimui, neto migracija atitinkamai siekė -576 ir -297. Natūrali gyventojų kaita svyruoja tarp -250 ir -400. 2010 m. dėl sumažėjusio mirusiųjų skaičius, natūralios gyventojų kaitos rodiklis sumažėjo iki -251, tačiau jau 2011 m. išaugęs mirusiųjų bei sumažėjęs gimusių asmenų skaičius natūralią gyventojų kaitą padidino iki -349. Dėl sumažėjusio gyventojų skaičius, rajone nuo 21,8 iki 18,9 sumažėjo gyventojų tankumas (2012 m. pradžioje Lietuvos vidurkis – 49,1 gyventojų 1 km²).

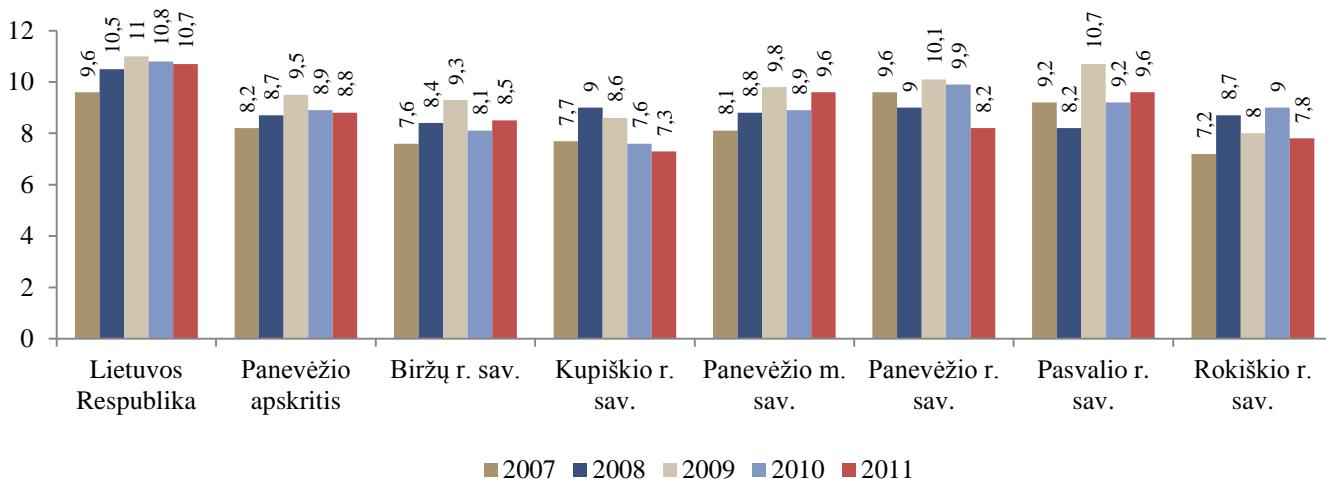
1.2.1.1 pav. Gyventojų skaičius Rokiškio rajone

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

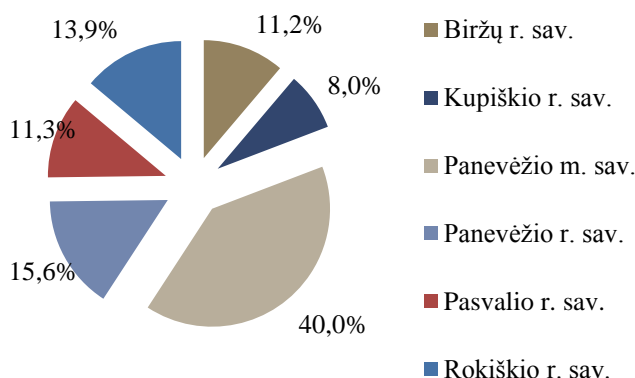
Rokiškio rajone, 1.000-iui gyventojų tenkantis gimusių skaičius išaugo nuo 7,2 iki 7,8, intensyviai jis augo iki 2010 m., kuomet siekė 9,0. Sumažėjęs gimstamumo rodiklis atsiliko nuo apskrities rodiklio vienu punktu – 2011 m. Panevėžio apskrityje 1.000-iui gyventojų teko 8,8 gimusieji.

Nors rodiklis augo tačiau buvo mažesnis už šalies vidurkį – 10,7. 2011 m. 1.000-iui gyventojų tenkantis gimusių skaičius Rokiškio rajone buvo vienas mažesnių. Geriausias rodiklis pastaruosius metus stebimas Panevėžio mieste ir Pasvalio rajone.

1.2.1.2 pav. 1.000 gyventojų tenka gimusių

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Rokiškio rajono gyventojai sudaro 13,9 proc. visų Panevėžio apskrities gyventojų. Didžiausią dalį apskrityje sudaro Panevėžio miesto savivaldybės gyventojai – 40 proc. bei Panevėžio rajono – 15,6 proc. Kupiškio, Biržų ir Pasvalio rajonuose yra mažiau gyventojų nei Rokiškio rajone.

1.2.1.3 pav. Gyventojų pasiskirstymas Panevėžio apskrityje, 2012 m. pradžioje

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Daugiausia rajone yra darbingo amžiaus gyventojų. Faktinis darbingo amžiaus gyventojų skaičius sumažėjo 12,5 proc., tačiau dėl bendro gyventojų skaičiaus mažėjimo procentinė tokių žmonių dalis beveik nepakito – sudarė nuo 58,4 iki 58,8 proc. visų rajono gyventojų.

0-15 metų amžiaus gyventojų skaičius 2007-2012 m. laikotarpiu sumažėjo 26,9 proc. Šių gyventojų dalis, nuo visų rajono gyventojų sumažėjo nuo 16,9 iki 14,2 proc. Pastaraisiais metais pensinio amžiaus gyventojų skaičius Rokiškio rajone sumažėjo 5,6 proc., jų dalis nuo visų rajono gyventojų išaugo nuo 24,8 iki 27 proc.

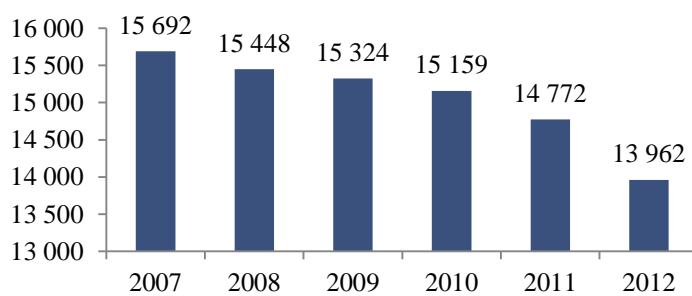
1.2.1.1 lentelė. Gyventojų skaičius, Rokiškio rajonas

Amžius	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Iš viso	39.451	38.937	38.339	37.815	35.022	34.235
Gyventojai (0–15 metų amžiaus)	6.647	6.291	5.953	5.750	5.044	4.861
Darbingo amžiaus gyventojai	23.018	23.000	23.077	22.875	20.620	20.132
Pensinio amžiaus gyventojai	9.786	9.646	9.309	9.190	9.358	9.242

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Gyventojų skaičius Rokiškio mieste 2007-2012 m., liepos 1-os duomenimis, sumažėjo 11 proc., nuo 15.692 iki 13.962.

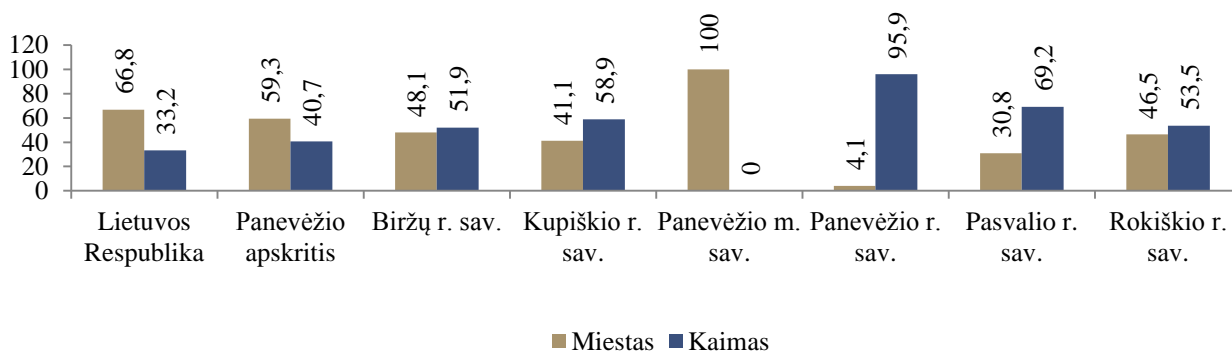
1.2.1.4 pav. Gyventojų skaičius Rokiškio mieste, 2007-2012 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Daugiau nei pusė Rokiškio rajono gyventojų yra įsikūrę kaimo vietovėse, 2007-2012 m. pradžioje šių asmenų dalis pakito nuo 54,6 iki 53,5 proc. Faktinis gyventojų mažėjimas stebimas tiek kaimo tiek miesto teritorijose – mieste sumažėjo 11,2 proc., kaime 14,8 proc. Rokiškio, Pasvalio, Kupiškio ir Panevėžio rajonuose didžioji dalis žmonių gyvena kaimo vietovėse, tačiau apskrityje tokių yra tik 40,7 proc.

1.2.1.5 pav. Gyvenamoji teritorija, 2012 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Daugiausia deklaravusių savo gyvenamą vietą Rokiškio rajone yra Rokiškio miesto ir kaimo seniūnijose. Mažiausiai gyventojų turi Kazliškio ir Kriaunų seniūnijos.

1.2.1.2 lentelė. Deklaravusių gyvenamąją vietą seniūnijoje skaičius, 2011 m.

Seniūnija	Gyventojų skaičius
Rokiškio miesto	14.714
Rokiškio kaimiškoji	5.374
Juodupės	3.665
Obelių	3.389
Pandėlio	3.183
Kamajų	2.253
Jūžintų	1.859
Panemunėlio	1.580
Kriaunų	975
Kazliškio	860

Šaltinis: 2011 m. seniūnų ataskaitos

Demografinės senatvės koeficientas parodo pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičių, tenkantį šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus. Lietuvoje visuomenė sensta, demografinės senatvės koeficientas išaugo 14 proc. Panevėžio apskrityje senatvės koeficientas išaugo 20 proc., Rokiškio rajone – 15,3 proc. Nors Rokiškio rajone ir Lietuvoje rodiklių kitimo tempai panašūs, tačiau senėjimo koeficientas Rokiškio rajone trečdaliu didesnis. Tai rodo, jog visuomenė čia sensta sparčiau.

1.2.1.3 lentelė. Demografinės senatvės koeficientas metų pradžioje, 2007-2012 m.

Administracinė teritorija/metai	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	129	134	137	140	144	147
Panevėžio apskritis	140	147	153	156	162	168
Rokiškio r.	170	179	181	185	190	196

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Bendrasis naštos koeficientas parodo 100-ui 15-59 metų amžiaus gyventojams tenkančių pagyvenusių (60 ir vyresnius) ir vaikų (0-15 metų amžiaus) skaičių, trumpiau – kiek vaikų ir pagyvenusių asmenų tenka 100-ui darbingo amžiaus gyventojų. Lietuvoje šis rodiklis svyravo tarp 55 ir 59 asmenų ir pastaruoju metu auga, apskrityje tarp 60 ir 63. Rokiškio rajono savivaldybėje ženkliai mažėjo iki 2011 m. – nuo 70 iki 59. Pokytis įvyksta dėl sumažėjusio darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus.

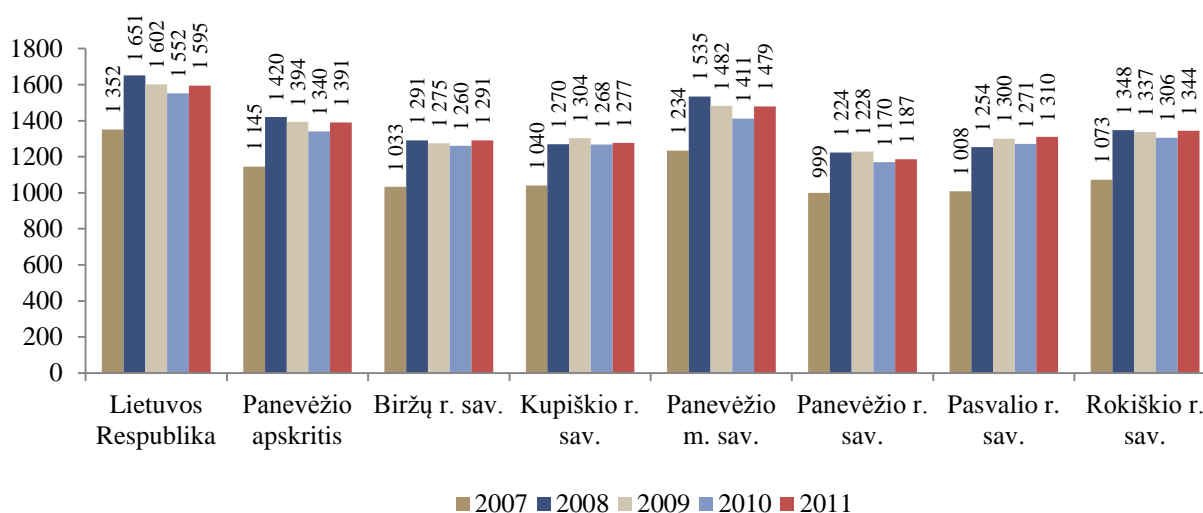
1.2.1.4 lentelė. Bendrasis naštos koeficientas, 2007-2012 m. pradžioje

Amžius	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0–14	26	24	24	23	24	23
60 ir vyresni	44	43	43	43	35	45
Bendras naštos koeficientas	70	67	67	66	59	68

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

1.2.2. Užimtumas ir nedarbas

Vertinant apskrities gyventojų laisvai disponuojamas pajamas (atskaičius mokesčius), Rokiškio rajonas, su 1.344 Lt, nedaug atsilieka nuo apskrities 1.391 Lt. Daugiausia pajamų, atskaičius mokesčius, lieka Panevėžio miesto savivaldybėje dirbantiems asmenims, mažiausiai, 1.187 Lt, Panevėžio rajono savivaldybėje. Rokiškio rajono neto darbo užmokestis yra 16 proc. mažesnis už šalies vidurkį.

1.2.2.1 pav. Vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis, Lt, 2007-2011 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Vidutinis samdomų darbuotojų skaičius Lietuvoje sumažėjo 12 proc., nuo 1.292 tūkst. iki 1.134 tūkst., apskrityje 15 proc., nuo 81 tūkst. iki 68,5 tūkst. 2011 m. daugiausia samdomų darbuotojų buvo Panevėžio mieste – 37,5 tūkst., tuo pat metu Rokiškio rajone – 8 tūkst. Daugiausia samdomų darbuotojų sumažėjo Kupiškio rajone.

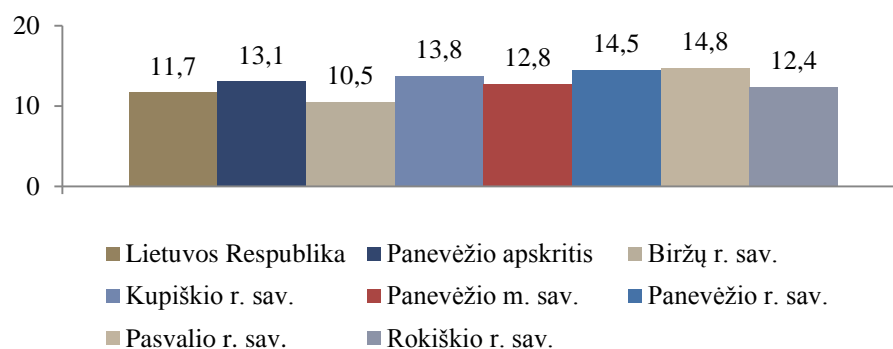
1.2.2.1 lentelė. Vidutinis samdomų darbuotojų skaičius

Metai	2007	2008	2009	2010	2011	Pokytis
Biržų r. sav.	6.860	6.733	6.027	5.757	5.787	-15,6
Kupiškio r. sav.	5.197	5.072	4.171	4.069	4.216	-18,9
Panevėžio m. sav.	44.559	44.443	38.379	36.298	37.494	-15,9
Panevėžio r. sav.	8.915	9.110	7.354	7.108	7.348	-17,6
Pasvalio r. sav.	6.271	6.364	5.719	5.535	5.571	-11,2
Rokiškio r. sav.	8.984	9.018	8.191	7.988	8.128	-9,5

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Remiantis Statistikos departamento duomenimis, Rokiškio rajono savivaldybėje bedarbių skaičius 2007-2011 m. laikotarpiu išaugo dukart, iki 2,8 tūkst. asmenų. Dėl ekonominės situacijos šalyje, registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis išaugo nuo 5,9 iki 12,4 proc. Palyginimui, Lietuvoje bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis išaugo daugiau nei tris kartus, nuo 3,2 iki 11,7 proc., apskrityje – tris kartus, nuo 4,3 iki 13,1 proc.

Panevėžio apskrityje 2011 m. mažiausias bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis stebimas Biržų rajone – 10,5 proc., didžiausias Pasvalio rajone – 14,8 proc. Rokiškio rajono rodiklis viršija šalies rodiklį, tačiau yra mažesnis nei apskrities.

1.2.2.2 pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc. 2011 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Rokiškio rajono teritorijoje 2012 rugsėjo 1-ą dieną sudarė 11,2 proc. Prieš mėnesį šis rodiklis siekė 11,3 proc. Rugsėjo mėnesį Rokiškio rajone įregistruoti 295 bedarbiai – tai vienas didžiausių skaičių rajone, įdarbinti 159 asmenys, 138 nusiųsta į aktyvias darbo rinkos politikos priemones. Mažiausias bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų rugsėjo 1-ą dieną registruotas Biržų rajone – 9,2 proc., didžiausias Kupiškio – 13,7 proc. Apskrities ir šalies vidurkis atitinkamai siekė 11,4 ir 10,2 proc.

Nedarbas seniūnijose

2012 m. sausio 1-ai dienai bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Rokiškio rajono seniūnijose sudarė nuo 9,06 proc. Rokiškio miesto seniūnijoje iki 20,55 proc. Panemunėlio seniūnijoje. Remiantis teritorinės darbo biržos duomenimis (2012.01.01), dažniausiai į ją kreipiasi žmonės pageidaujantys dirbti darbininku, pardavėju, valytoju, traktorininku, vairuotoju, padavėju, pagalbiniu darbininku.

1.2.2.2 lentelė. Pageidavimas darbui seniūnijose, populiariausi, 2012.01.01

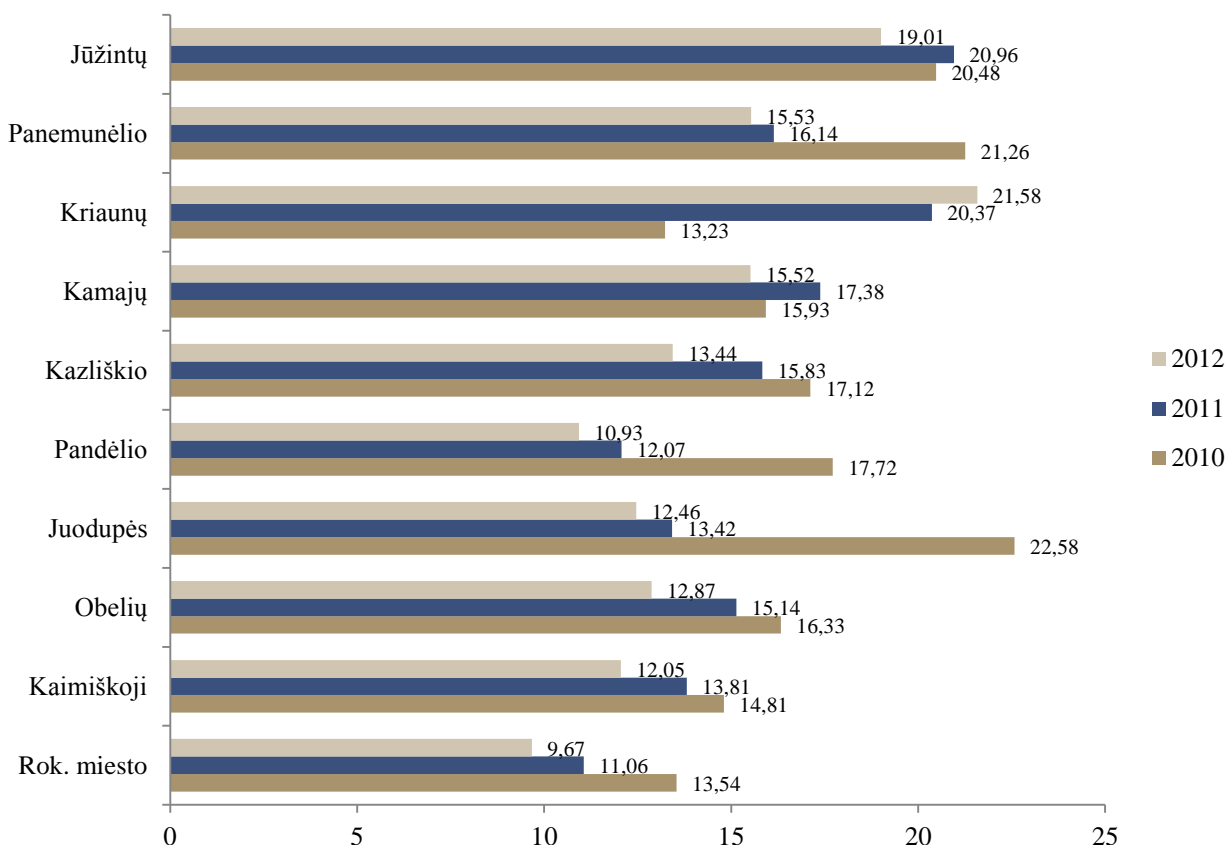
Rokiškio miesto	Kazliškio
• Darbininkas, • Pardavėjas, • Vairuotojas ekspeditorius, • Valytojas, • Sargas, • Virėjas, • Plataus profilio statybininkas, • Apdailininkas, • Pardavėjas kasininkas, • Apsaugos darbuotojas, • Dažytojas, • Pagalbinis darbininkas	• Darbininkas, • Pardavėjas, • Aplinkos tvarkymo darbininkas, • Agronomas, • Šaltkalvis (remontininkas), • Vairuotojas ekspeditorius, • Apsaugos darbuotojas, • Apželdinimo technikas, • Automobilio vairuotojas, • Dažytojas.
Rokiškio kaimiškoji	Kamajų
• Darbininkas, • Pardavėjas, • Valytojas, • Vairuotojas ekspeditorius, • Traktorininkas, • Apdailininkas, • Pagalbinis darbininkas, • Miško darbininkas, • Virėjas, • Kelio darbininkas, • Sargas, • Šaltkalvis (remontininkas).	• Darbininkas, • Traktorininkas, • Pardavėjas, • Vairuotojas ekspeditorius, • Valytojas, • Pagalbinis darbininkas, • Nekvalifikuotas pastatų statybos darbininkas, • Apsaugos darbuotojas, • Automobilių šaltkalvis, • Elektrikas.
Obelių	Kriaunų
• Darbininkas, • Traktorininkas, • Valytojas, • Pardavėjas, • Virėjas, • Kelio darbininkas, • Vairuotojas ekspeditorius, • Šaltkalvis (remontininkas), • Apsaugos darbuotojas, • Miško kirtėjas,	• Darbininkas, • Traktorininkas, • Valytojas, • Nekvalifikuotas pastatų statybos darbininkas, • Buhalteris, • Elektrikas, • Padavėjas, • Pagalbinis darbininkas, • Pardavėjas,

• Nekvalifikuotas pastatų statybos darbininkas, • Pagalbinis darbininkas.	• Vairuotojas ekspeditorius,
Juodupės	Panemunėlio
• Darbininkas, • Pardavėjas, • Traktorininkas, • Pagalbinis darbininkas, • Vairuotojas ekspeditorius, • Valytojas, • Sargas, • Nekvalifikuotas pastatų statybos darbininkas, • Plataus profilio statybininkas, • Šaltkalvis (remontininkas).	• Darbininkas, • Traktorininkas, • Vairuotojas ekspeditorius, • Valytojas, • Pardavėjas, • Aplinkos tvarkymo darbininkas, • Pagalbinis darbininkas, • Plataus profilio statybininkas, • Siuvėjas, • Stalius.
Pandėlio	Jūžintų
• Darbininkas, • Traktorininkas, • Pardavėjas, • Valytojas, • Vairuotojas ekspeditorius, • Plataus profilio statybininkas, • Siuvėjas, • Virėjas, • Automobilio vairuotojas, • Miško kirtėjas, • Pagalbinis darbininkas, • Šaltkalvis (remontininkas).	• Darbininkas, • Pardavėjas, • Traktorininkas, • Valytojas, • Nekvalifikuotas statybos darbininkas, • Apsaugos darbuotojas, • Miško darbininkas, • Automobilio vairuotojas, • Laborantas, • Plataus profilio statybininkas.

Šaltinis: Panevėžio teritorinės darbo biržos Rokiškio skyrius

Panevėžio teritorinės darbo biržos Rokiškio skyriaus duomenimis, skirtingose seniūnijose bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų kito nevienodai. Bedarbių procentas augo Kriaunų seniūnijoje, nuo 13,23 iki 21,58 proc. Kitose seniūnijose bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų mažėjo, labiausiai tai pastebima Panemunėlio, Pandėlio ir Juodupės seniūnijose.

1.2.2.3 pav. Rokiškio rajono vidutinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų, 2010-2012* m.

* - nuo 2012 m. sausio 1 iki birželio 1 dienos, vidurkis.

Šaltinis: Panevėžio teritorinės darbo biržos Rokiškio skyrius

1.2.3. Demografinės situacijos keliamos problemos bei galimybės

Apibendrinant Rokiškio rajono demografinę situaciją ir nedarbo tendencijas, matyti neigiami ekonominio sunkmečio padariniai: sumažėjęs gyventojų skaičius, padidėjusi migracija, išaugęs bedarbių skaičius. Išaugęs darbingo amžiaus gyventojų ir bedarbių santykis bei maža darbo vietų pasiūla ekonominiu sunkmečiu paskatino rajono gyventojų emigraciją, kas sumažino darbo jėgos pasiūlą. 2012 m. pradžioje Rokiškio rajone tarp darbo ieškančiųjų vyravo nekvalifikuotų darbininkų darbo paieškos. Tad artimiausiais metais Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje yra labai svarbu skatinti verslo plėtrą, įgyvendinti įvairias užimtumo, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programas.

Išanalizavus statistinius duomenis Rokiškio rajone galima išskirti šias pagrindines demografines problemas:

- gyventojų mažėjimas;
- didėjanti emigracija;
- sparčiai augantis senėjimo koeficientas;
- augantis naštos koeficientas;
- santykinai mažas darbo užmokestis;
- mažėjantis samdomų darbuotojų skaičius;
- didėjantis bedarbių skaičius;
- didžiąją bedarbių dalį sudarantys nekvalifikuoti darbininkai.

1.2.3.1 lentelė. Demografinės situacijos keliamos problemos ir galimybės

Problemos	Galimybės
• Senėjanti visuomenė, migracija lemia gyventojų skaičiaus mažėjimą; • Dėl didėjančio nedarbo, santykinai mažo darbo užmokesčio išaugusi emigracija; • Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas; • Bedarbių skaičiaus augimas.	• Parama darbo vietų kūrimui, darbuotojų perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui paskatintų verslo plėtrą ir Rokiškio rajono ekonominę vystymąsi, o kartu ir rajono demografinės padėties gerėjimą; • Aktyvių darbo rinkos priemonių efektyvus naudojimas mažinant nedarbą; • Vietinių užimtumo iniciatyvų projektų, remiančių naujų darbo vietų steigimą, įgyvendinimas; • Bedarbių integravimo į darbo rinką verslumo ugdymo bei mokymo paslaugų plėtra.

1.3. Susisiekimo sistema

1.3.1. Susisiekimo sistema, jos pranašumai ir trūkumai

Rokiškio rajono savivaldybės susisiekimo sistemą sudaro 586 km valstybinės reikšmės ir 1.613 km vietinių automobilių kelių tinklas. Remiantis Statistikos departamento duomenimis, 2011 m. valstybinės reikšmės keliai su pagerinta danga sudarė 53,24 proc., o vietinės reikšmės kelių su pagerinta danga buvo 623 km bei sudarė 38,62 proc. Šis rodiklis yra aukštesnis už Panevėžio apskrities rodiklį (23,49 proc.) ir yra vienas geriausių (išskyrus Panevėžio miestą) apskrityje.

Rokiškio rajono teritorijos nekerta magistraliniai keliai, tačiau krašto kelių tinklas išvystytas pakankamai. Rokiškio rajono savivaldybės teritoriją kerta 4 krašto keliai (krašto kelias Nr. 122 „Panevėžys – Kupiškis – Rokiškis – Daugpilis“, krašto kelias Nr. 120 „Rokiškis – Anykščiai – Radiškės“, krašto kelias Nr. 123 „Rokiškis – Pandėlys – Biržai“, krašto kelias Nr. 117 „Zarasai – Bradesiai – Obeliai“) ir rajoniniai keliai.

Atsižvelgiant į kelių tipų struktūrą, Rokiškio rajone, palyginus su kitais rajonais, transporto srautai nėra intensyvūs. Eismo intensyvumas Rokiškio rajono krašto keliuose siekia iki 2,5 tūkst. automobilių per parą. Intensyviausias judėjimas Rokiškio rajone vyksta krašto keliu Nr. 120 „Rokiškis – Anykščiai – Radiškės“, bei krašto keliu Nr. 122 „Panevėžys – Kupiškis – Rokiškis – Daugpilis“ iki Obelių.

Rokiškio rajono vietinės reikšmės automobilių kelių tinklo padengimas atitinka Lietuvos vidurkį. Lietuvoje kelių tinklo tankis sudaro 0,93 km/km², Panevėžio apskrities vidurkis siekia 0,82 km/km², Rokiškio rajone – 0,89 km/km². Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis Rokiškio rajone išaugo 12,3 proc. Pagrindinė priežastis – išaugęs grunto kelių ilgis nuo 80 iki 256 km. 2011 m. Rokiškio rajone ženkliai, beveik 6 kartus, išaugo vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgis, kas atitinkamai lėmė sumažėjusį žvyro kelių ilgį.

1.3.1.1 lentelė. Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis metų pab., Rokiškio rajonas

Metai	2007	2008	2009	2010	2011
Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis	1.437	1.437	1.613	1.613	1.613
Vietinės reikšmės automobilių kelių su danga ilgis	1.357	1.357	1.357	1.357	1.357
Vietinės reikšmės automobilių kelių su patobulinta danga ilgis	105	105	105	105	623
Žvyro kelių ilgis	1.252	1.252	1.252	1.252	734
Grunto kelių ilgis	80	80	256	256	256

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Gana tankus automobilinių kelių tinklas leidžia pasiekti įvairiausias rajono vietas, tačiau pasigendama kokybiškų kelių. Nepaisant 2011 m. įgyvendintų kelių rekonstrukcijos darbų, vis dar lieka nemaža kelių dalis dengta žvyru, keliai duobėti, šalia jų nėra poilsio aikštelių, rodyklių ir pan. Tokia situacija tiesiogiai įtakoja savivaldybės patrauklumą bei turistinį potencialą.

Savivaldybė įgyvendina ne vieną projektą susisiekimo infrastruktūros modernizavimui, tačiau daugiausiai investicijų yra kreipiami į savivaldybės centro, Rokiškio miesto, kelių infrastruktūros atnaujinimą. Šiuo metu yra įgyvendinamas projektas, kuriuo siekiama rekonstruoti Kauno g., kurioje vyksta intensyvus eismas į visuomenines įstaigas, darbovietes, įvairias įmones ir pan. Atsižvelgiant į tai, kad Kauno g. ir Laisvės g. sankryžoje įvyksta daugiausiai eismo įvykių mieste, joje bus įrengti šviesoforai.

Taip pat įgyvendinamas projektas "Urbanistinės teritorijos Rokiškio mieste tarp Respublikos – Aušros – Parko – Taikos – Vilties - P. Širvio – Jaunystės – Panevėžio – Perkūno – Kauno - J.Basanavičiaus – Ažuolų – Tyzenhauzų – Pievų – Juodupės - Laisvės gatvių sutvarkymas ir plėtra", kurio metu Rokiškio mieste bus įrengtos automobilių stovėjimo aikštelės, sutvarkyti pėsčiųjų takai, gatvės, atnaujinti dviračių takai, įrengtas apšvietimas.

Gerėjančios eismo sąlygos tiesiogiai įtakoja automobilizacijos lygį (žr. 1.3.1.2 lentelę). Nuolatos augantis automobilizacijos lygis lemia gyventojų gebėjimą judėti nepriklausomai nuo esamos viešojo transporto sistemos išsivystymo rajone.

1.3.1.2 lentelė. 1.000 – čiu gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių, Panevėžio apskritis, 2007-2011 m.

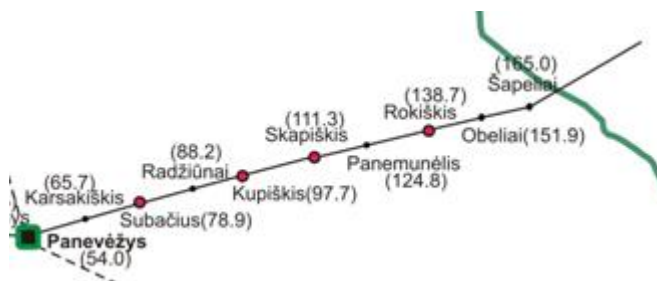
Teritorija	2007	2008	2009	2010	2011
Panevėžio apskritis	422	457	478	487	499
Biržų r. sav.	400	440	468	489	503
Kupiškio r. sav.	426	468	488	494	506
Panevėžio m. sav.	425	450	464	467	473
Panevėžio r. sav.	446	490	517	530	549
Pasvalio r. sav.	388	421	447	460	477
Rokiškio r. sav.	431	478	500	513	532

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Nors kelių eismo įvykių skaičius 2007-2011 m. laikotarpiu savivaldybėje sumažėjo beveik 20 proc., jis išlieka vienas didžiausių apskrityje, todėl eismo saugumo reguliavimas įvairiomis priemonėmis (kelių remontas, prevencinių priemonių diegimas, įvairių programų įgyvendinimas ir pan.) Rokiškio rajono savivaldybėje turėtų tapti prioritetine sritimi.

Rokiškio rajoną iš rytų į vakarus kerta geležinkelio linija einanti iš Daugpilio pro Rokiškį į Panevėžį.

1.3.1.1 pav. Geležinkelio atšaka Panevėžio apskrityje

Atsižvelgiant į tai, kad geležinkelio ruožo Panevėžys - Rokiškis – Obeliai infrastruktūra yra pasenusi ir reikalaujanti investicijų, ji neturi didelės reikšmės nei krovinių, nei keleivių pervežimuose.

Tinkamų laivybai upių Rokiškio rajone nėra.

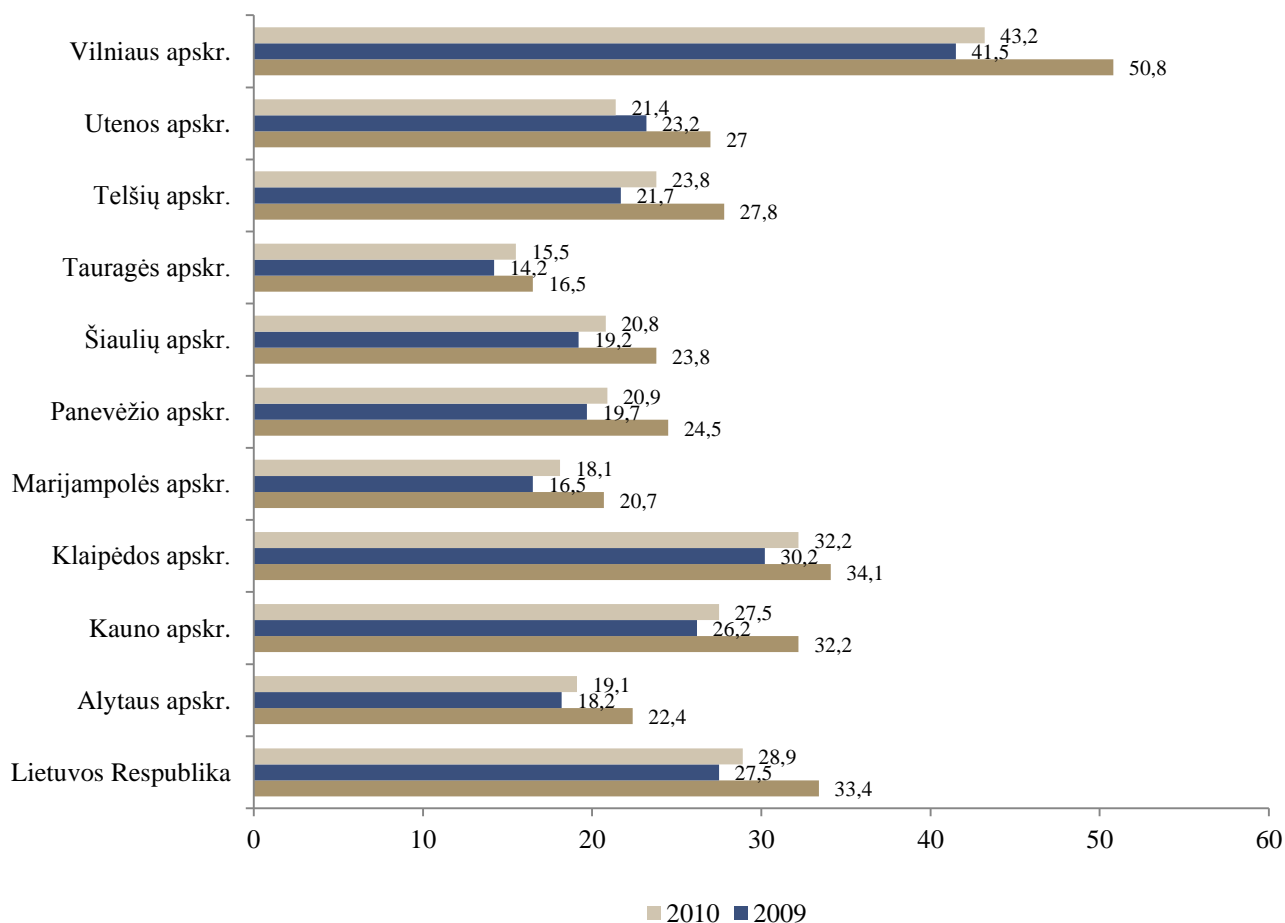
1.4. Ekonominė aplinka

1.4.1. Rajono ekonominiai rodikliai

Bendrojo vidaus produkto statistinė informacija pateikiama apskričių mastu. 2008-2010 m. laikotarpiu, BVP 1-am gyventojui Panevėžio apskrityje sumažėjo nuo 24,5 iki 20,9 tūkst. Lt per metus, 2009 m. vertė buvo dar mažesnė – 19,7 tūkst. Lt. Tai rodo, kad regione yra silpniau išvystytos didelė pridėtinę vertę kuriančios ūkio šakos. Bendras šalies rodiklis sumažėjo nuo 33,4 iki 28,9 tūkst. Lt, 2009 m. stebėta mažiausia BVP reikšmė 1-am gyventojui – 27,5 tūkst. Lt. Panevėžio apskritis atsilieka nuo

šalies vidurkio 28 proc. Daugiausia bendrojo vidaus produkto 1-am asmeniui tenka Vilniaus apskr. ir čia stebimas sumažėjimas nuo 50,8 iki 43,2 tūkst. Lt.

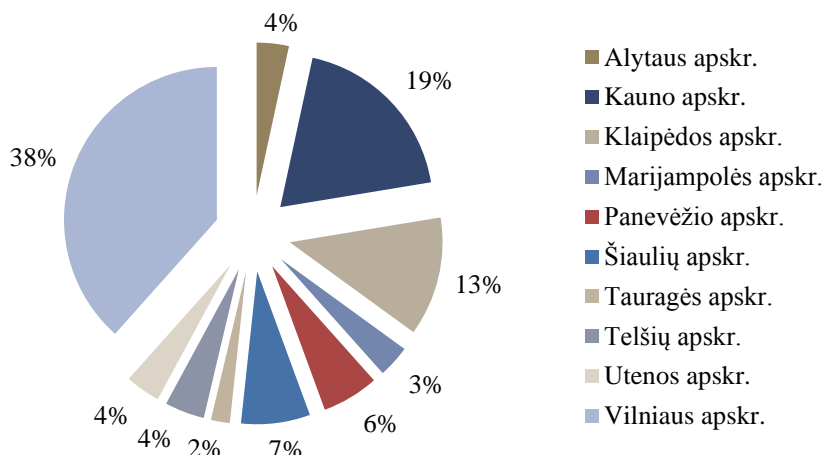
1.4.1.1 pav. BVP tenkantis vienam gyventojui, tūkst. Lt

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Vertinant apskričių sukurta BVP 2010 m., 39 proc. Lietuvos bendrojo vidaus produkto sukurta Vilniaus, 19 proc. Kauno, 13 proc. Klaipėdos apskrityse. Panevėžio apskrities sukurta BVP dalis sudarė 6 proc.

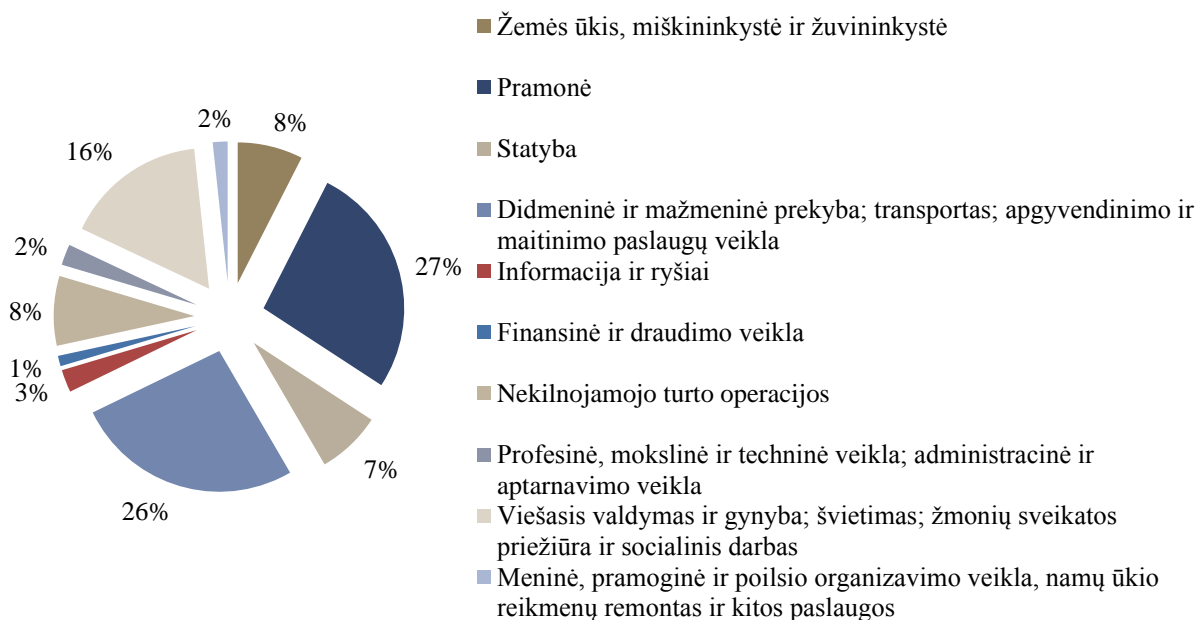
1.4.1.2 pav. Apskričių sukurta BVP dalis, proc., 2010 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2010 m. daugiausia BVP apskrityje sukūrė pramonė – 27 proc., ir didmeninė ir mažmeninė prekyba; transportas; apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla – 26 proc. Taip pat nemenkai prie bendrojo vidaus produkto kūrimo prisidėjo ir viešasis valdymas ir gynyba; švietimas; žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas – 16 proc. Po 8 proc. viso apskrities BVP sukūrė žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė bei nekilnojamojo turto operacijos.

1.4.1.3 pav. BVP sudėtis Panevėžio apskrityje, 2010 m. proc.

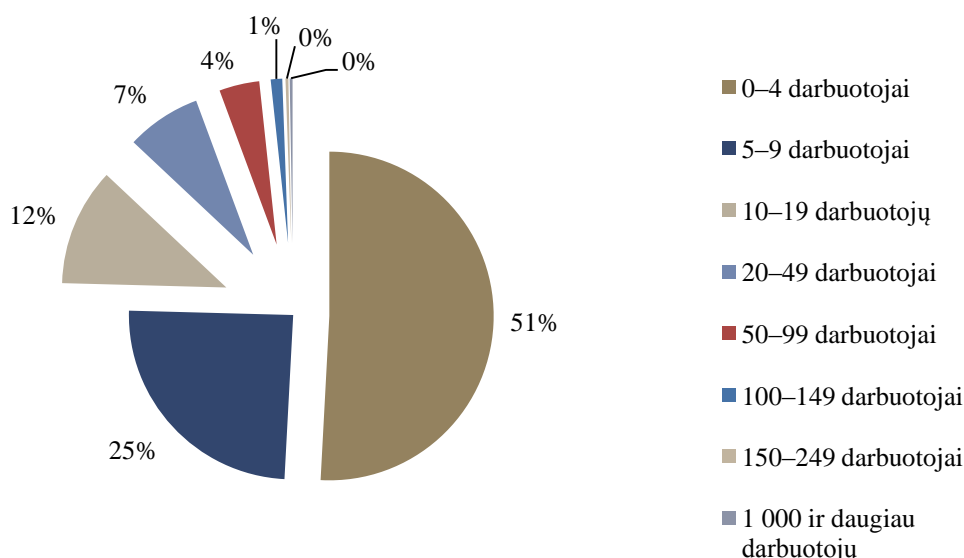

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Ūkio subjektai. Statistikos Departamento duomenimis 2012 metų pradžioje Lietuvoje buvo registruoti ir veikė 83.624 ūkio subjektai. Panevėžio apskrityje veikė 5.720, Rokiškio rajone 544 ūkio subjektai. Ūkio subjektų skaičius Rokiškio rajone sumažėjo 3,4 proc., 354 ūkio subjektai (65 proc.) turėjo įmonės statusą.

Kaip minėta anksčiau, Rokiškio rajone 2012 metų pradžioje veikė 354 įmonės, 353 iš jų priklausė mažų ir vidutinių įmonių grupei. 75,4 proc. visų veikiančių mažų ir vidutinių įmonių sudarė mikroįmonės, kurių darbuotojų skaičius neviršija 9, 18,9 proc. sudarė mažos įmonės, kurių darbuotojų skaičius nuo 10 iki 49. Iš mažų ir vidutinių įmonių daugiausia rajone veikia įmonės, turinčios iki 4 darbuotojų, jos sudaro 51 proc. Taip pat ketvirtadalį sudarė įmonės, turinčios 5-9 darbuotojus.

1.4.1.4 pav. Rokiškio rajone veikiančių įmonių pasiskirstymas pagal darbuotojų skaičių, 2012 m. pr.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Žvelgiant į 2007-2012 m. laikotarpio statistinius duomenis, matome, jog veikiančių įmonių skaičius Rokiškio rajone sumažėjo 15,1 proc. – 2007 metais jų veikė 417, 2012 metais – 354. Labiausiai pakito iki 4 darbuotojų turinčių įmonių skaičius, per stebimą laikotarpį jų sumažėjo 30,5 proc. Per 2007-2012 m. laikotarpį Rokiškio rajone veikė 1 įmonė turinti 150-249 darbuotojus ir 1 turinti 1.000 ir daugiau darbuotojų.

2012 metų pradžioje daugiausiai darbuotojų dirbo įmonėje, kuri turi 1.000 ir daugiau darbuotojų – 1.029 asmenys, taip pat nemažai asmenų dirbo įmonėse turinčiose 50-99 darbuotojus – 977 asmenys. Trečia pagal darbuotojų skaičių buvo įmonių grupė, turinti 20-49 darbuotojus. Nors 51 proc. rajono įmonių sudaro įmonės turinčios iki 4 darbuotojų, tačiau bendras šio dydžio įmonių darbuotojų skaičius sudaro tik 386.

1.4.1.1 lentelė. Veikiančių įmonių skaičius metų pradžioje Rokiškio rajone, pagal darbuotojų skaičių, 2007–2012 m.

Darbuotojų skaičius/Metai	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0–4 darbuotojai	259	248	234	181	226	180
5–9 darbuotojai	67	71	80	82	85	87
10–19 darbuotojų	40	42	42	49	35	41
20–49 darbuotojai	29	33	33	26	31	26
50–99 darbuotojai	16	13	14	15	11	14
100–149 darbuotojai	4	5	5	4	5	4
150–249 darbuotojai	1	1	1	1	1	1
1.000 ir daugiau darbuotojų	1	1	1	1	1	1

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Didžiausios įmonės/įstaigos savivaldybėje

AB „Rokiškio sūris“, didžiausia Lietuvos pieno perdirbimo įmonė. Įmonė gamina įvairių rūšių sūrį: kietus, puskiečius, nenokintus, lydytus ir kt. Savo produkciją daugiausiai eksportuoja į Vakarų rinkas. Įmonėje dirba virš 1.000 darbuotojų, metinė apyvarta viršija 100 mln. Lt. Įmonė įsikūrusi Rokiškio mieste.

VšĮ „Rokiškio psichiatrijos ligoninė“, teikia būtinają asmens sveikatos priežiūrą pacientams, turintiems psichikos sveikatos sutrikimų bei priverčiamąją medicininio pobūdžio priemonių taikymą pacientams, padariusiems visuomenei pavojingą veiką, teismo pripažintiems nepakaltinamais ir nutartimi nukreiptiems priverstiniam gydymui griežto, sustiprinto ir bendro stebėjimo sąlygomis. Įstaigoje dirba virš 250 darbuotojų, ligoninė įsikūrusi Rokiškio mieste.

VšĮ „Rokiškio rajono ligoninė“, teikia sveikatos priežiūros paslaugas. Ligoninėje teikiamos antrinės stacionarinės sveikatos priežiūros bei antrinio lygio ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, dienos chirurgija, suaugusiųjų ambulatorinė reabilitacija, invazinio skausmo malšinimo, dienos stacionaro ir laboratorinės diagnostikos bei kompiuterinės tomografijos paslaugos. Įstaigos personalą sudaro 289 asmenų. Ligoninė įsikūrusi Rokiškio mieste.

Skemų socialinės globos namų teikiamos paslaugos apima medicinos, maitinimo, socialinio darbo, darbinio užimtumo, kultūrinės, sporto, edukacines ir buitines bei asmens higienos paslaugas. Globos namai yra įsikūrę Rokiškio rajone, Skemų kaime. Įstaigoje dirba virš 150 darbuotojų.

Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija, tai dieninė, savarankiško mokymosi bendrojo lavinimo mokykla įsikūrusi Rokiškio mieste. Mokykloje dirba 190 darbuotojų.

UAB „Ramundas“ prekiauja pagrindinių pramoninių rūšių padėklais, biokuru (briketai ir granulės) ir lentomis. Įmonė apima visą gamybos grandinę: nuo miško auginimo iki padėklų gamybos ir transportavimo. Lentpjūvė, padėklų gamybos cechai, sandėliai ir transporto parkas įsikūrę Rokiškio rajone, Obeliuose. Įmonės grupėje dirba virš 150 darbuotojų.

UAB „Lašų duona“ viena didžiausių bei moderniausių Aukštaitijos duonos ir pyrago produktų gamybos įmonių. Įmonėje dirba virš 150 darbuotojų, metinė apyvarta virš 20 mln.Lt. Įmonė įsikūrusi Rokiškio mieste.

VĮ Rokiškio miškų urėdija, patikėjimo teise valdo, naudoja valstybinius miškus ir jais disponuoja įstatymų nustatyta tvarka, taip pat vykdo juose kompleksinę miškų ūkio veiklą ir kitą įmonės įstatuose numatytą veiklą. Urėdija įsikūrusi Rokiškio mieste. Darbuotojų skaičius viršija 100.

UAB „Ivabaltė“ veiklos sritys apima: žemės ūkio technikos didmeninę ir mažmeninę prekybą, konsultacijas, žemės ūkio technikos priežiūrą, aptarnavimą ir remontą, originalių ir alternatyvių joms atsarginių detalių didmeninę ir mažmeninę prekybą, vietinius ir tarptautinius pervežimus, logistiką, muitinės sandėlius, muitinės tarpininko paslaugas, finansavimo paslaugas įsigyjant žemės ūkio paslaugas. Įmonėje dirba virš 100 darbuotojų, metinė apyvarta virš 50 mln. Lt. Įmonė įsikūrusi Rokiškio mieste.

Veikiančių ūkio subjektų skaičius Rokiškio rajone 2007-2012 m. laikotarpiu sumažėjo 3,37 proc. arba 19 veikiančių ūkio subjektų. Daugiausia, 29, sumažėjo subjektų, kurių sugeneruojamos pajamos sudarė 1-19.999 Lt (nuo 234 iki 205 ūkio subjektų, 13,4 proc. mažėjimas) ir tų, kurių sugeneruojamos pajamos sudarė 20.000-49.999 Lt – 13 (nuo 60 iki 47 ūkio subjektų, 21,7 proc. mažėjimas) (lentelė 1.4.1.2).

Vertinant veikiančių ūkio subjektų skaičių pagal pajamas, Rokiškio rajone 2012 metų pradžioje daugiausiai buvo tų subjektų, kurių pajamos 1-19.999 Lt (37,7 proc.), antroje vietoje buvo subjektai sugeneruojantys 100.000-249.999 Lt (15,6 proc.), trečioje – 50.000-99.999 Lt (9,2 proc.) pajamų. Didžiausias procentinis pokytis užfiksuotas 7.000.000-23.999.999 Lt pajamas sugeneruojančių įmonių grupėje. Per 6 metus veikiančių ūkio subjektų skaičiaus pokytis sudarė 62,5 proc., pačių įmonių pagausėjo nuo 8 iki 13.

1.4.1.2 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų skaičius Rokiškio rajone metų pradžioje, pajamų grupė, 2007–2012 m.

Pajamų grupės/Metai	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1–19.999 Lt	234	241	232	193	240	205
20.000–49.999 Lt	60	45	51	31	49	47
50.000–99.999 Lt	52	63	50	52	59	50
100.000–249.999 Lt	64	51	69	70	82	85
250.000–499.999 Lt	41	48	47	47	35	42
500.000–999.999 Lt	33	39	38	45	44	39
1.000.000–1.999.999 Lt	34	39	40	32	24	28
2.000.000–4.999.999 Lt	28	36	34	34	27	28
5.000.000–6.999.999 Lt	7	8	4	9	7	5
7.000.000–23.999.999 Lt	8	9	16	17	12	13
24.000.000–99.999.999 Lt	1	1	4	2	3	1
138.000.000 Lt ir virš	1	1	1	1	1	1

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2012 metais Lietuvoje, skirstant pagal teisinę formą, daugiausia veikiančių ūkio subjektų yra uždarytųjų akcinių bendrovių – 49.281 (58,9 proc.), individualių įmonių – 12.155 (14,5 proc.), asociacijų – 9.333 (11,2 proc.), bendrijų – 3.698 (4,4 proc.), savivaldybės biudžetinių įstaigų – 2.851 (3,4 proc.) ir viešųjų įstaigų – 2.709 (3,2 proc.). Visi kitos teisinės formos ūkio subjektai sudaro mažiau nei 1 proc. nuo visų Lietuvoje veikiančių ūkio subjektų.

Rokiškio rajone 2012 metų pradžioje veikė 175 (32,2 proc. visų įmonių) įmonės, kurių teisinė forma buvo uždaroji akcinė bendrovė, kiek mažiau, 151 (27,8 proc.), buvo registruota individualių įmonių. Rokiškio rajone taip pat veikė 118 (21,7 proc.) asociacijos, 37 (6,8 proc.) savivaldybės biudžetinės įstaigos, po 14 (2,6 proc.) bendrijų ir žemės ūkio bendrovių, 11 (2 proc.) viešųjų įstaigų, 9 (1,7 proc.) kooperatyvinės bendrovės. Visų kitų teisinės formos veikiančių ūkio subjektų buvo mažiau nei 1 proc.

Per 2007-2012 m. laikotarpį individualių įmonių Rokiškio rajone sumažėjo 113 (42,8 proc.), asociacijų ir uždarytųjų akcinių bendrovių išaugo 56 (atitinkamai 90,3 ir 47,1 proc.). Tuo pačiu metu sumažėjo savivaldybės biudžetinių įstaigų nuo 52 iki 37 (28,9 proc.). Valstybinių įmonių ir profesinių sąjungų skaičius analizuojamu laikotarpiu nekito.

1.4.1.3 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų skaičius pagal teisinę formą Rokiškio rajone, 2007–2012 m. pradžioje

Teisinė forma/ Metai	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Valstybės įmonė	1	1	1	1	1	1
Tikroji ūkinė bendrija	1	1	1	-	-	-
Komanditinė ūkinė bendrija	1	1	1	1	-	-
Bendrija	8	8	11	10	13	14
Uždaroji akcinė bendrovė	119	134	147	145	170	175
Akcinė bendrovė	5	4	4	4	4	4
Žemės ūkio bendrovė	18	17	18	18	19	14
Kredito unija	1	1	1	-	-	-
Viešoji įstaiga	9	8	10	10	11	11
Valstybės biudžetinė įstaiga	9	9	7	7	6	5
Asociacija	62	85	98	102	114	118
Savivaldybės biudžetinė įstaiga	52	51	45	42	39	37
Tradicinė religinė bendruomenė ar bendrija	3	3	2	2	3	3
Kooperatinė bendrovė	8	8	9	9	9	9
Profesinė sąjunga	2	2	2	2	2	2
Individualioji įmonė	264	248	229	181	192	151

- nėra duomenų.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2012 metų pradžioje, pagal naują Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2), Rokiškio rajone ūkio subjektai daugiausia vykdė didmeninę ir mažmeninę prekybą; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontą (kodas: G) (lentelė 1.4.1.4.). Šiai veiklai priskiriamų subjektų buvo 148, nors registruota 265. Taip pat daug ūkio subjektų užsiėmė kita aptarnavimo veikla (kodas S) – 97 subjektai (registruota 281). Kita aptarnavimo veikla (kodas: S) per 2009–2012 m. laikotarpį buvo labiausiai registruojama. Dar viena pagrindinių ūkio subjektų veiklų Rokiškio rajone buvo apdirbamoji gamyba (kodas C) – 49 subjektai (registruota 88). Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla užsiėmė 43 subjektai, kurie visi ir buvo registruoti. Švietimo veikla užsiėmė 39 subjektai (įregistruoti 42).

1.4.1.4 lentelė. Registruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičius Rokiškio rajone, EVRK 2, 2009–2012 m. pradžioje

EVRK 2/Metai	2009		2010		2011		2012	
	Reg.	Veik.	Reg.	Veik.	Reg.	Veik.	Reg.	Veik.
A Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	66	40	64	35	64	34	64	32
B Kasyba ir karjerų eksploatavimas	1	-	1	1	1	-	2	-
C Apdirbamoji gamyba	85	60	84	46	85	52	88	49
D Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	6	4	6	4	8	5	8	5
E Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	4	2	5	3	5	3	5	4
F Statyba	23	18	24	17	24	20	24	15
G Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	263	171	264	155	260	167	265	148
H Transportas ir saugojimas	43	29	46	27	45	29	47	26
I Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	36	22	35	19	34	19	35	18
J Informacija ir ryšiai	12	7	13	6	13	9	12	11
K Finansinė ir draudimo veikla	5	4	4	3	4	3	4	3
L Nekilnojamojo turto operacijos	10	8	10	9	10	10	11	8
M Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	48	23	50	16	48	23	46	12
N Administracinė ir aptarnavimo veikla	13	7	14	9	12	7	12	8
O Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	7	6	7	6	6	6	5	6
P Švietimas	50	45	46	41	44	40	42	39
Q Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	29	18	30	16	30	20	32	20
R Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	46	33	52	36	53	43	60	43
S Kita aptarnavimo veikla	267	89	274	85	273	93	281	97
XX Nenurodyta	84	-	80	-	96	-	82	-

- nėra duomenų, Reg.- registruoti ūkio subjektai, Veik.- veikiančios ūkio subjektai

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Materialios investicijos. Remiantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis 2007-2010 m. laikotarpiu materialios investicijos Lietuvoje tendencingai mažėjo. Didžiausios materialios investicijos buvo 2007 m. (31.733.816 tūkst. Lt). Bendrai per ketverius metus materialios investicijos sumažėjo 54,8 proc. (nuo 31.733.816 tūkst. Lt iki 14.341.823 Lt).

Panevėžio apskrityje materialios investicijos 2007-2010 m. taip pat tendencingai mažėjo ir bendrai per analizuojamą laikotarpį sumažėjo 59,7 proc.

Rokiškio rajone 2007-2008 m. laikotarpiu materialios investicijos augo 26,5 proc. nuo 136.237 tūkst. Lt iki 172.338 tūkst. Lt. Tačiau 2009 m. fiksuojamas ženklus materialinių investicijų sumažėjimas – 55,3 proc. lyginant su 2008 m. Bendrai per stebimą laikotarpį materialios investicijos sumažėjo 53,5 proc.

1.4.1.5 lentelė. Materialios investicijos (pagal investavimo vietą), tūkst. Lt, 2007–2010 m.

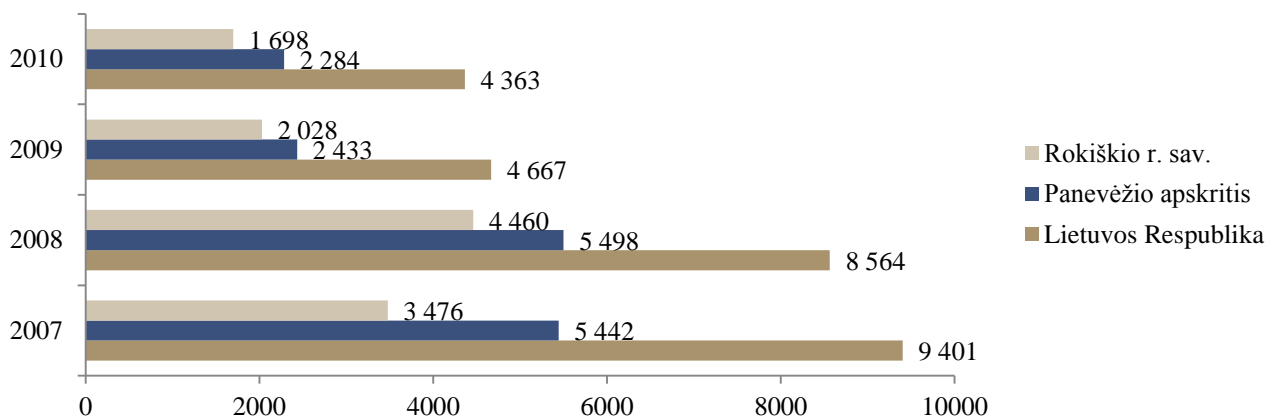
Administracinė teritorija/Metai	2007	2008	2009	2010
Lietuvos Respublika	31.733.816	28.757.611	15.581.912	14.341.823
Panevėžio apskritis	1.554.754	1.554.571	681.268	627.225
Rokiškio r. sav.	136.237	172.338	77.054	63.409

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Materialios investicijos tenkančios vienam gyventojui, 2010 metais Lietuvoje sudarė 4.363 Lt (pav. 1.4.1.5). Lyginant su 2007 metais, materialios investicijos vienam gyventojui sumažėjo 53,6 proc., nuo 9.401 Lt iki 4.363 Lt.

Panevėžio apskrityje 2007-2008 m. laikotarpiu materialios investicijos vienam gyventojui augo 1,03 proc., o 2009, 2010 m. mažėjo. Bendrai analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 58 proc. nuo 5.442 Lt iki 2.284 Lt. Rokiškio rajone 2007-2008 m. laikotarpiu materialios investicijos vienam gyventojui didėjo 28,3 proc., tačiau 2009 m. ženkliai sumažėjo. 2007 metais vienam gyventojui rajone teko 3.476 Lt materialinių investicijų, 2008 – 4.460 Lt, 2009 metais sumažėjo iki 2.028, 2010 m. – iki 1.698 Lt.

Taigi Panevėžio apskrityje ir Rokiškio rajone materialios investicijos tenkančios vienam gyventojui yra ženkliai mažesnės už šalies vidurkį.

1.4.1.5 pav. Materialinės investicijos 1 gyventojui (pagal investavimo vietą), Lt, 2007–2010 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) šalyje 2007-2010 m. laikotarpiu augo 0,14 proc. nuo 35.503,9 mln. Lt iki 35.553,1 mln. Lt, apskrityje 0,44 proc. Tuo tarpu Rokiškio rajone 2007-2010 m. laikotarpiu TUI sumažėjo 25 proc. arba 0,4 mln. Lt (1.4.1.6 lentelė).

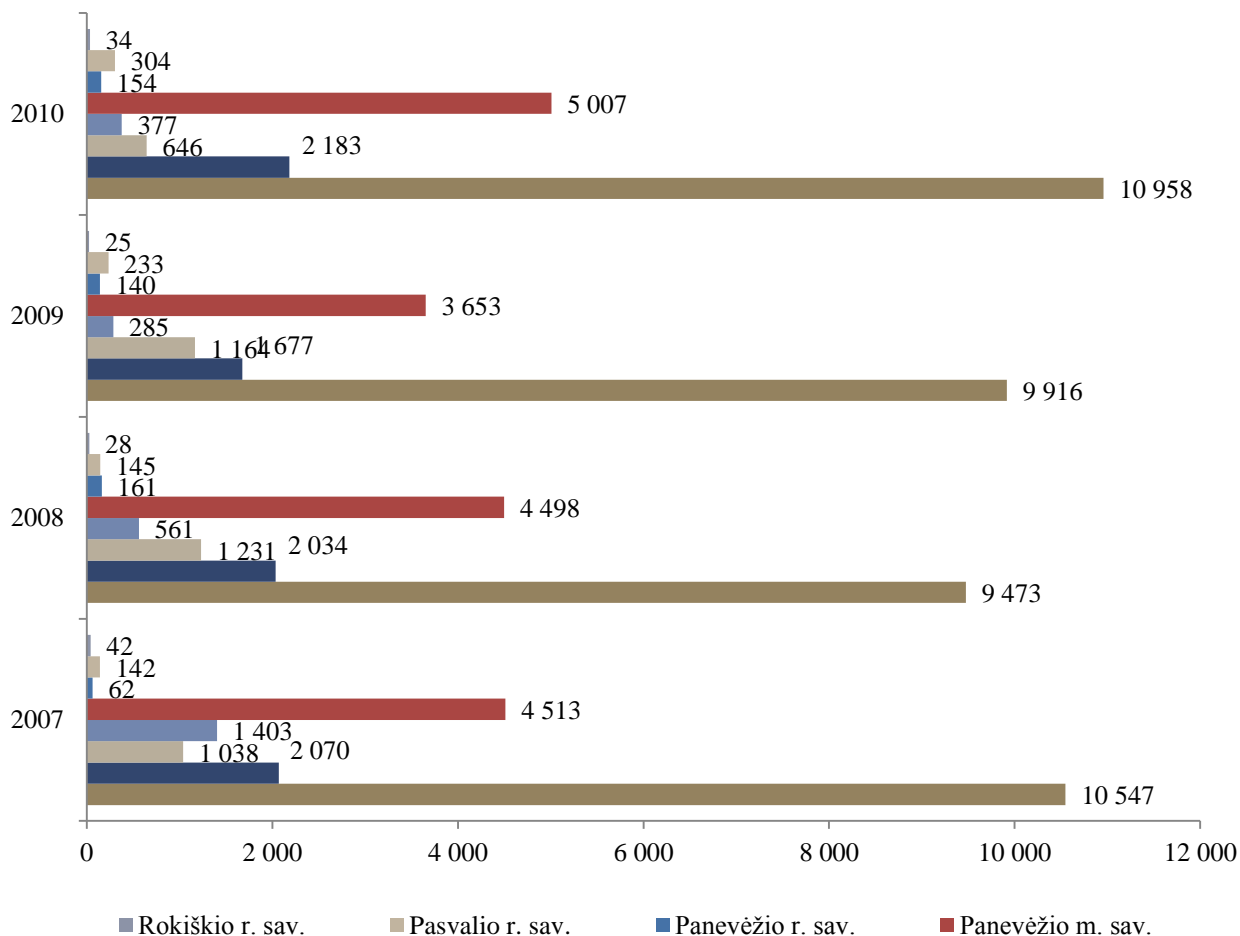
1.4.1.6 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos šalyje, mln. Lt, 2007–2010 m. pradžioje

Administracinė teritorija/metai	2007	2008	2009	2010
Lietuvos Respublika	35.503,9	31.733,3	33.010,3	35.553,1
Panevėžio apskritis	588,5	571,9	466,9	591,1
Rokiškio r. sav.	1,6	1,1	0,9	1,2

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Tiesioginės užsienio investicijos tenkančios vienam gyventojui augo. Lietuvoje 2007–2010 m. laikotarpiu TUI vienam gyventojui išaugo nuo 10.547 Lt iki 10.958 Lt (3,9 proc.) (pav. 3.). Apskrityje TUI vienam gyventojui augo 5,46 proc. – nuo 2.070 Lt iki 2.183 Lt ir yra 5 kartus mažesnės už šalies vidurkį. Tuo tarpu Rokiškio rajone TUI vienam gyventojui 2007-2010 m. laikotarpiu sumažėjo nuo 42 Lt iki 34 Lt (19,05 proc.). TUI vienam gyventojui Rokiškio rajone buvo gerokai mažesnės už šalies ar apskrities vidurkį, bei buvo mažiausios apskrityje visą nagrinėjamą laikotarpį.

1.4.1.6 pav. Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, Lt, 2007–2010 m. pradžioje

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Statybos. 2007–2011 m. laikotarpiu Lietuvoje atliktų statybos darbų vertė šalyje mažėjo 40,5 proc. 2007 m. šalyje atlikta statybos darbų už 11,009 mlrd. Lt, 2011 m. darbų atlikta tik už 6,553 mlrd. Lt (lentelė 1.4.1.7). Iš tiesų statybos darbų vertė šalyje kito: iki 2008 m. augo 13,42 proc., 2009 m., lyginant su 2008 m., krito 53,75 proc. Augimas pastebimas jau tik 2011 m.

Panevėžio apskrityje 2007-2011 m. laikotarpiu statybos darbų vertė mažėjo. Ji sumažėjo 4,456 mln. Lt arba 46,2 proc. Rokiškio rajone, kaip ir šalyje, 2007-2008 m. stebimas atliktų statybos darbų vertės augimas, tačiau 2008–2009 m. statybos ėmė mažėti, tačiau jau 2010 m., priešingai nei šalyje ar apskrityje, atliktų statybos darbų vertė išaugo 113,9 proc. ir bendrai 2007-2011 m. laikotarpiu statybos darbų vertė Rokiškio rajone išaugo 53,48 proc.

1.4.1.7 lentelė. Šalyje atlikta statybos darbų savo jėgomis (be PVM) to meto kainomis, tūkst. Lt, EVRK 2

Administracinė teritorija/Metai	2007	2008	2009	2010	2011
Lietuvos Respublika	11.009.724	12.486.977	5.775.788	5.142.761	6.553.152
Panevėžio apskritis	702.917	696.569	330.184	312.367	378.017
Rokiškio r. sav.	45.305	55.641	23.685	50.662	69.532
Biržų r. sav.	32.318	33.019	24.158	30.494	47.812
Kupiškio r. sav.	34.103	27.019	11.361	26.964	43.018
Panevėžio m. sav.	402.769	384.213	118.479	97.452	105.281
Panevėžio r. sav.	126.266	135.716	85.067	63.666	71.660
Pasvalio r. sav.	62.156	60.961	67.434	43.129	40.714

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Mažmeninė prekyba. Rokiškio rajone veikiančių mažmeninės prekybos, įskaitant variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninę ir mažmeninę prekybą bei remontą, įmonių apyvarta 2007-2011 m. laikotarpiu augo nuo 187,5 mln. Lt iki 208 mln. Lt be PVM (10,9 proc.). Panevėžio apskrityje šis rodiklis mažėjo 1 proc. (nuo 2.047,5 mln. Lt iki 2.007,4 mln. Lt). Tuo pačiu, rajone, augo ir apyvarta, tenkanti 1-am gyventojui Rokiškio rajone – nuo 4.783 Lt iki 5.701 Lt. (19,2 proc.). Panevėžio apskrityje rodiklis taip pat augo – 4,4 proc. (nuo 7.167 Lt iki 7.479Lt).

Tuo tarpu maitinimo ir gėrimų teikimo veiklos įmonių apyvarta Rokiškio rajone 2007-2011 m. laikotarpiu išaugo nuo 2,5 mln. Lt iki 3,4 mln. Lt be PVM (36 proc.). Panevėžio apskrityje šis rodiklis augo 10,3 proc. (nuo 48,7 mln. Lt iki 53,7 mln. Lt). Apyvarta, tenkanti 1-am gyventojui Rokiškio rajone išaugo 46 proc. (nuo 63 Lt iki 92 Lt). Panevėžio apskrityje rodiklis išaugo 17,6 proc. (nuo 170 Lt iki 200 Lt).

2007-2011m. laikotarpiu sumažėjo parduotuvių plotas. 2007 m. jis rajone sudarė 23,4 tūkst. kv.m, 2011 m. sumažėjo iki 21,5 tūkst. kv.m (8,1 proc.), apskrityje 2007-2011 m. laikotarpiu mažmeninės prekybos įmonių parduotuvių plotas sumažėjo nuo 190 tūkst. kv.m iki 186,4 tūkst. kv. m (1,89 proc.).

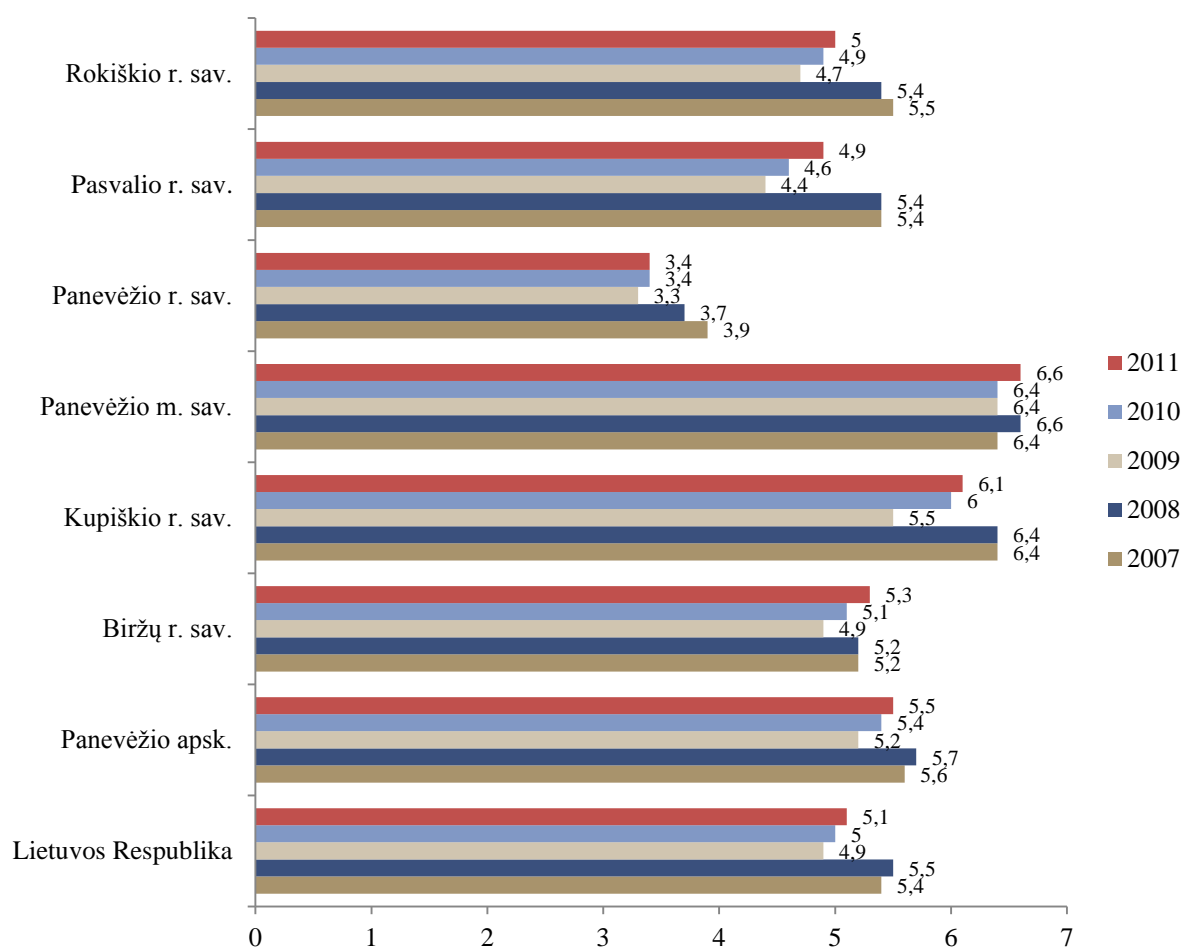
1.4.1.8 lentelė. Mažmeninės prekybos ir maitinimo ir gėrimų teikimo įmonės Rokiškio rajone, EVRK 2, 2007–2010 m. pabaigoje

EVRK 2	Rodiklis/Metai	2007	2008	2009	2010	2011
Mažmeninė prekyba, įskaitant variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninę ir mažmeninę prekybą bei remontą	Apyvarta (be PVM), mln. Lt	187,5	216,1	174,5	173,6	208
	Apyvarta (be PVM), tenkanti 1 gyventojui, Lt	4.783	5.593	4.583	4.647	5.701
	Parduotuvių plotas, tūkst. m ²	23,4	22,4	20,7	20,8	21,5
	1.000 gyventojų tenka parduotuvių ploto, m ²	594	582	544	558	591
	Parduotuvių skaičius	217	209	180	181	185
Maitinimo ir gėrimų teikimo veikla	1.000 gyventojų tenka parduotuvių	5,5	5,4	4,7	4,9	5
	Apyvarta (be PVM), mln. Lt	2,5	3,3	2,5	2,6	3,4
	Apyvarta (be PVM), tenkanti 1 gyventojui, Lt	63	85	66	70	92

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Mažmeninės prekybos, kartu su variklinių transporto priemonių ir motociklų didmenine ir mažmenine prekyba bei remontu parduotuvių skaičius, tenkantis 1.000-iai gyventojų, sumažėjo. Lietuvoje parduotuvių skaičius sumažėjo nuo 5,4 iki 5,1, apskrityje kiek mažiau, nuo 5,6 iki 5,5. Daugiausia parduotuvių 1.000-iai gyventojų teko Panevėžio mieste – 6,6, mažiausiai Panevėžio rajone – 3,4. Rokiškio rajone, 1.000-iai gyventojų tenkančių parduotuvių skaičius sumažėjo nuo 5,5 iki 5.

1.4.1.7 pav. Mažmeninė prekyba, įskaitant variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninę ir mažmeninę prekybą bei remontą, 1.000-iai gyventojų tenka parduotuvių

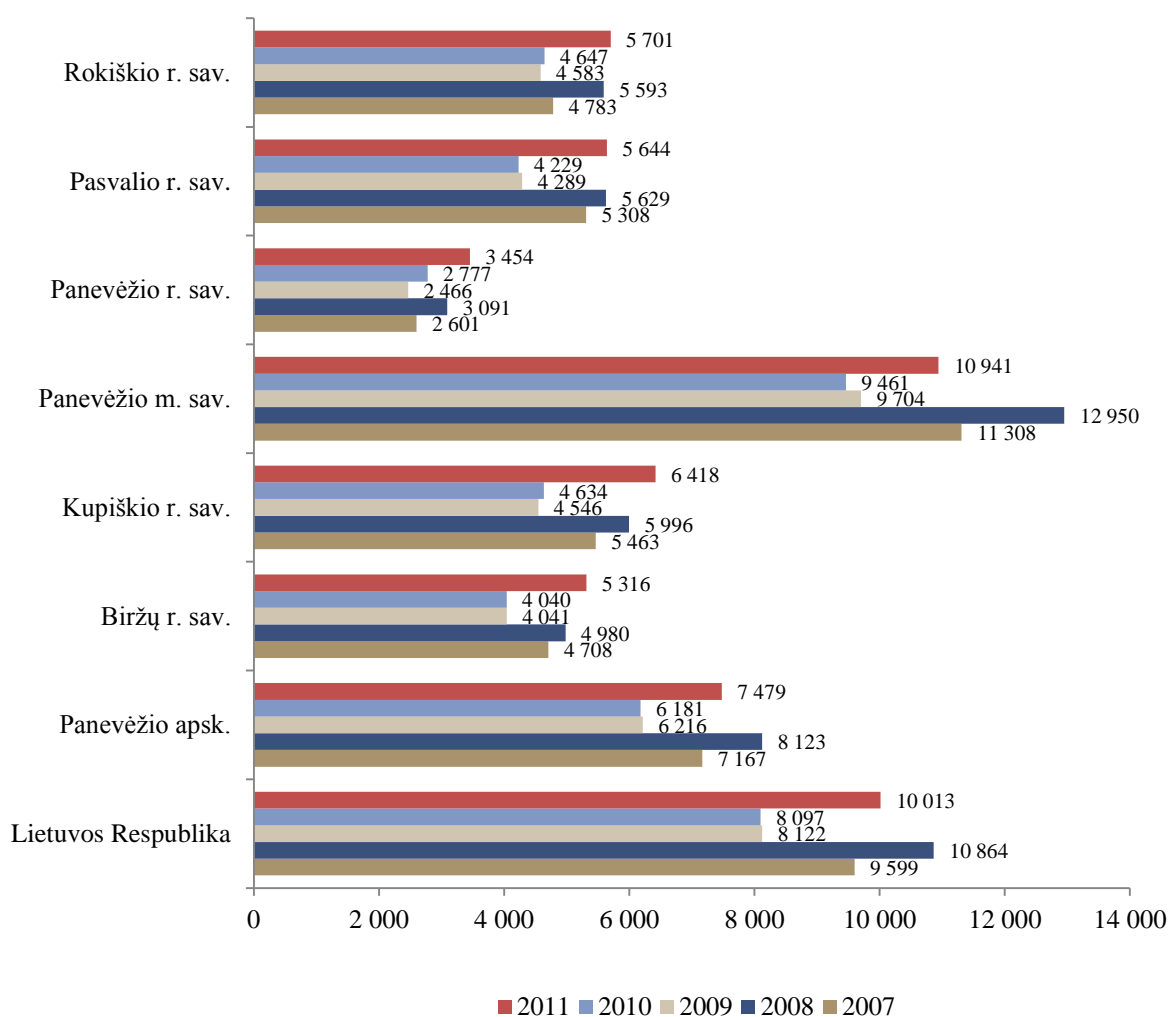
Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Mažmeninės prekybos, įskaitant variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninę ir mažmeninę prekybą ir remontą apyvarta (be PVM), to meto kainomis, Lietuvoje sumažėjo nuo 32.402,3 iki 32.261,6 mln. Lt (0,4 proc.). Panevėžio apskrityje apyvarta, to meto kainomis, sumažėjo nuo 2.047,5 iki 2.007,4 mln. Lt arba 2 proc. Rokiškio rajone apyvarta augo 10,9 proc., nuo 187,5 iki 208 mln. Lt. Didžiausia apskrityje, mažmeninės prekybos, įskaitant variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninę ir mažmeninę prekybą bei remontą, apyvarta be PVM sugeneruojama Panevėžio miesto

savivaldybėje – 1.185 mln. Lt. Pastaruosius metus ji sumažėjo nuo 1.290,4 mln. Lt, t.y. 8,2 proc. Rokiškio rajonas yra antras apskrityje pagal sukuriamą BVP iš mažmeninės prekybos.

Vertinant mažmeninę apyvartą, tenkančią vienam gyventojui, įskaitant variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninę ir mažmeninę prekybą ir remontą, Rokiškio rajonas atsilieka 23,8 proc. nuo apskrities, atitinkamai 4.701 ir 7.479 Lt, tačiau išlaiko savo poziciją – yra antras apskrityje, po Panevėžio miesto, kurio BVP 1-am gyventojui (be PVM) – 10.941 Lt (šis rodiklis yra aukštesnis už visos šalies vidurkį 19,3 proc.). Mažiausias rodiklis – Panevėžio rajone – 3.454 Lt.

1.4.1.8 pav. Mažmeninės prekybos, įskaitant variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninę ir mažmeninę prekybą bei remontą, apyvarta (be PVM) 1-am gyventojui, Lt

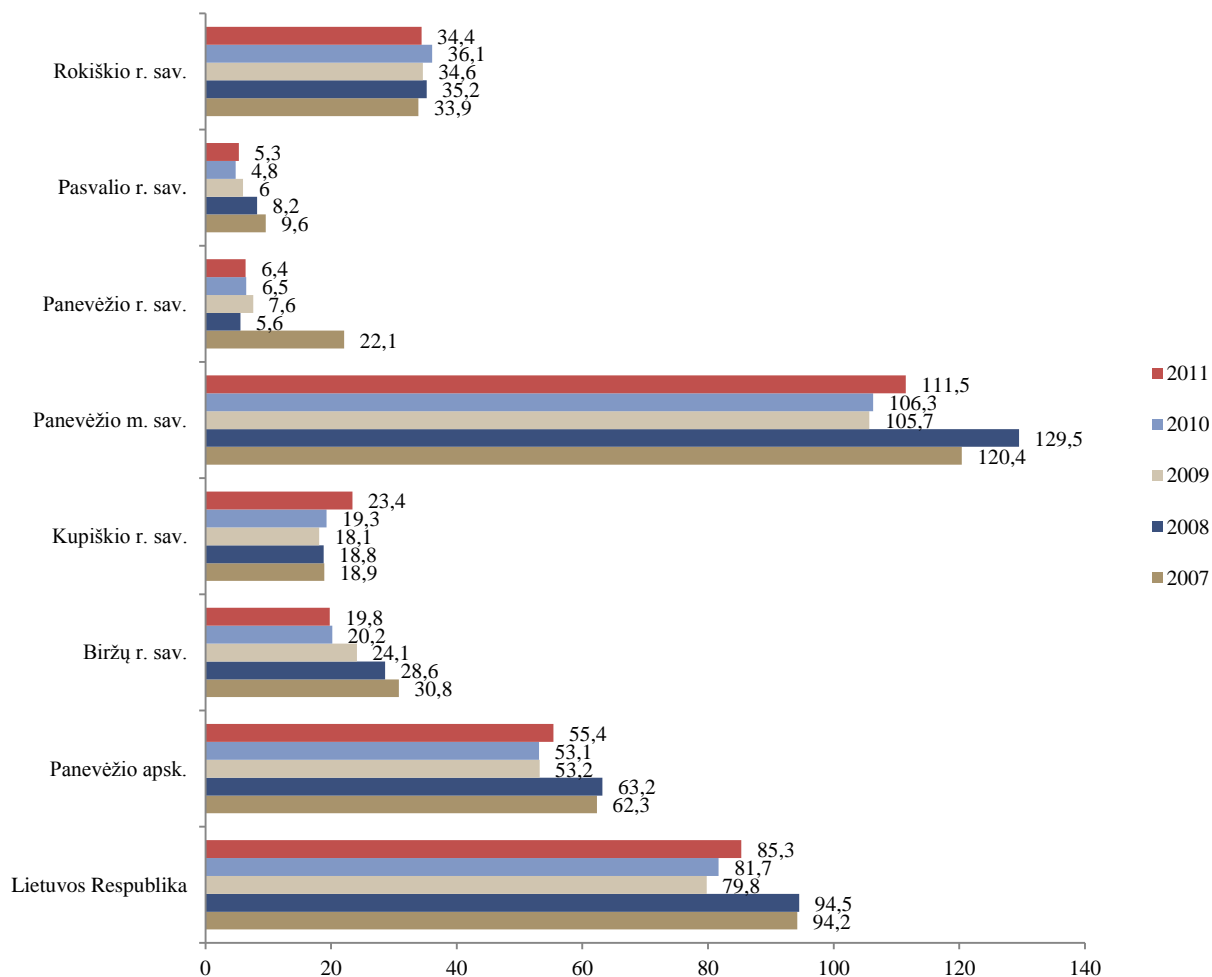
Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Keleivių pervežimas. Lietuvoje mažėja pervežamų keleivių skaičius. 2007 m. Lietuvoje pervežta 317.920,8 tūkst. keleivių, 2011 m. – 274.822,3 tūkst. Tai sudaro 13,6 proc. sumažėjimą. Panevėžio apskrityje pervežamų keleivių skaičius mažėjo 16,5 proc., nuo 17.802,1 iki 14.866,4 tūkst. per metus. Rokiškio rajone pervežamų keleivių skaičius taip pat mažėjo, nuo 1.329,9 iki 1.255,6 tūkst., t.y. 5,6 proc.

Lyginant Rokiškio rajoną su kitomis apskrities savivaldybėmis pagal per metus pervežtų keleivių skaičių, tai jis atsilieka tik nuo Panevėžio miesto savivaldybės. Mažiausiai keleivių per metus pervežama Pasvalio rajono savivaldybėje.

Sumažėjus gyventojų skaičiui Lietuvoje, mažėjo ir pervežamų keleivių skaičius bei vienam keleiviui tenkančios kelionės autobusu. Šalyje 2007 m. vienam gyventojui teko 94,2 kelionės autobusu, 2011 m. – 85,3, sumažėjo 9,5 proc. Apskirtyje vienam gyventojui tenkančių kelionių skaičius sumažėjo 11,1 proc., nuo 62,3 iki 55,4. Nors Rokiškio rajone sumažėjo gyventojų, tačiau augo pervežtų keleivių skaičius, vienam gyventojui tenkančių kelionių skaičius išaugo nuo 33,9 iki 34,4. Augimas stebimas ir Kupiškio rajone, nuo 18,9 iki 23,4 išaugo vienam gyventojui tenkančios kelionės autobusu. Daugiausia kelionių autobusais vienam gyventojui tenka Panevėžio miesto savivaldybėje, nes žmonių tankis čia didžiausias. Pastaruosius metus rodiklis sumažėjo 7,4 proc., nuo 120,4 iki 111,5.

1.4.1.9 pav. Vidutiniškai vienam gyventojui tenka kelionių autobusu, 2007-2010 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Apgyvandinimo įstaigos. Statistikos departamento duomenimis apgyvandinimo įstaigų skaičius Rokiškio rajone 2007-2011 m. nepakito, jų liko 5. Viešbučių mažėjo nuo 3 iki 2, poilsio namų nuo 2 iki 1. 2011 m. rajone buvo 2 privataus apgyvandinimo sektoriaus atstovas.

Apgyvandintų svečių skaičius rajone ženkliai krito, per 2007-2011 m. laikotarpį svečių sumažėjo 46,6 proc., nuo 2.867 iki 1.531. Daugiausia jų apsistoja viešbučiuose, nors stebėtu laikotarpiu svečių sumažėjo daugiau nei 2 kartus, nuo 2.624 iki 1.264. Poilsio namuose apgyvandintų svečių sumažėjo 27,6 proc., nuo 243 iki 176.

1.4.1.9 lentelė. Apgyvandinta svečių skaičius Rokiškio rajone, 2007-2010 m.

Apgyvandinimo įstaiga/metai	2007	2008	2009	2010	2011
Viešbučiai	2.624	2.680	1.616	992	1.264
Poilsio namai (nameliai)	243	117	120	172	176
Privatus apgyvandinimo sektorius	-	-	-	212	91
Iš viso	2.867	2.797	1.736	1.376	1.531

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lietuvoje nuo 46,2 iki 44,5 proc. sumažėjo viešbučių numerių užimtumas, vietų užimtumas mažėjo nuo 36,1 iki 33,9 proc. Panevėžio apskrityje numerių užimtumas sumažėjo nuo 36,3 iki 29,9 proc., o vietų užimtumas nuo 28,1 iki 20,4 proc. Rokiškio rajone numerių užimtumas mažėjo 36,1 proc., nuo 29,6 iki 18,9 proc. Numerių užimtumas Rokiškio rajone visu stebėtu laikotarpiu buvo mažiausias ir žemesnis už apskrities vidurkį. Tuo pačiu laikotarpiu vietų užimtumas Rokiškio rajono viešbučiuose sumažėjo nuo 27,7 iki 21,5 proc. Viešbučių vietų užimtumas Rokiškio rajone atsiliko nuo Kupiškio ir Pasvalio rajonų. Mažiausias viešbučių numerių ir vietų užimtumas stebimas Panevėžio rajone 8,7 proc.

1.4.2. Rajono pajamų struktūra, lėšos investicijoms ir verslui plėtoti

Didžiąją į savivaldybių biudžetą surenkamų mokesčių dalį Rokiškio rajone sudaro gyventojų pajamų mokestis – 94 proc. Nuo 2007 iki 2011 m. surenkamų šios rūšies mokesčių sumažėjo nuo 32.753 iki 26.872 tūkst. Lt (18,19 proc.), o sudedamoji dalis nuo visų surenkamų mokesčių – nuo 94,01 iki 93,74 proc. Analizuojamu laikotarpiu rajone 3,2 kartais išaugo surenkamo paveldimo turto mokesčio suma. Visi Rokiškio rajone surenkami mokesčiai sudarė 13,21 proc. apskrities mokesčių.

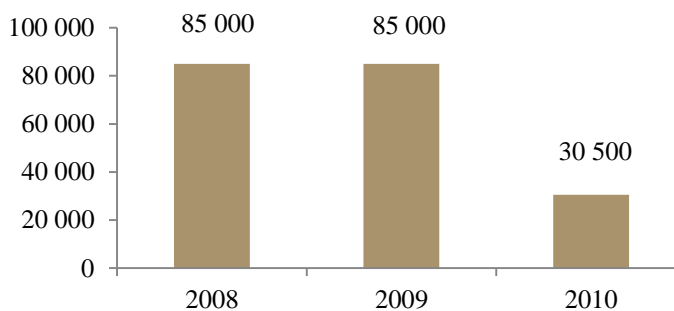
1.4.2.1 lentelė. Surenkamų mokesčių struktūra Rokiškio rajone, tūkst. Lt, 2007–2011 m.

Mokestis/Metai	2007	2008	2009	2010	2011
Gyventojų pajamų mokestis	32.753	42.790	34.339	29.221	26.872
Žemės mokestis	796	949	1.008	1.063	992
Paveldimo turto mokestis	10	20	43	31	32
Nekilnojamojo turto mokestis	1.081	168	348	431	358
Mokestis už aplinkos teršimą	195	306	300	83	202
Rinkliavos	105	118	141	149	129

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Rokiškio rajono savivaldybės administracija 2010 m. 64 proc. sumažino finansavimą Pagalbos smulkaus ir vidutinio verslo fondui.

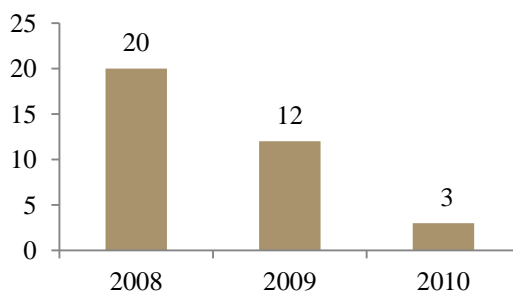
1.4.2.1 pav. Savivaldybės lėšos Pagalbos smulkaus ir vidutinio verslo fondui, 2008-2010 m., Lt.

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės administracija

Dėl sunkmečio sumažėjo parama skiriama paraiškoms. 2010 m. fondo taryba išskyrė 2 prioritėtines kryptis, į kurias buvo investuojama, tai – parama naujoms darbo vietoms steigti pagal vietinių užimtumo iniciatyvų programą ir verslo asocijuotų struktūrų projektams įgyvendinti.

1.4.2.2 pav. Suteikta parama paraiškoms, savivaldybės paramos lėšomis 2008-2010 m., vnt.

Šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės administracija

1.4.3. Rajono ekonominės sistemos problemos bei galimybės

Išanalizavus Panevėžio apskrities ir Rokiškio rajono ekonominius rodiklius, ekonomines veiklos sritis bei įvertinus rajono savivaldybės skiriamas lėšas investicijoms ir verslui plėtoti, galima išskirti pagrindines ekonomines problemas:

- Mažėjantis veikiančių įmonių skaičius;
- Vyrauja mikroįmonės;
- Santykinai mažos materialinės ir tiesioginės užsienio investicijos 1 gyventojui;
- Materialių investicijų mažėjimas;
- Mažėjanti rajone veikiančių mažmeninės prekybos įmonių apyvarta;
- Mažėjantis apgyvendinimo įmonių ir apgyvendintų svečių skaičius;
- Pagalbos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams fondui sumažintas savivaldybės finansavimas;
- Apskirtyje sukuriama mažas BVP silpnina regiono ekonominį įvaizdį, mažina regiono patrauklumą investicijų pritraukimui ir verslo plėtrai;
- Mažos tiesioginės užsienio ir materialinės investicijos rodo nepalankią regiono verslo ir investicinę aplinką.

1.4.3.1 lentelė. Ekonominės situacijos keliamos problemos ir galimybės

Problemos	Galimybės
Panevėžio regionas yra vienas silpnusių ekonomiškai šalies regionas, kuriame sukuriama santykinai mažas BVP. Tai rodo, kad regione yra silpniau išvystytos didelė pridėtinę vertę kuriančios ūkio šakos. Mažėjančios investicijos į Rokiškio rajoną gali lemti ekonominę stagnaciją rajone, tuo pačiu padidėtų verslininkų pasyvumas.	Konsultacijos ir pagalba kuriant verslą. Verslo rėmimo programų kūrimas ir dalyvavimas jose.

II. INVESTICIJŲ APLINKA IR PASIRENGIMO PRITRAUKTI INVESTICIJAS INFRASTRUKTŪRA

2.1. Investicinis klimatas šalyje, verslo aplinkos samprata ir verslą įtakojantys veiksniai

Investuoti Lietuvoje skatina patrauklūs investicijoms veiksniai: patogi geografinė padėtis, išvystyta infrastruktūra, išsilavinusi visuomenė, užtikrinta gyvenimo kokybė. Investuoti Lietuvoje, pagal Lietuvos Respublikos investicijų įstatymą, galima keliais būdais:

- steigti ūkio subjektą, įsigyti Lietuvoje įregistruoto ūkio subjekto kapitalą ar jo dalį;
- įsigyti vertybinius popierius;
- sukurti ar įsigyti ilgalaikį turtą arba didinti jo vertę;
- skolinti lėšas ar kitą turtą ūkio subjektui, kai investuotojui priklauso kapitalo dalis, suteikianti galimybę kontroliuoti ar daryti nemažą įtaką ūkio subjektui;
- vykdyti koncesijų, išperkamosios nuomos bei valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis.

Verslo aplinką sudaro politinės, socialinės, teisinės, ekonominės, technologinės ir gamtinės aplinkos visuma. Lietuva yra patraukli investuotojams. Šalies geografinė padėtis patraukli nesunkiai pasiekiamomis Rytų ir Vakarų rinkomis, Šiaurės valstybėmis bei regione esančia Baltijos jūros regiono dalimi. Išvystyta infrastruktūra (4 tarptautiniai oro uostai, neužšalantis Klaipėdos jūrų uostas, išvystytas geležinkelio tinklas bei 2 strateginiai tarptautinio susisiekimo maršrutai einantys per Lietuvą) sudaro sąlygas geram šalies pasiekiamumui. Narystė Europos sąjungoje ir NATO suteikia šaliai ekonominio, politinio ir socialinio stabilumo. Aukštas šalies išsilavinimo rodiklis (daugiau nei 90 proc. 25-64 m. žmonių turi vidurinį arba aukštąjį išsilavinimą, ES – apie 70 proc.) ir santykinai žemas vidutinio darbo užmokesčio rodiklis suteikia konkurencinį darbo jėgos pranašumą. Mažos gyvenimo sąnaudos, palyginti nedidelis pelno mokestis suteikia sąlygas investuotojams sumažinti sąnaudas. Dar vienas iš investicijų pritraukimo veiksnių yra Lietuvoje įkurtos 2 laisvosios ekonominės zonos: Klaipėdos ir Kauno laisvoji ekonominė zona. Lietuvos patrauklumą investuotojams taip pat nusako į Lietuvą jau investavusios daugiašalės įmonės: „Barclays“, „Western Union“, „Coca Cola“, „IBM“, „Mars“, „Siemens“, „Telia“ ir daugelis kitų. Lietuvos patrauklumą investicijoms yra įvertinęs Vokietijos Bertelsmanno fondas skyręs Lietuvai 2 vietą iš 116 pasaulio valstybių, vertinant šalių politinę ir ekonominę pažangą 1998–2003 metais. Taip pat Pasaulio banko ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko investicinės aplinkos vertinimo apžvalgoje „Verslas 2005“ Lietuva reitinguota 6 vieta tarp geriausiai reformas vykdančių pasaulio valstybių ir 17 vieta pagal lengvumą plėtoti verslą.

Be išvardintų patrauklių veiksnių investavimui, Lietuvoje verslą riboja sudėtingos žemės įsigijimo ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo bei derinimo procedūros, biurokratija, nepakankama informacinė duomenų bazė reikalinga investuotojui, žemas šalies inovatyvumas, universitetuose vyraujantis teorinis, neprisitaikantis prie besikeičiančių darbo rinkos sąlygų mokymas, darbo jėgos trūkumas, nepalanki žmogiškajam intelektiniam potencialui plėtoti darbo santykių sistema. Sprendžiant

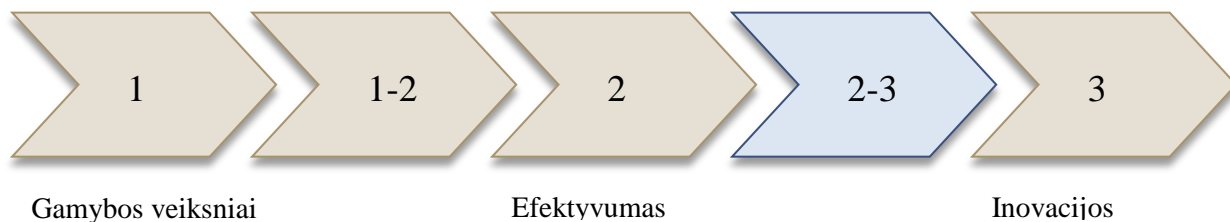
minėtas problemas ir gerinant investicinę aplinką Lietuva yra pasirengusi investicijų skatinimo programą, kurią įgyvendinus tikimasi pagerinti Lietuvos investicinę aplinką užtikrinant ilgalaikę šalies ūkio plėtrą ir ekonomikos augimą.

2.2. Šalies verslo aplinkos ir konkurencingumo vertinimas

Vertinant verslo pradėjimo sąlygas pagal atskiras valstybes pravartu įvertinti kokią vietą šalis užima pagal konkurencingumo indeksą (Pasaulio ekonomikos forumas), pagal palankumo verslui indeksą (Pasaulio bankas) kitų šalių kontekste.

Pasaulio ekonomikos forumas kasmet skelbia pasaulio konkurencingumo ataskaitą, kurioje šalys įvertinamos pagal konkurencingumą 2011-2012 m. ataskaitoje yra išskiriamos šalių ekonomikos vystymosi stadijos: 1 lygio – gamybos veiksnių sąlygojama ekonomika (ekonomiką palaiko neišsilavinusi darbo jėga ir gamtos ištekliai, šiai pakopai priskiriamos tokios šalys kaip Indija, Pakistanas, Nigerija ir kt.), 2 lygio – į efektyvumą orientuota ekonomika (šiai pakopai priskiriamos šalys gaminančios didesnės pridėtinės vertės ir aukštesnės kokybės produkciją pvz. Kinija, Bulgarija, Kolumbija) ir 3 lygio – inovacijomis grindžiama ekonomika (tai aukščiausias lygis, kai ekonomika kuriama žiniomis ir inovacijomis, šiai pakopai priskiriama Vokietija, Norvegija, Švedija ir kt.). Šiuo metu Lietuva priskiriama iš 2 į 3 lygį pereinamojoje stadijoje kartu su Latvija, Estija ir 15 kitų šalių. Norint pasiekti 3 lygį – inovacijomis grystą ekonomiką, šaliai daugiau reiktų investuoti į žmogiškuosius išteklius, darbuotojų mokymą, inovacijų skatinimą, novatoriškumą.

2.2.1 pav. Lietuva pagal ekonominio vystymosi stadiją

Šaltinis: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-2011-2012/>

Pagal pasaulio konkurencingumo indeksą 2011-2012 m. Lietuva iš 47 pakilo į 44 vietą. Palyginimui, Estija užima 33, Latvija 64 vietą. Konkurencingumo indeksas yra skaičiuojamas pagal 12 rodiklių, vertinamos 142 šalys. Aukščiausiai Lietuva vertinama pagal aukštąjį išsilavinimą šalyje, kaip minėta, šalyje daugiau nei 90 proc. 25-64 m. žmonių turi vidurinį arba aukštąjį išsilavinimą, ES šalyse – apie 70 proc. Prasčiausiai vertinama finansinė rinka. Ties šiuo punktu mažiausią įvertinimą turi lengvų paskolų gavimas, prieinamas rizikos kapitalas ir finansavimas pasitelkiant vietinę akcijų rinką. Tarp aukštesnių įvertinimų Lietuva taip pat išsiskiria geležinkelių infrastruktūros kokybe (25 vieta), aktyvių mobiliojo ryšio kortelių tenkančių 100-ai žmonių skaičiumi (11 vieta), registracija aukštajam

išsilavinimui (12 vieta), matematikos ir gamtos mokslų ugdymo kokybe (21 vieta), prekybos tarifais (4 vieta), darbo užmokesčio nustatymo lankstumu (8 vieta).

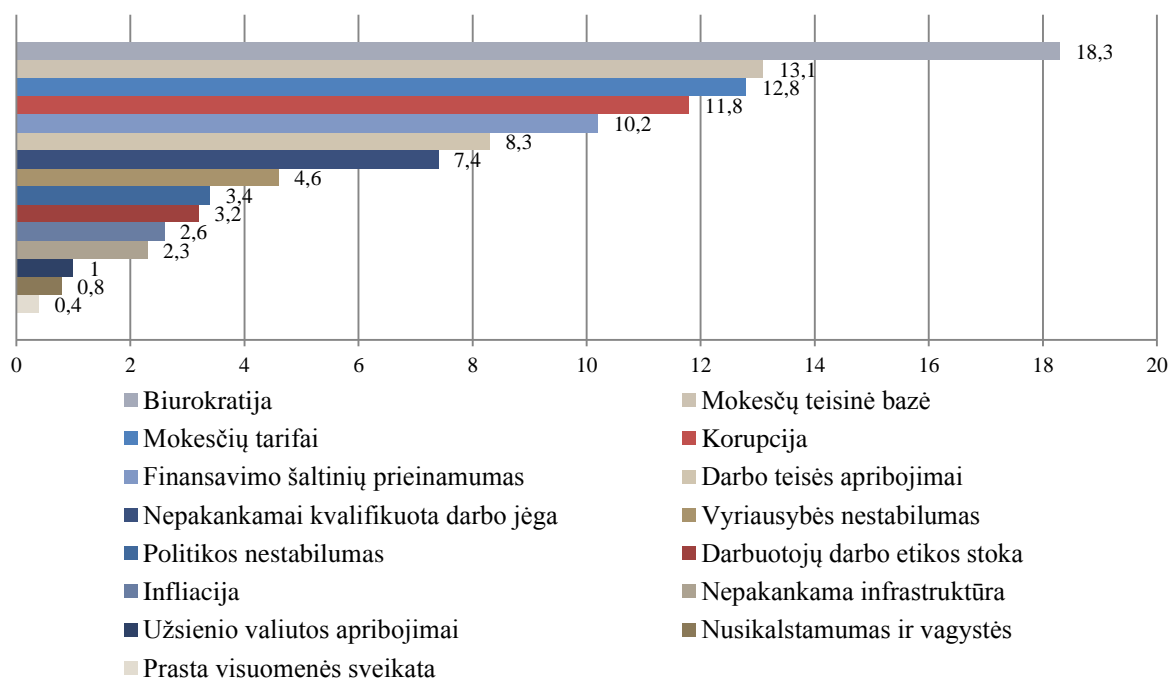
2.2.1 lentelė. Lietuva pagal pasaulio konkurencingumo indeksą

Eil. Nr.	Rodiklis	Vieta
1.	Ištaigos	62
2.	Infrastruktūra	43
3.	Makroekonominė aplinka	73
4.	Sveikatos apsauga ir pradinis ugdymas	46
5.	Aukštasis išsilavinimas ir mokymasis	26
6.	Prekių rinkos efektyvumas	64
7.	Darbo rinkos efektyvumas	54
8.	Finansų rinkos plėtra	89
9.	Technologinis pasirengimas	34
10.	Rinkos dydis	79
11.	Verslo sudėtingumas	54
12.	Inovacijų diegimas	48
13.	Bendra vieta	44

Šaltinis: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-2011-2012/>

Vertinant šalis pagal pasaulio konkurencingumą buvo atlikta respondentų apklausa, kurioje buvo prašoma pasirinkti penkis labiausiai problemiškus veiksnius stabdančius užsiimti verslu savo šalyje. Pagal apklausos duomenis labiausiai šalyje išryškėjo minima biurokratija, mokesstinė aplinka ir korupcija.

2.2.2 pav. Verslą ribojantys veiksniai, 2011 m., Lietuva

Šaltinis: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-2011-2012/>

Pasaulio bankas taip pat vertina šalis, siekiant išsiaiškinti palankumo verslui indeksą. 2011 m. birželio mėnesį Lietuva užėmė 27 vietą iš 183 šalių (Latvija – 21, Estija – 24 vietoje). Šalys vertinamos pagal 10 rodiklių (žr. lentelė). Pagal atskirus vertinimo reitingus, matyti, jog Lietuvoje pradedant verslą sunkiausia yra verslo pradžia, lengviausias etapas – turto registravimas.

2.2.2 lentelė. Lietuva pagal palankumo verslui indeksą

Eil. Nr.	Rodiklis	Vieta
1.	Verslo pradėjimo sąlygos	101
2.	Statybos leidimų gavimo sąlygos	47
3.	Darbuotojų samdymas ir atleidimas	81
4.	Turto registravimas	7
5.	Kredito gavimas	48
6.	Investuotojų apsauga	65
7.	Mokesčių mokėjimas	62
8.	Užsiėmimas tarptautine prekyba	28
9.	Sutarčių vykdymo užtikrinimas	15
10.	Nemokumo sprendimo problemos (verslo nutraukimo sąlygos)	40
11.	Bendra vieta	27

Šaltinis: <http://www.doingbusiness.org/rankings>

2.3. Esamos verslo aplinkos ir investicinio klimato Rokiškio rajone analizė

Rokiškio rajono verslo aplinka ir investicinis klimatas yra neatsiejamas nuo savivaldybės ekonomikos raidos ir demografinių pokyčių tendencijų. Vertinant Rokiškio rajono verslo aplinką ir investicinį klimatą bus nagrinėjami šie rodikliai:

- bendrasis vidaus produktas;
- tiesioginės užsienio investicijos;
- įmonių materialinės investicijos;
- verslo subjektų skaičius;
- įmonių bankrotų skaičius.

Be minėtų rodiklių dar bus atsižvelgiama į rajono demografinę padėtį, kuri įtakoja ekonominę ir tuo pačiu verslo aplinką.

Bendrasis vidaus produktas (BVP). Panevėžio apskrityje sukuriamas BVP yra 37 proc. mažesnis nei šalyje, jis taip pat atsilieka nuo Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Telšių ir Utenos apskričių. Sukuriama mažesnė nei kituose šalies regionuose BVP dalis tenkanti vienam gyventojui Panevėžio apskritį, o kartu ir Rokiškio rajoną, charakterizuoja kaip ekonomiškai silpnesnį šalies regioną. Tai silpnina regiono ekonominį įvaizdį, mažina regiono patrauklumą investicijų pritraukimui ir verslo plėtrai. Plačiau BVP rodikliai nagrinėjami 1.4.1 skyrelyje.

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI). Rokiškio rajone tiesioginės užsienio investicijos tenkančios vienam gyventojui 2010 m. 322 kartais atsiliko nuo šalies, 64 kartais nuo apskrities, bei ją lenkė visi apskrities rajonai. Mažos tiesioginės investicijos rodo nedideles rajono pastangas ir potencialą pritraukti investuotojus. Plačiau apie TUI aprašoma 1.4.1 skyrelyje.

Materialinės investicijos. Materialinės investicijos Rokiškio rajone 2007-2010 m. laikotarpiu sumažėjo 59 proc. Tenkančios vienam gyventojui materialinės investicijos yra ženkliai mažesnės už šalies vidurkį. Kaip ir tiesioginės užsienio investicijos, materialių investicijų žemi rodikliai rodo nepatrauklią verslo aplinką investuotojams ir ekonominį jautrumą globaliniams ekonominiams pokyčiams. Plačiau apie materialias investicijas aprašoma 1.4.1 skyrelyje.

Verslo subjektų skaičius. Skirtingai nei šalyje, Rokiškio rajone įmonių skaičius 2007-2012 m. laikotarpiu mažėjo 15 proc. Didžiąją dalį rajone sudarė mikroįmonės. Galima teigti, jog Rokiškio rajone geriausiai išvystytas smulkaus ir vidutinio verslo sektorius. Platesnė verslo subjektų analizė pateikiama 1.4.1 skyrelyje.

Įmonių bankrotų skaičius. 2008-2011 m. Panevėžio apskrityje buvo pradėti 379 ir baigti 201 bankrotai. Analizuojamu laikotarpiu bankroto procesų Panevėžio apskrityje daugėjo (8 proc. pradėtų bankrotų ir 67 proc. baigtų bankrotų). Pagal registruotų ūkio subjektų ir pradėtų bankrotų skaičiaus santykį Panevėžio apskričiai santykinai tenka daugiau įmonių bankrotų nei kituose regionuose. Pagal šį rodiklį Panevėžio apskritį lenkia tik Utenos apskritis.

2.3.1 lentelė. Atitinkamais metais pradėtų ir baigtų bankroto procesų skaičius

Administracinė teritorija / metai	2008		2009		2010		2011	
	pradėti	baigti	pradėti	baigti	pradėti	baigti	pradėti	baigti
Lietuvos Respublika	957	671	1844	558	1637	691	1273	1001
Alytaus apskritis	37	30	69	18	53	19	45	54
Kauno apskritis	196	163	383	105	324	143	232	189
Klaipėdos apskritis	160	73	268	77	245	117	187	158
Marijampolės apskritis	15	11	54	11	47	13	33	20
Panevėžio apskritis	60	42	138	45	116	44	65	70
Šiaulių apskritis	141	98	137	76	100	73	104	84
Tauragės apskritis	19	18	27	11	33	20	14	20
Telšių apskritis	55	44	75	37	54	41	37	50
Utenos apskritis	45	39	56	42	46	19	31	37
Vilniaus apskritis	229	153	637	136	619	202	525	319

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Augantis bankrotų skaičius rodo prastėjančią šalies ekonominę situaciją, jautrią verslo aplinką.

Demografinė aplinka. Sumažėjęs gyventojų skaičius, padidėjusi migracija, išaugęs bedarbių skaičius skatina dar didesnę gyventojų migraciją ir tuo pačiu gyventojų skaičiaus mažėjimą. Aukštas nedarbo lygis bei maža darbo vietų pasiūla ekonominiu sunkmečiu paskatino rajono gyventojų emigraciją, kas sumažino darbo jėgos pasiūlą. Tokios demografinės tendencijos neigiamai veikia Rokiškio verslo aplinką ir investicinį klimatą. 1.2 skyriuje plačiau analizuojama demografinė aplinka.

2.4. Verslo rėmimo ir skatinimo organizacijos ir jų veikla

Rokiškio rajone verslo rėmimu ir skatinimu užsiima Rokiškio rajono savivaldybės pagalbos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams fondas (toliau – PSVVVSF), Rokiškio rajono verslininkų asociacija ir VšĮ „Versli Lietuva“.

Rokiškio rajono verslininkų asociacija yra pelno nesiekianti organizacija, vienijanti 52 narius. Asociacijos veiklos tikslas – atstovauti ir ginti narių interesus visose institucijose, teikti pasiūlymus valdžios bei valdymo organams Asociacijos veiklos klausimais, dalyvauti juos svarstant, teikti nariams praktinę pagalbą sprendžiant darbo saugos problemas, ginant darbdavių interesus, konsultuojant darbo organizavimo, teisiniais klausimais, tarpininkauti plečiant tarpusavio naudingus ryšius, analizuoti ekonominę situaciją ir teikti nariams reikiamą informaciją, atstovauti darbdavių interesus derybose su profsąjungomis. Į asociaciją be esamų narių įvairiais klausimais per metus kreipiasi nuo 10 iki 15 interesantų. Rokiškio rajono verslininkų asociacijos internetiniame tinklapyje nuolatos atnaujinama ir pateikiama informacija apie verslumo skatinimo programas, galimybes gauti lengvatines paskolas verslo pradžiai, apie verslo valdymo modelius, apskaitą ir pan. Asociacija šiuo metu jokių mokymų neorganizuoja, tam tikslui jos iniciatyva Rokiškyje buvo įkurta VšĮ „Versli Lietuva“ atstovybė Rokiškyje bei specialistės verslui ir amatams etatas Rokiškio turizmo informacijos centre.

VšĮ „Versli Lietuva“ atstovai Rokiškio rajone yra valstybinė institucija teikianti pagalbą pradedančiajam ir esamam verslui. Rokiškio atstovybė veikia antrus metus, per metus į ją kreipiasi iki 50 interesantų. Įstaiga rengia verslumo skatinimo renginius, teikia konsultacijas verslo kūrimo, verslo pradžiai aktualiais klausimais, parengia įmonės steigimo dokumentus, supažindina su finansų skaičiuokle, kuri padeda įvertinti verslo idėją ekonomiškai, suteikia informaciją apie reikiamus leidimus, licencijas verslo pradžiai bei teikia galimybę naudotis pirmųjų verslo metų krepšeliu, į kurį įeina konsultacijos, mokymai, virtualaus biuro paslaugos (skanavimas, fakso siuntimas, spausdinimas ir t.t.) bei papildomos paslaugos kaip Omnitel teikiamos lengvatos, Rivilė- Solo Plus buhalterinė paslauga ir kt.

Kiekvienas turintis „Pirmųjų verslo metų krepšelį“ gali rinktis 3 mokymų kryptis iš šių temų:

- Parama verslui; verslo finansavimo galimybės;
- Buhalterinės apskaitos vedimo ir finansų apmokymai;
- Marketingo klausimai;
- Verslo plano klausimai;
- Derybų klausimai;

- Verslo procesų klausimai;
- Strateginio įmonės valdymo klausimai;
- Darbo teisės ir saugos klausimai;
- Raštvedybos dokumentų tvarkymo klausimai;
- Sutarčių sudarymo klausimai.

Naujiesiems verslininkams taip pat yra suteikta galimybė pasinaudoti analitikų teikiamomis įmonių konsultavimo paslaugomis: potencialių eksporto partnerių kontaktų paieška, informacija apie produkto ar paslaugos rinkos pasiskirstymą, platinimo kanalus, rinkos tendencijas ir prognozes, potencialių eksporto rinkų palyginimas pagal konkretų produktą ar paslaugą.

VšĮ „Versli Lietuva“ atstovybė Rokiškio rajone organizuoja įvairius mokymus bendradarbiaudama su mokesčių inspekcija, darbo birža, darbo saugos inspekcija ir kt. Rokiškio jaunimo centre yra vedami seminarai, siekiant jaunimą sudominti, informuoti apie verslo galimybes, lengvatas pradedantiesiems verslininkams ir pan. Anot atstovybės darbuotojų įstaigos paslaugų paklausa nors ir vangiai, bet auga, besikreipiančiųjų yra žymiai daugiau nei pirmaisiais įstaigos gyvavimo metais. Viena pagrindinių problemų – mažas žinomumas apie VšĮ „Versli Lietuva“ atstovybės Rokiškio rajone veiklą.

Rokiškio rajono savivaldybės pagalbos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams fondo steigėjas – Rokiškio rajono savivaldybės taryba. Šio fondo lėšas sudaro savivaldybės biudžeto lėšos, palūkanos už banko sąskaitoje laikomas fondo lėšas, valstybės biudžeto asignavimai, užsienio bei tarptautinių organizacijų, fondų lėšos, skirtos smulkiam ir vidutiniam verslui skatinti, savarankiškai fizinių ir juridinių asmenų įnašai ir kitos lėšos. Fondas teikia pirmenybę mažą ir labai mažą statusą turinčioms įmonėms, SVV subjektams kurie plečia savo verslą, vysto naujas veiklas, kuria naujas darbo vietas bei pritraukia investicijas į rajoną. Taip pat į paramą pretenduoti gali įmonės, perkeliančios atskirus gamybos paslaugų padalinius į kaimo vietas ar ten vystančios verslą bei įdarbinusios bedarbius.

Fondo parama teikiama įvairiais būdais: palūkanų kompensavimas (ne daugiau 50 proc., ne ilgiau kaip 12 mėn.), parama naujai darbo vietai, į kurią įdarbinamas bedarbis, įmonės registravimo Juridinių asmenų registre mokesčio padengimas bedarbiams, iki 50 proc. žemės, žemės nuomos arba nekilnojamojo turto mokesčio padengimas einamaisiais metais įregistruotoms įmonėms, specialių mokymo kursų, seminarų, konsultacijų, verslo planų, paraiškų rengimo išlaidų pilnas ar dalinis padengimas, rajono SVV dalyvavimo parodose, mugėse ar verslo misijose finansavimas, informacinių leidinių, kitų priemonių, reprezentuojančių Rokiškio rajoną respublikoje ir užsienyje finansavimas, asocijuotų rajono verslo organizacijų parengtų projektų bei programų, gerinančių rajono verslo aplinką, ir paraiškų finansinei paramai iš ES ir kitų fondų gauti rengimo išlaidų dalinis finansavimas. Parama suteikiama laimėjusiems valstybės paramą pagal Vietinių užimtumo iniciatyvų programą rajono darbdavių projektams

2.5. Investicinės aplinkos problemos bei galimybės

Išanalizavus Rokiškio rajono verslo aplinką, investicinį klimatą ir verslo skatinimą rajone galima išskirti pagrindines investicinės aplinkos problemas:

- Mažesnis nei šalyje Panevėžio apskrityje sukuriamas BVP;
- Žemas TUI vienam gyventojui lygis;
- Nedidelės materialinės investicijos;
- Santykinai apskrityje didesnis įmonių bankrotų skaičius;
- Blogėjantys demografiniai ir darbo rinkos rodikliai.

1.2.3.1 lentelė. Demografinės situacijos keliamos problemos ir galimybės

Problemos	Galimybės
Apskrityje sukuriamas mažas BVP silpnina regiono ekonominį įvaizdį, mažina regiono patrauklumą investicijų pritraukimui ir verslo plėtrai. Mažos tiesioginės užsienio ir materialinės investicijos rodo nepalankią regiono verslo ir investicinę aplinką.	Remti ir skatinti verslą Rokiškio rajone naudojant subsidijas, paramą, suteikiant geresnes kredito gavimo sąlygas. Skatinti investicijų pritraukimą infrastruktūros kūrimu, informacijos apie palankią rajone investicinę aplinką skleidimu, lengvatų mokestinei aplinkai taikymu, žmogiškojo kapitalo ugdymu.

III. TIKSLINIŲ GRUPIŲ IDENTIFIKAVIMAS IR JŲ POREIKIŲ TYRIMAS

3.1. Tikslinių grupių identifikavimas

Rengiant Rokiškio rajono verslo plėtros ir investicijų pritraukimo į rajoną sektorinę studiją, Rokiškio rajono savivaldybė siekė išsiaiškinti dabartinės verslui skirtos informacijos/infrastruktūros būklę, nustatyti, su kokiais problemomis verslininkai susiduria Rokiškio rajone. Studijos rezultatai ir pasiūlymai turi leisti formuoti teigiamą rajono įvaizdį verslo plėtros ir investicijų pritraukimo srityje ir tenkinti su šiomis sritimis susijusių tikslinių grupių poreikius. Atsižvelgiant į studijoje nagrinėjamų sričių specifiką ir studijos rengimo tikslus išskirta viena tikslinė grupė – Rokiškio rajono verslininkai.

Tikslinė grupė pasirinkta atsižvelgus į studijos pagrindinius tikslus ir uždavinius. Siekiant išsiaiškinti verslui skirtos informacijos/infrastruktūros būklę, nustatyti problemas su kuriomis susiduria verslininkai, galima tik įvertinus rajone veikiančių verslo subjektų nuomonę bei pasiūlymus. Dėl šios priežasties vienintele projekto tiksline grupe išskirti Rokiškio rajono verslininkai.

Rengiant sektorinę studiją buvo atlikta šios tikslinės grupės poreikių ir nuomonės tyrimas ir analizė.

3.2. Rajono verslininkų poreikių ir nuomonės tyrimas

Atliekant tikslinės grupės, Rokiškio rajono verslininkų, poreikių ir nuomonės tyrimą apklausa buvo atliekama tiesioginio anketavimo internetu būdu.

Anketinės apklausos organizavimas. Apklausa vyko 2012 m. liepos mėn. Tyrimo metu buvo susisiekiama su verslininkais, sutikusiems dalyvauti tyrime į el. paštą buvo išsiųsta nuoroda į anketą.

Anketinės apklausos imties nustatymas. Siekiant užtikrinti tyrimo reprezentatyvumą imties dydžiui nustatyti buvo naudojama formulė:

$$n = \frac{n_0}{(1 - n_0/N)}, \text{ kur } n_0 = \frac{t_\alpha^2 S^2}{d^2}.$$

Čia N – populiacijos dydis (Lietuvos Statistikos departamento duomenimis 2012 m. sausio 1d. Rokiškio savivaldybėje buvo 544 veikiančių ūkio subjektų);

S^2 – atsakymų atskiriems klausimams sklaida (didžiausia galima dispersija);

D^2 – didžiausia leistina paklaida;

T_α – studento skirstinio reikšmė, kur α nurodo pasirinktą tikslumą (su kokia tikimybe imties rezultatai nesutampa su visos populiacijos rezultatais).

Šiame tyrime buvo nustatyta, jog reikia apklausti 228 įmones. Pavyko susisiekti su 224 įmonėmis, iš kurių 102 atsisakė dalyvauti tyrime. Likusioms 122 įmonėms į el. paštą buvo išsiųsta nuoroda ir 40 atstovų anketą užpildė.

Anketinio tyrimo rezultatai. Parenkant anketinės apklausos klausimus, buvo atsižvelgiama į šiuos uždavinius:

- Įvertinti savivaldybės viešąsias paslaugas.
- Įvertinti veiksniai, stabdančius investicijų pritraukimą bei verslo plėtrą.
- Nustatyti viešųjų paslaugų efektyvumą skatinant verslo plėtrą savivaldybės teritorijoje.
- Išsiaiškinti, kokios įstaigos/organizacijos daro/nedaro įtaką verslo plėtrai.
- Nustatyti infrastruktūrų pakankamumą verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui bei išsiaiškinti infrastruktūrinių projektų poreikį.
- Nustatyti 5 metų investicijų planus į verslą ir jo plėtrą.

Tyrimo rezultatai pateikiami priede, žemiau pateikiama trumpa apžvalga.

Investicijų pritraukimą rajone labiausiai stabdo nepalankūs riboti verslo įmonių finansiniai ištekliai, kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas, teisinė ir mokestinė bazė verslui bei žemas gyventojų verslumo lygis. Taip pat kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas, neefektyvios savivaldybės vykdomos verslo rėmimo priemonės. Labiausiai verslą skatina lengvatinių paskolų tiekimas verslo sektoriui, lengvatos įmonėms, investuojančioms į darbuotojų kvalifikaciją, internetinės svetainės bei parama naujų darbo vietų kūrimui, konsultacijos ES paramos verslo klausimais.

Dauguma respondentų nurodė, jog savivaldybės teikiamų viešųjų paslaugų yra per mažai. Daugiau negu pusė respondentų teigia, kad Rokiškio rajono verslininkų asociacija, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Rokiškio rajono savivaldybės administracija, Lietuvos verslo konfederacija, prekybos pramonės ir amatų rūmai bei Rokiškio turizmo informacijos centras daro įtaką verslo plėtrai rajone. Efektyviausios turizmo informacijos centro priemonės, kurios padėtų verslui yra: viešosios turizmo infrastruktūros plėtros iniciatyvos, turizmo maršrutų plėtojimo organizavimas bei informacijos apie esamas ir naujas apgyvendinimo įstaigas sklaida.

Respondentai įvardijo, jog nėra poreikio geležinkelio infrastruktūrai ar elektros perdavimo linijų plėtrai, tačiau interneto, pramoninių ir kitų pavojingų atliekų ir jų utilizavimo infrastruktūra, buitinių atliekų šalinimo ir utilizavimo infrastruktūra yra nepakankama.

Dviračių ir pėsčiųjų takai, kempingai, laisvalaikio aikštelės respondentų nuomone yra nepakankamos verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti. Taip pat koncertų salių ir baseino nepakanka. Baseiną, kaip nepakankamą verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti, nurodė daugiausiai respondentų lyginant su kitomis sporto ir kultūros infrastruktūromis. Respondentai didžiausią poreikį nurodė dviračių ir pėsčiųjų takams, vandens turizmui, apgyvendinimo bei maitinimo įstaigoms, kempingui, laisvalaikio aikštelėms bei parkams ir skverams. Iš sporto ir kultūros infrastruktūros projektų labiausiai reikalingas baseinas, universalios sporto aikštelės bei sporto aikštynai.

Pramoninės ir verslo infrastruktūros projektai turi didžiausią poreikį tarp kitų verslo projektų. Lyginant su kitais infrastruktūrų projektais, verslo aspektai nėra būtiniausi. 2 iš 3 verslo atstovų per ateinančius 5 metus investuos į verslą – investicijos į įrangą, investicijos į darbuotojų kvalifikaciją, investicijos į technologijas. Didesnė dalis apklaustųjų planuojančių investuoti į minėtus aspektus yra UAB, AB bei ŪB atstovai, kurie turi daugiau nei 10 darbuotojų. Paslaugos – ūkio šaka, kuri sulauks daugiausiai investicijų per 5 metus vertinant respondentų planus. Didžiausia dalis respondentų investuos 10–30 tūkst. Lt bei 50–100 tūkst. Lt. Nemaža dalis apklaustųjų planuoja skirti net 1–5 mln. Lt investicijoms į verslą.

**IV. RAJONO VERSLO IR INVESTICIJŲ
APLINKOS SSGG**

SSGG analizė atlikta remiantis statistiniais duomenimis ir Rokiškio rajono verslininkų viešosios nuomonės tyrimu.

4.1 lentelė. SSGG analizė

Stiprybės	Silpnybės
• Vyraujantys žemės ūkio naudmenų plotai • Veikianti didelė įmonė – AB „Rokiškio sūris“ • Išvystytas kelių tinklas • Statybos darbų vertės augimas (priešingai šalies situacijai) • Auganti maitinimo ir gėrimų teikimo veiklos įmonių apyvarta • Auga mažmeninės prekybos įmonių apyvarta • Auga pervežamų keleivių skaičius • Išaugo vieno gyventojų kelionių autobusu skaičius • 2 iš 3 verslininkų per ateinančius 5 metus investuos į verslą • Labiausiai linkę investuoti – UAB, AB bei ŪB atstovai, kurie turi daugiau nei 10 darbuotojų • Paslaugos – ūkio šaka, kuri sulauks daugiausiai investicijų per 5 metus • Dažniausiai pasitaikanti investicija – 10-30 tūkst. Lt • Viešosios turizmo infrastruktūros plėtros iniciatyvos, turizmo maršrutų plėtojimo organizavimas bei informacijos apie esamas ir naujas apgyvendinimo įstaigas sklaida turizmo informacijos centro pagalba.	• Rajonas išsidėstęs pakraštyje, nutolęs nuo didžiųjų Lietuvos miestų • Augantis bendrasis naštos koeficientas • Sparčiai augantis senėjimo koeficientas • Tendencingas gyventojų mažėjimas • Didėjanti emigracija • Santykinai mažas darbo užmokestis • Mažėjantis samdomų darbuotojų skaičius • Didėjantis bedarbių skaičius • Didžiausią bedarbių dalį (pagal pageidaujamus darbus) sudaro nekvalifikuoti darbininkai • Didelė dalis kelių padengti žvyru • Dviračių ir pėsčiųjų takai, kempingai, laisvalaikio aikštelės yra nepakankamos verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti • Panevėžio regionas yra vienas silpnesnių ekonomiškai šalies regionas, kuriame sukuriama santykinai mažas BVP • Mažėjantis veikiančių įmonių skaičius • Vyrauja mikroįmonės • Materialių ir tiesioginių užsienio investicijų mažėjimas • Santykinai mažos materialios ir tiesioginės užsienio investicijos 1 gyventojui • Mažėjantis apgyvendintų svečių skaičius • Pagalbos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams fondai sumažintas savivaldybės finansavimas • Sumažėję surenkami mokesčiai į savivaldybių biudžetą • Santykinai aukšti regiono bankroto rodikliai • Riboti įmonių finansiniai ištekliai

Galimybės	Grėsmės
• Efektyviai išnaudoti žemės ūkio naudmenų plotus • Parama darbo vietų kūrimui, darbuotojų perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui • Vietinių užimtumo iniciatyvų projektų, remiančių naujų darbo vietų steigimą, įgyvendinimas • Bedarbių integravimo į darbo rinką, verslumo ugdymo bei mokymo paslaugų plėtra • Žvyrkelių asfaltavimas • Kelių ir gatvių būklės gerinimas • Konsultacijos ir pagalba kuriant verslą • Verslo rėmimo programų kūrimas ir dalyvavimas jose • Remti ir skatinti verslą Rokiškio rajone naudojant subsidijas, paramą, suteikiant geresnes kredito gavimo sąlygas • Skatinti investicijų pritraukimą infrastruktūros kūrimu, informacijos apie palankią rajone investicinę aplinką skleidimu, lengvatų mokestinei aplinkai taikymu, žmogiškojo kapitalo ugdymu • Kelti gyventojų verslumo lygį • Informacijos apie viešąsias paslaugas verslui sklaida	• Dėl nepatogios padėties (toli nuo didžiųjų Lietuvos miestų) rajonas gali tapti nepatrauklus investuotojams • Gyventojų mažėjimas dėl emigracijos • Senėjanti rajono visuomenė • Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas • Nedarbo augimas • Dauguma investicijų skirta Rajono centrai – Rokiškio miestui; • Auga lengvųjų automobilių skaičius • Ekonominė stagnacija • Menka vartotojų perkamoji galia • Nepalanki ir nuolat besikeičianti teisinė aplinka • Dideli mokesčiai ir papildomų mokesčių įvedimas • Padidėjęs verslininkų pasyvumas • Kitų apskrities savivaldybių konkurencija

**V. ROKIŠKIO RAJONO VERSLO PLĖTROS
IR INVESTICIJŲ PRITRAUKIMO Į
RAJONĄ TENDENCIJOS IR STRATEGIJA**

5.1. Rajono verslo plėtros ir investicijų pritraukimo į rajoną gairės, strateginės kryptys ir priemonių planas

Investicijų pritraukimo 2011-2021 m. programa

Investicijų pritraukimą programą Lietuvoje ir strategines kryptis siūlo Investicijų pritraukimo 2011-2021 metais programa. Dokumentas nustato investicijų pritraukimo ir skatinimo Lietuvos Respublikoje sistemą, esamų investicijų projektų Lietuvoje išlaikymą ir palankios užsienio investuotojams aplinkos kūrimą. Vadovaujantis pateiktomis gairėmis siekiama didinti Lietuvos konkurencingumą ir šalies žinomumą investuotojų rate. Programa parengta vadovaujantis Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52 (Žin., 2008, Nr. 146-5870), nuostatomis.

Pagrindinis programos tikslas – pritraukti tiesiogines užsienio investicijas (toliau – TUI) į Lietuvos Respubliką, gerinant Lietuvos Respublikos investicinę aplinką ir kuriant efektyvią TUI pritraukimo sistemą, nukreiptą į ilgalaikę Lietuvos Respublikos ūkio plėtrą, ekonomikos augimą ir visuomenės gerovės didinimą. Programos uždaviniai:

1. Padidinti TUI vienam gyventojui;
2. Padidinti sukuriamos produkcijos (paslaugų) eksportą;
3. Paskatinti Lietuvos Respublikoje naudoti inovacijas;
4. Padidinti Lietuvos Respublikos gamintojų paslaugų naudojimą gamyboje ir paslaugų kūrimo procese;
5. Paskatinti naujų ilgalaikių darbo vietų kūrimą;
6. Padidinti TUI prioritetiniuose sektoriuose.

Pirmenybė teikiama TUI, susijusioms su aukštų ir vidutiniškai aukštų technologijų sektorių plėtra arba didelės pridėtinės vertės produktus kuriančių įmonių gausinimu, aukštos kvalifikacijos darbo vietų kūrimu, reikiamos kvalifikacijos specialistų pritraukimu. Taip pat paslaugų, gamybos ir apdirbamosios pramonės įmonėms, siekiančioms aukštųjų ir vidutiniškai aukštų technologijų panaudojimo ir didelės pridėtinės vertės produktų kūrimo bei jų eksporto, investicijų projektams ir regionų skirtumų Lietuvoje mažinimui.

Investicijų pritraukimo programoje išskiriamos šios aukštą pridėtinę vertę kuriančios prioritetinės veiklos sritys:

1. **Paslaugos** (verslo paslaugos, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, logistika, medicinos paslaugos);
2. **Aukštesnę** nei vidutinę pridėtinę **vertę** Lietuvos Respublikoje **kurianti gamyba** aukštųjų technologijų srityje (biotechnologijos, švariosios technologijos bei informacinės technologijos ir telekomunikacijos, pažangiosios technologijos);
3. **Klasterizuota** aukštesnės pridėtinės vertės tradicinė **pramonė** (inžinerija, chemija, plastikai, maisto pramonė).

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinta 2012 m. gegužės 15 d. Nr. XI-2015 Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu.

Strategijos paskirtis – kurti tokią aplinką, kuri sudarytų sąlygas skleisti pažangos vertyboms. Išskiriamos trys esminės pažangos sritys – **visuomenė, ekonomika ir valdymas**. Pokyčiai šiose srityse įtvirtins pažangos vertybes ir remsis darnaus vystymosi principais.

Pokyčiai turi įvykti šiose pagrindinėse srityse:

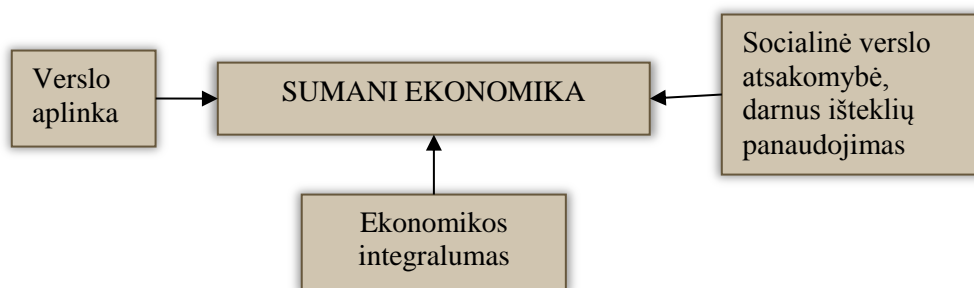
Sumani visuomenė – laiminga visuomenė, kuri yra kiekvieno piliečio idėjoms, naujovėms ir iššūkiams atvira, solidari, savivaldi ir politiškai brandi.

Sumani ekonomika – lanksti ir gebanti konkuruoti pasaulyje, aukštą pridėtinę vertę kurianti ekonomika, grindžiama žiniomis, inovacijomis, verslumu ir socialiniu atsakingumu bei „žaliuoju“ augimu.

Sumanus valdymas – atviras ir skatinantis dalyvauti, rezultatyvus, atitinkantis visuomenės poreikius ir užtikrinantis geros kokybės paslaugas valdymas, kompetentinga ir priimanti kryptingus strateginius sprendimus valdžia.

Sumani ekonomika apima verslo aplinkos, socialinės verslo atsakomybės, darnaus išteklių panaudojimo ir ekonomikos integralumo sferas, kuriuose siekiama esminių pokyčių.

5.1.1. pav. Sumani ekonomika

Šaltinis: Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“

Verslo aplinkos siekiamybės:

- Supaprastinti verslo aplinką ir atsisakyti perteklinio, sudėtingo ir neskaidraus reguliavimo verslumą ir verslo plėtrą labiausiai ribojančiose srityse. Sukurti atvirą, skaidrią ir racionalią institucinę verslo aplinką.
- Formuoti pozityvią viešąją nuomonę apie verslą ir verslumą.
- Užtikrinti reikiamą intelektinių ir finansinių išteklių prieinamumą, jų formų įvairovę. Sustiprinti intelektinės nuosavybės apsaugą ir teisių į ją valdymą.
- Formuoti palankią atvirai konkurencijai verslo reglamentavimo sistemą.

- Aktyviai dalyvauti kuriant laisvą paslaugų rinką Šiaurės ir Baltijos valstybių regione.
- Kurti paprastą, skaidrią ir prognozuojamą mokesčių sistemą, kuri skatintų aukštą pridėtinę vertę kuriančių darbo vietų steigimą.
- Kurti moderniausias informacines technologijas ir skaitmeninę infrastruktūrą.
- Užtikrinti gyventojų judumo poreikį, sukuriant efektyvią integruoto viešojo susisiekimo sistemą, tinkamos kokybės ir šiuolaikišką infrastruktūrą ir plėtojant darnaus judumo iniciatyvas.

Socialinės verslo atsakomybės, darnaus išteklių panaudojimo siekiamybės:

- Ugdyti verslo socialinę atsakomybę ir bendruomeniškumą, tai suvokiant kaip šiuolaikinę verslo praktiką.
- Ugdyti aplinkai palankią verslo kultūrą ir skatinti „žaliosios“ ekonomikos vystymąsi, atliekant ne tik „žaliuosius“, bet ir darniuosius viešuosius pirkimus.
- Didinti paskatas verslui investuoti į „žaliąsias“ technologijas, prekes ir paslaugas.
- Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
- Užtikrinti ekosistemų stabilumą ir saugoti biologinę įvairovę, darniai vystant miškininkystę ir tausojantį žemės ūkį bei žuvininkystę.

Ekonomikos integralumo siekiamybės

- Skatinti pramonės ir paslaugų, mokslo tyrimų organizacijų integravimąsi į globalias ir Šiaurės ir Baltijos valstybių regiono verslo, kultūros, mokslo, švietimo sistemas, tampant svarbiais jų dalyviais.
- Mokslo ir tyrimų institucijų finansavimą prioritetiškai orientuoti į rinkai aktualių inovacijų kūrimą.
- Didinti verslo integraciją į tarptautinių vertės kūrimo grandžių aukštą pridėdamąją vertę kuriančias dalis.
- Kurti sąlygas verslo, švietimo, mokslo ir kultūros integracijai; sudaryti palankias sąlygas kūrybos ir kultūros pramonės plėtrai šalyje bei konkurencingumui tarptautinėse rinkose.
- Didinti įmonių ir organizacijų gebėjimą naudotis pasaulinių žinių tinklų teikiamomis galimybėmis.
- Dėti visas pastangas pritraukti pasaulio kompanijų investicijas į Lietuvą.
- Šalies ūkio struktūroje pasiekti tokios pramonės ir paslaugų dermės, kuri leistų kurti aukštą pridėdamąją vertę ir būtų mokslo bei kitų ūkio sektorių vystymosi katalizatorius.

Nacionalinės pažangos programa

Šiuo metu rengiama Nacionalinė pažangos programa (toliau – NPP), skirta Lietuvos pažangos strategijai „Lietuva 2030“ įgyvendinti. Šioje programoje, jungiančioje pagrindines Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ ir Europos Sąjungos strategijos „Europa 2020“ nuostatas ir orientuotoje į pažangą, aprašomos ilgalaikių valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptys, numatomas ES finansinės paramos, įskaitant 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos, panaudojimas ilgalaikiams valstybės prioritetams įgyvendinti. NPP bus skirta 2014–2020 m. laikotarpiui.

Atsižvelgiant į Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“, Nacionalinėje pažangos programoje formuojami du prioritetai, apimantys Sumanios ekonomikos sritį:

Prioritetas. Į aukštą pridėtinę vertę orientuota, integrali ekonomika.

Prioriteto įgyvendinimą apibūdina bendrasis prioriteto tikslas: *Skatinti ekonomikos orientaciją į aukštesnę pridėtinę vertę.*

Prioritetui įgyvendinti numatomi trys tikslai:

1. Tikslas. Skatinti į globalias rinkas orientuotus vertės kūrimo tinklus
2. Tikslas. Kurti paskatas inovatyvaus verslo plėtrai
3. Tikslas. Skatinti verslo produktyvumą ir darnų vystymąsi

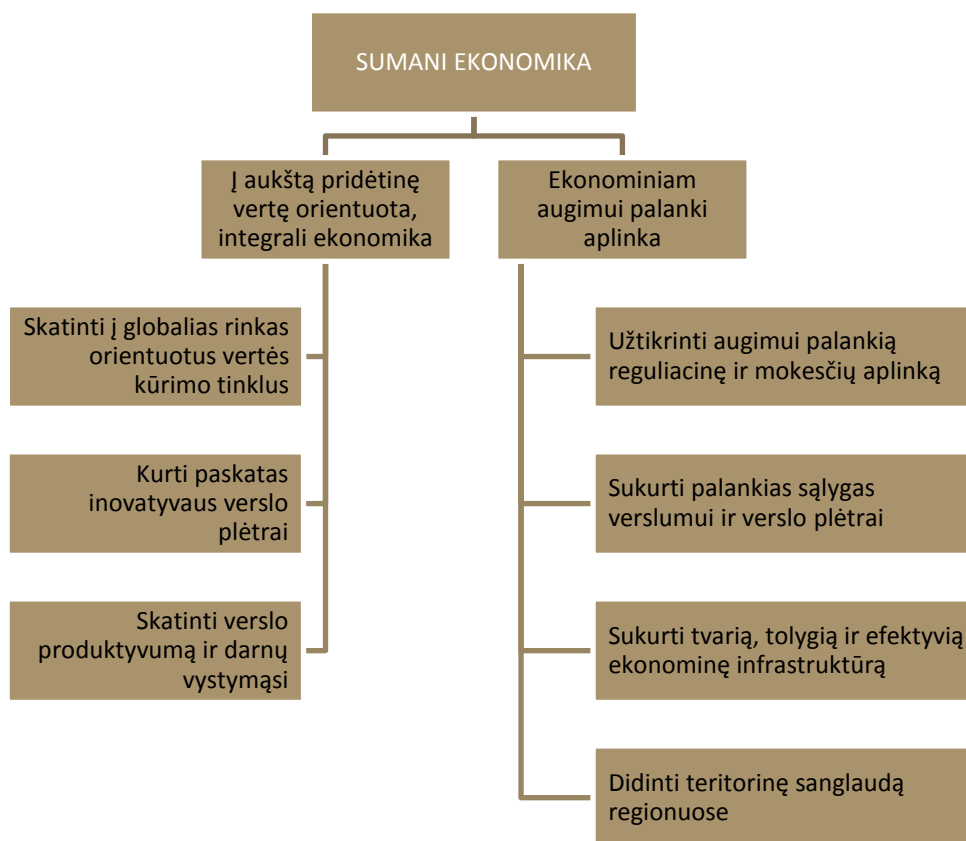
Prioritetas. Ekonominiam augimui palanki aplinka.

Bendrasis prioriteto „Ekonominiam augimui palanki aplinka“ tikslas yra: *Sukurti augimui ir konkurencingumui palankias aplinkos sąlygas.*

Prioritetui įgyvendinti numatomi keturi tikslai:

1. Tikslas. Užtikrinti augimui palankią reguliacinę ir mokesčių aplinką
2. Tikslas. Sukurti palankias sąlygas verslumui ir verslo plėtrai
3. Tikslas. Sukurti tvarią, tolygią ir efektyvią ekonominę infrastruktūrą
4. Tikslas. Didinti teritorinę sanglaudą regionuose

5.1.2. pav. Sumanios ekonomikos prioritetai ir tikslai

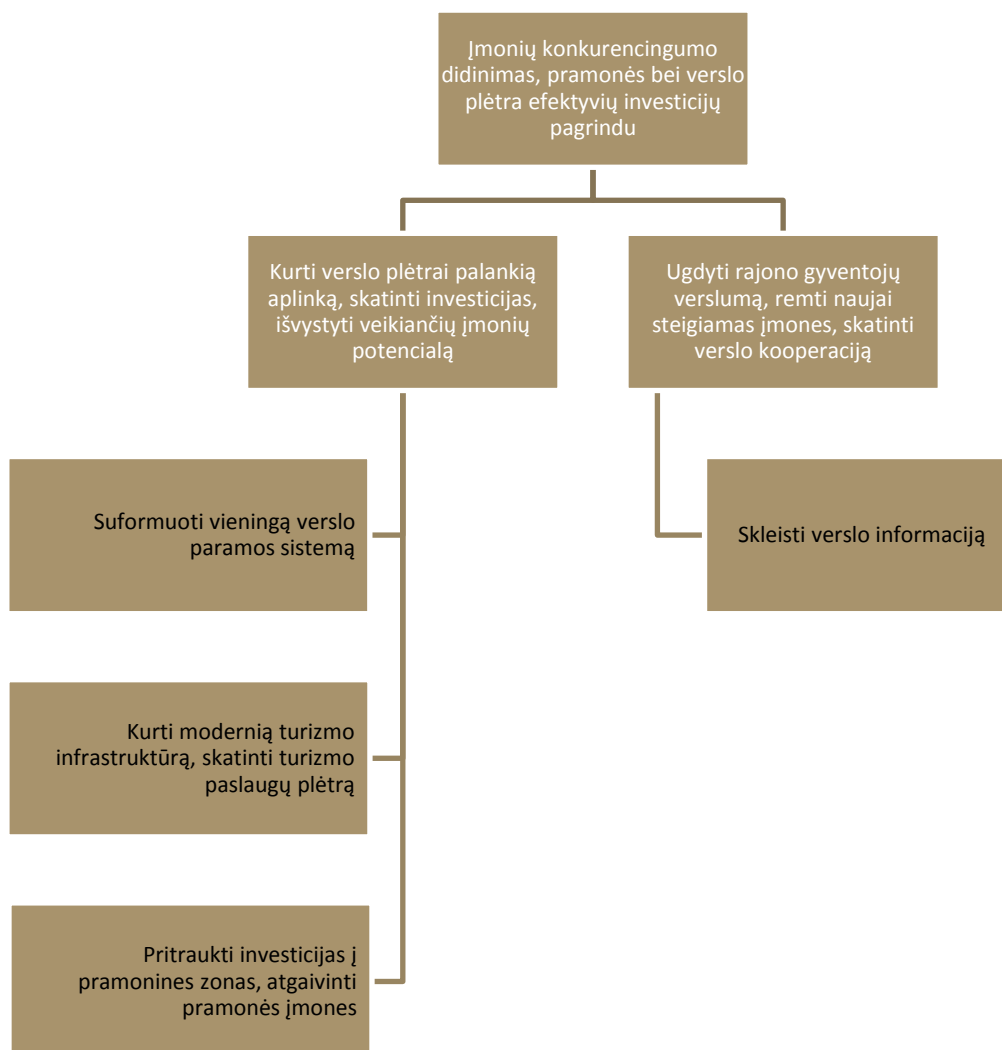

Šaltinis: Nacionalinė pažangos programa

Rokiškio rajono strateginiame plane iki 2015 metų (patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2010 m. gruodžio 28 d. sprendimu Nr. TS – 12.195) verslo kryptiškai skirtas pirmasis prioritetas „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“, turintis 2 tikslus:

- 1.1. Kurti verslo plėtrai palankią aplinką, skatinti investicijas, išvystyti veikiančių įmonių potencialą
- 1.2. Ugdyti rajono gyventojų verslumą, remti naujai steigiamas įmones, skatinti verslo kooperaciją

5.1.3. pav. Verslo srities prioritetas ir tikslai

Šaltinis: Rokiškio rajono strateginis planas iki 2015 m.

Vadovaudamiesi Investicijų pritraukimo 2011-2021 metais programos I-uoju prioritetu „Paslaugos“, Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ prioriteto „Sumani ekonomika“ sfera „Verslo aplinka“, Nacionalinės pažangos programos prioriteto „Ekonominiam augimui palanki aplinka“ 2-uoju tikslu „Sukurti palankias sąlygas verslumui ir verslo plėtrai“ bei Rokiškio rajono strateginio plano iki 2015 metų I-ojo prioriteto „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“ 1.1. tikslu „Kurti verslo plėtrai palankią aplinką, skatinti investicijas, išvystyti veikiančių įmonių potencialą“ siūlome suformuoti naują tikslą – „**Sukurti palankias sąlygas verslumui ir verslo plėtrai**“.

5.1.1. lentelė. Tikslų formavimas

Dokumentas	Prioritetas	Sfera, tikslas	Siūlomas tikslas
Investicijų pritraukimo 2011-2021 metais programa	I. Paslaugos (verslo paslaugos, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, logistika, medicinos paslaugos)		SUKURTI PALANKIAS SĄLYGAS VERSLUMUI IR VERSLO PLĖTRAI
Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“	Sumani ekonomika	Verslo aplinka	
Nacionalinės pažangos programa	Ekonominiam augimui palanki aplinka	2. Tikslas. Sukurti palankias sąlygas verslumui ir verslo plėtrai	
Rokiškio rajono strateginis planas iki 2015 metų	I. „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“	1.1. Tikslas. Kurti verslo plėtrai palankią aplinką, skatinti investicijas, išvystyti veikiančių įmonių potencialą	

Vadovaudamiesi Investicijų pritraukimo 2011-2021 metais programos I-uoju prioritetu „Paslaugos“, Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ prioriteto „Sumani ekonomika“ sfera „Socialinė verslo atsakomybė, darnus išteklių panaudojimas“, Nacionalinės pažangos programos prioriteto „Į aukštą pridėtinę vertę orientuota, integrali ekonomika“ 3-uoju tikslu „Skatinti verslo produktyvumą ir darnų vystymąsi“ bei Rokiškio rajono strateginio plano iki 2015 metų I-ojo prioriteto „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“ 1.2. tikslu „Ugdyti rajono gyventojų verslumą, remti naujai steigiamas įmones, skatinti verslo kooperaciją“ siūlome suformuoti naują tikslą – „**Skatinti viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą**“.

5.1.2. lentelė. Tikslų formavimas

Dokumentas	Prioritetas	Sfera, tikslas	Siūlomas tikslas
Investicijų pritraukimo 2011-2021 metais programa	I. Paslaugos (verslo paslaugos, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, logistika, medicinos paslaugos)		SKATINTI VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIAUS BENDRADARBIAVIMĄ
Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“	Sumani ekonomika	Socialinė verslo atsakomybė, darnus išteklių panaudojimas	

Dokumentas	Prioritetas	Sfera, tikslas	Siūlomas tikslas
Nacionalinės pažangos programa	I aukštą pridėtinę vertę orientuota, integrali ekonomika	3. Tikslas. Skatinti verslo produktyvumą ir darnų vystymąsi	
Rokiškio rajono strateginis planas iki 2015 metų	I. „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“	1.2. Tikslas. Ugdyti rajono gyventojų verslumą, remti naujai steigiamas įmones, skatinti verslo kooperaciją	

Vadovaudamiesi Investicijų pritraukimo 2011-2021 metais programos I-uoju prioritetu „Paslaugos“, Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ prioriteto „Sumani ekonomika“ sfera „Ekonomikos integralumas“, Nacionalinės pažangos programos prioriteto „Ekonominiam augimui palanki aplinka“ 4-uoju tikslu „Didinti teritorinę sanglaudą regionuose“, bei Rokiškio rajono strateginio plano iki 2015 metų I-ojo prioriteto „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“ 1.1. tikslu „Kurti verslo plėtrai palankią aplinką, skatinti investicijas, išvystyti veikiančių įmonių potencialą“ siūlome suformuoti naują tikslą – **„Kurti patrauklią užsienio ir vidaus investuotojams infrastruktūrą“**.

5.1.3. lentelė. Tikslų formavimas

Dokumentas	Prioritetas	Sfera, tikslas	Siūlomas tikslas
Investicijų pritraukimo 2011-2021 metais programa	I. Paslaugos (verslo paslaugos, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, logistika, medicinos paslaugos)		KURTI PATRAUKLIĄ UŽSIENIO IR VIDAUS INVESTUOTOJAMS INFRASTRUKTŪRĄ
Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“	Sumani ekonomika	Ekonomikos integralumas	
Nacionalinės pažangos programa	Ekonominiam augimui palanki aplinka.	4. Tikslas. Didinti teritorinę sanglaudą regionuose	
Rokiškio rajono strateginis planas iki 2015 metų	I. „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“	1.1. Tikslas. Kurti verslo plėtrai palankią aplinką, skatinti investicijas, išvystyti veikiančių įmonių potencialą	

Žemiau siūlomos naujos priemonės pagal naujai iškeltus tikslus.

TIKSLAS – SKATINTI VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIAUS BENDRADARBIAVIMĄ

Priemonė	Pasiekimo indikatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
Uždavinys - Skatinti bendradarbiavimą tarp viešojo ir privataus sektoriaus			
Remti verslo organizacijų iniciatyvas, prisidedančias prie viešosios infrastruktūros gerinimo	Paremtų iniciatyvų skaičius	2013-2015	Rokiškio rajono savivaldybės administracija (toliau-SA)
Remti verslo organizacijų iniciatyvas, prisidedančias prie nedarbo mažinimo politikos	Įgyvendintų projektų skaičius	2013-2015	SA, darbo birža, verslo įmonės
Skatinti, rengti ir įgyvendinti viešosios ir privačios partnerystės investicijų projektus	Parengtų projektų skaičius	2013-2015	SA, verslo subjektai
Bendradarbiauti su vietos ir užsienio institucijomis investicijų pritraukimo klausimais	Užmegzti nauji ir palaikomi esami partnerystės ryšiai	2013-2015	SA, verslo asocijuotos struktūros, verslo paramos institucijos
Formuoti investuotojams patrauklaus rajono įvaizdį	Prezentacijų skirtų užsienio investuotojams skaičius	2013-2015	SA, verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros

TIKSLAS – KURTI PATRAUKLIĄ UŽSIENIO IR VIDAUS INVESTUOTOJAMS INFRASTRUKTŪRĄ

Priemonė	Pasiekimo indikatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
Uždavinys -Skatinti investicijas į plėtrai reikalingą infrastruktūrą			
Kelių infrastruktūros gerinimas	Įrengtų privažiavimo kelių ilgis	2013-2015	SA
Automobilių stovėjimo aikštelių plėtra	Išplėstų ar naujai įrengtų automobilių aikštelių plotas	2013-2015	SA
Dviračių ir pėsčiųjų takų, kempingų, laisvalaikio aikštelių plėtra	Takų ilgis, kempingų skaičius, aikštelių plotas	2013-2015	SA
Inventorizuoti ir teisiškai įregistruoti savivaldybei priklausantį turtą (pastatai, žemė, keliai, tiltai, gatvės)	Inventorizuotų ir įregistruotų objektų skaičius	2013-2015	SA
Atnaujinti miestelių ir kaimų gatves	Atnaujintų miestelių ir kaimų gatvių ilgis	2013-2015	SA
Uždavinys - Didinti patrauklumą užsienio ir vidaus investicijoms			
Parengti ir patvirtinti Rokiškio rajono miestų ir miestelių bendruosius planus	Parengtų ir patvirtintų bendrųjų planų skaičius	2013-2015	SA
Parengti ir patvirtinti gyvenviečių	Parengtų ir patvirtintų bendrųjų	2013-2015	SA

Priemonė	Pasiekimo indikatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
bendruosius ir specialiuosius planus	planų skaičius; Parengtų ir patvirtintų specialiųjų planų skaičius		
Parengti Rokiškio rajono geografinę informacinę sistemą-interneto svetainę (GIS)	Parengta interneto svetainė-žemėlapis, į ją perkelti bendrojo plano sprendiniai, 1 vnt.	2013-2015	SA

TIKSLAS – SUKURTI PALANKIAS SĄLYGAS VERSLUMUI IR VERSLO PLĖTRAI

Priemonė	Pasiekimo indikatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
Uždavinys - Skatinti verslumą, naujų įmonių kūrimą ir plėtrą			
Verslo paramos įstaigų, teikiančių paslaugas verslo kūrimui ir plėtrai, plėtra	Parengtų ir įgyvendintų projektų skaičius	2013-2015	SA, verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros, mokymo institucijos
Teikti informaciją ir konsultacijas verslo kūrimo, planavimo ir valdymo klausimais	Suteiktos konsultacijos	2013-2015	Rokiškio TIC, kitos verslo paramos institucijos
Parama naujų įmonių steigimui	Įmonių skaičius, kurioms suteikta parama	2013-2015	Rokiškio pagalbos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams fondas (toliau-PSVVSF), verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros, verslo įmonės, mokymo institucijos, darbo birža
Parama naujų darbo vietų kūrimui	Sukurtos naujos darbo vietos	2013-2015	PSVVSF, verslo paramos institucijos, darbo birža
Rengti ir leisti, platinti informacinius leidinius aktualiomis temomis: Mokesčių sistema; Verslo pradžiamokslis; Informacija apie ES paramą;	Leidinių skaičius	2013-2015	Verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros

Priemonė	Pasiekimo indikatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
E-paslaugų pristatymas ir galimybės; Kitomis temomis.			
Skatinti kurtis jaunuosius ūkininkus	Jaunų ūkininkų gavusių paramą skaičius	2013-2015	SA (Žemės ūkio skyrius), Žemės ūkio konsultavimo tarnybos Rokiškio rajono biuras, žemdirbių savivaldos organizacijos
Skatinti profesinio mokymo ir informavimo veiklą apie žemės ūkį	Organizuotų renginių skaičius; Mokymuose/seminaruose dalyvavusių žemės ūkio subjektų skaičius	2013-2015	SA (Žemės ūkio skyrius), Žemės ūkio konsultavimo tarnybos Rokiškio rajono biuras, žemdirbių savivaldos organizacijos
Uždavinys - Užtikrinti finansinių išteklių prieinamumą verslo pradžiai ir verslo plėtrai			
Palūkanų kompensavimas	Įmonių skaičius	2013-2015	RPSVVF, INVEGA
Žemės, žemės nuomos arba nekilnojamojo turto mokesčio padengimas verslo įmonėms, kuriančioms naujas darbo vietas	Įmonių skaičius	2013-2015	RPSVVF

VI. PASIŪLYMAI STRATEGINIAM PLANUI

Atsižvelgiant į Rokiškio rajono plėtros strateginio plano iki 2015 m. priemonių planą siūloma išbraukti nebeaktualias arba įgyvendintas priemones.

Siūloma išbraukt šias I-ojo prioriteto „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“, 1.1. tikslo „Kurti verslo plėtrai palankią aplinką, skatinti investicijas, išvystyti veikiančių įmonių potencialą“ uždavinių 1.1.1. „Suformuoti vieningą verslo paramos sistemą“ ir 1.1.3. „Pritraukti investicijas į pramonines zonas, atgaivinti pramonės įmones“ priemones:

Uždavinys 1.1.1. Suformuoti vieningą verslo paramos sistemą			
Priemonė	Pasiekimo indikatoriai	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga institucija
Parengti ir patvirtinti rajono prioritетinių verslo šakų įmonių paramos tvarką	Parengiama prioritетinių verslo šakų paramos schema	2007 -2015	Rokiškio rajono verslo plėtros komisija (toliau – RVPK)
Uždavinys 1.1.3. Pritraukti investicijas į pramonines zonas, atgaivinti pramonės įmones			
Priemonė	Pasiekimo indikatoriai	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
Įrengti pramoninę zoną	Rokiškio mieste Ežero skersgatvyje įrengta 24,6 ha pramoninė zona:	2010-2015	SA Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Strateginio planavimo ir investicijų skyrius, Statybos ir infrastruktūros plėtros skyrius, verslo subjektai
	1. Parengta pramoninės zonos kūrimo galimybių studija	2010-2012	
	2. Parengta projektinė bei techninė dokumentacija	2012-2013	
	3. Atlikti statybos bei įrengimo darbai	2014- 2015	
Suformuoti žemės sklypus pramoninėje zonoje potencialiems investuotojams	Suformuoti sklypai Rokiškio miesto pramoniniame rajone	2013-2014	SA Architektūros ir paveldosaugos skyrius

Siūloma išbraukt šią I-ojo prioriteto „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“, 1.2. tikslo „Ugdyti rajono gyventojų verslumą, remti naujai steigiamas įmones, skatinti verslo kooperaciją“ uždavinio 1.2.1. „Skleisti verslo informaciją“ priemonę:

Uždavinys 1.2.1. Skleisti verslo informaciją			
Priemonė	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
Rengti ir leisti informacinius leidinius apie lankytinus rajono kultūros ir gamtos išteklius	Išleisti leidiniai	2009-2015	SA Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis skyrius TIC, Rokiškio krašto muziejus

Siūloma pakoreguoti 1.1.1. uždavinio priemonę „Rengti tyrimus bei studijas verslo plėtrai Rokiškio rajone užtikrinti, įmonių konkurencingumui didinti“ ją skaidant į kelias priemones: „Periodiškai vykdyti įmonių apklausas, verslui aktualiomis temomis“ ir „Didinti įmonių konkurencingumą“:

Priemonė	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
Rengti tyrimus, mokymus bei studijas verslo plėtrai Rokiškio rajone užtikrinti, įmonių konkurencingumui didinti	Mokymų ir seminarų organizavimas verslo įmonėms aktualiais klausimais	2013-2015	Savivaldybės administracijos (toliau – SA) Rokiškio turizmo informacijos centras (toliau – TIC)
→ Periodiškai vykdyti įmonių apklausas, verslui aktualiomis temomis → Didinti įmonių konkurencingumą: Rengti mokymus, seminarus apie kitas rinkas; Dalyvauti tarptautinėse parodose ir konferencijose, kontaktų mugėse; Rengti ir skleisti informaciją su užsienio rinkų apžvalgomis, potencialių partnerių užsienyje duomenų baze.	Įvykdytų apklausų skaičius, min. 1 per metus Įgyvendintos efektyvios rajono įmonių konkurencingumo didinimo priemonės	2013-2015 2013-2015	Verslo paramos institucijos SA, verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros, verslo įmonės, mokymo institucijos, darbo birža

Taip pat siūloma palikti I-ojo prioriteto „Įmonių konkurencingumo didinimas, pramonės bei verslo plėtra efektyvių investicijų pagrindu“, 1.1. tikslo „Kurti verslo plėtrai palankią aplinką, skatinti investicijas, išvystyti veikiančių įmonių potencialą“ uždavinio 1.1.1. „Suformuoti vieningą verslo paramos sistemą“ priemonę „Teikti paramą rajono verslininkus vienijančioms organizacijoms bei verslo klubams“:

Priemonė	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
Teikti paramą verslininkus vienijančioms organizacijoms bei verslo klubams	Suteikta finansinė ir nefinansinė parama šių organizacijų inicijuojamiems projektams	2013-2015	RVPK, RPSVVF
Teikti paramą verslininkus vienijančioms organizacijoms bei verslo klubams	Suteikta finansinė ir nefinansinė parama šių organizacijų inicijuojamiems projektams	2013-2015	PSVVSF

Vadovaujantis 5-ojo skyriaus informacija, Rokiškio rajono plėtros strateginiam planui siūlomi šie tikslai ir uždaviniai, apimantys verslo sektorių:

1.1. TIKSLAS. SKATINTI VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIAUS BENDRADARBIAVIMĄ

1.1.1. Skatinti bendradarbiavimą tarp viešojo ir privataus sektoriaus

1.2. TIKSLAS. KURTI PATRAUKLIĄ UŽSIENIO IR VIDAUS INVESTUOTOJAMS INFRASTRUKTŪRĄ

1.2.1. Skatinti investicijas į plėtrai reikalingą infrastruktūrą

1.2.2. Didinti patrauklumą užsienio ir vidaus investicijoms

1.3. TIKSLAS. SUKURTI PALANKIAS SĄLYGAS VERSLUMUI IR VERSLO PLĖTRAI

1.3.1. Skatinti verslumą, naujų įmonių kūrimąsi ir plėtra

1.3.2. Užtikrinti finansinių išteklių prieinamumą verslo pradžiai ir verslo plėtrai

Priemonę „Periodiškai vykdyti įmonių apklausas, verslui aktualiomis temomis“ siūloma priskirti uždaviniui 1.1.1. „Skatinti bendradarbiavimą tarp viešojo ir privataus sektoriaus“, priemonę „Didinti įmonių konkurencingumą“ priskirti uždaviniui 1.3.1. „Skatinti verslumą, naujų įmonių kūrimąsi ir plėtrą“, o priemonę „Teikti paramą verslininkus vienijančioms organizacijoms bei verslo klubams“ įgyvendinti su uždaviniu 1.3.2. „Užtikrinti finansinių išteklių prieinamumą verslo pradžiai ir verslo plėtrai“:

1.1. TIKSLAS – SKATINTI VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIAUS BENDRADARBIAVIMĄ

Priemonė	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
Uždavinys 1.1.1. Skatinti bendradarbiavimą tarp viešojo ir privataus sektoriaus			
Periodiškai vykdyti įmonių apklausas, verslui aktualiomis temomis	Įvykdytų apklausų skaičius, min. 1 per metus	2013-2015	Verslo paramos institucijos
Remti verslo organizacijų iniciatyvas, prisidedančias prie viešosios infrastruktūros gerinimo	Paremtų iniciatyvų skaičius	2013-2015	Rokiškio rajono savivaldybės administracija (toliau-SA)
Remti verslo organizacijų	Įgyvendintų projektų skaičius	2013-2015	SA,

Priemonė	Pasiekimo indikatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
iniciatyvas, prisidedančias prie nedarbo mažinimo politikos			darbo birža, verslo įmonės
Skatinti, rengti ir įgyvendinti viešosios ir privačios partnerystės investicijų projektus	Parengtų projektų skaičius	2013-2015	SA, verslo subjektai
Bendradarbiauti su vietos ir užsienio institucijomis investicijų pritraukimo klausimais	Užmegzti nauji ir palaikomi esami partnerystės ryšiai	2013-2015	SA, verslo asocijuotos struktūros, verslo paramos institucijos
Formuoti investuotojams patrauklaus rajono įvaizdį	Prezentacijų skirtų užsienio investuotojams skaičius	2013-2015	SA, verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros

1.2. TIKSLAS – KURTI PATRAUKLIĄ UŽSIENIO IR VIDAUS INVESTUOTOJAMS INFRASTRUKTŪRĄ

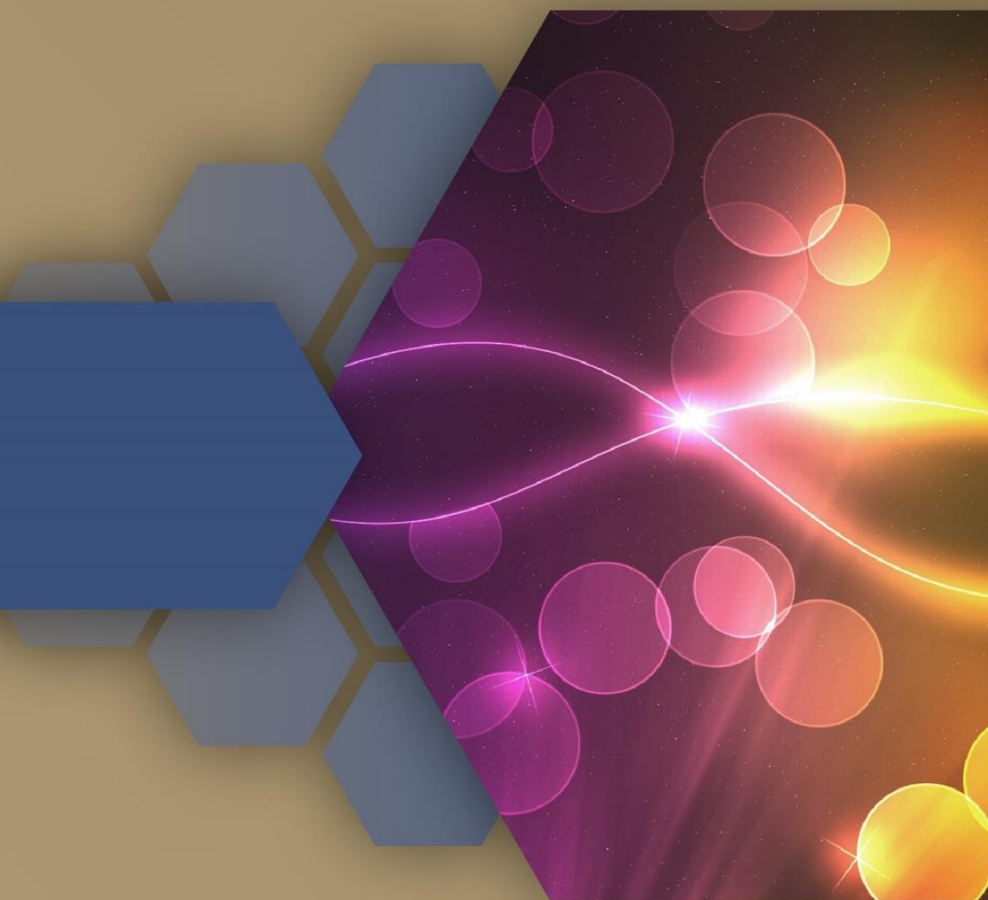
Priemonė	Pasiekimo indikatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
Uždavinys 1.2.1. Skatinant investicijas į plėtrai reikalingą infrastruktūrą			
Kelių infrastruktūros gerinimas	Įrengtų privažiavimo kelių ilgis	2013-2015	SA
Automobilių stovėjimo aikštelių plėtra	Išplėstų ar naujai įrengtų automobilių aikštelių plotas	2013-2015	SA
Dviračių ir pėsčiųjų takų, kempingų, laisvalaikio aikštelių plėtra	Takų ilgis, kempingų skaičius, aikštelių plotas	2013-2015	SA
Inventorizuoti ir teisiškai įregistruoti savivaldybei priklausantį turtą (pastatai, žemė, keliai, tiltai, gatvės)	Inventorizuotų ir įregistruotų objektų skaičius	2013-2015	SA
Atnaujinti miestelių ir kaimų gatves	Atnaujintų miestelių ir kaimų gatvių ilgis	2013-2015	SA
Uždavinys 1.2.2. Didinti patrauklumą užsienio ir vidaus investicijoms			
Parengti ir patvirtinti Rokiškio rajono miestų ir miestelių bendruosius planus	Parengtų ir patvirtintų bendrųjų planų skaičius	2013-2015	SA
Parengti ir patvirtinti gyvenviečių bendruosius ir specialiuosius planus	Parengtų ir patvirtintų bendrųjų planų skaičius; Parengtų ir patvirtintų specialiųjų planų skaičius	2013-2015	SA
Parengti Rokiškio rajono geografinę informacinę sistemą-interneto svetainę (GIS)	Parengta interneto svetainė-žemėlapis, į ją perkelti bendrojo plano sprendiniai, 1 vnt.	2013-2015	SA

1.3. TIKSLAS – SUKURTI PALANKIAS SĄLYGAS VERSLUMUI IR VERSLO PLĖTRAI

Priemonė	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
Uždavinys 1.3.1. Skatinti verslumą, naujų įmonių kūrimąsi ir plėtrą			
Verslo paramos įstaigų, teikiančių paslaugas verslo kūrimui ir plėtrai, plėtra	Parengtų ir įgyvendintų projektų skaičius	2013-2015	SA, verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros, mokymo institucijos
Didinti įmonių konkurencingumą: → Rengti mokymus, seminarus apie kitas rinkas; → Dalyvauti tarptautinėse parodose ir konferencijose, kontaktų mugėse; → Rengti ir skleisti informaciją su užsienio rinkų apžvalgomis, potencialių partnerių užsienyje duomenų baze.	Įgyvendintos efektyvios rajono įmonių konkurencingumo didinimo priemonės	2013-2015	SA, verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros, verslo įmonės, mokymo institucijos, darbo birža
Teikti informaciją ir konsultacijas verslo kūrimo, planavimo ir valdymo klausimais	Suteiktos konsultacijos	2013-2015	Rokiškio TIC, kitos verslo paramos institucijos
Parama naujų įmonių steigimui	Įmonių skaičius, kurioms suteikta parama	2013-2015	Rokiškio pagalbos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams fondas (toliau-PSVVSF), verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros, verslo įmonės, mokymo institucijos, darbo birža
Parama naujų darbo vietų kūrimui	Sukurtos naujos darbo vietos	2013-2015	PSVVSF, verslo paramos institucijos, darbo birža
Rengti ir leisti, platinti informacinius leidinius aktualiomis temomis: → Mokesčių sistema; → Verslo pradžiamokslis; → Informacija apie ES paramą; → E-paslaugų pristatymas ir galimybės; → Kitomis temomis.	Leidinių skaičius	2013-2015	Verslo paramos institucijos, verslo asocijuotos struktūros
Skatinti kurtis jaunuosius ūkininkus	Jaunų ūkininkų gavusių	2013-2015	SA (Žemės ūkio

Priemonė	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
	paramą skaičius		skyrius), Žemės ūkio konsultavimo tarnybos Rokiškio rajono biuras, žemdirbių savivaldos organizacijos
Skatinti profesinio mokymo ir informavimo veiklą apie žemės ūkį	Organizuotų renginių skaičius; Mokymuose/seminaruose dalyvavusių žemės ūkio subjektų skaičius	2013-2015	SA (Žemės ūkio skyrius), Žemės ūkio konsultavimo tarnybos Rokiškio rajono biuras, žemdirbių savivaldos organizacijos
Uždavinys 1.3.2. Užtikrinti finansinių išteklių prieinamumą verslo pradžiai ir verslo plėtrai			
Teikti paramą verslininkus vienijančioms organizacijoms bei verslo klubams	Suteikta finansinė ir nefinansinė parama šių organizacijų inicijuojamiems projektams	2013-2015	PSVVSF
Palūkanų kompensavimas	Įmonių skaičius	2013-2015	PSVVSF, INVEGA
Žemės, žemės nuomos arba nekilnojamojo turto mokesčio padengimas verslo įmonėms, kuriančioms naujas darbo vietas	Įmonių skaičius	2013-2015	PSVVSF

PRIEDAI

PRIEDŲ SARAŠAS

Priedas Nr. 1

Rokiškio rajono verslininkų nuomonės tyrimo anketa

Priedas Nr. 2

Rokiškio rajono verslininkų nuomonės tyrimo ataskaita

1. BENDROJI INFORMACIJA

Gerbiamas Respondente,

Ši apklausa – Rokiškio rajono verslo plėtros ir investicijų pritraukimo į rajoną sektorinės studijos, kuri rengiama pagal Rokiškio rajono savivaldybės administracijos vykdomą ir iš ES struktūrinių fondų finansuojamą projektą Nr. VP1-4.2-VRM-02-R-52-001 „Rokiškio rajono plėtros strateginio plano iki 2015 metų atnaujinimas“, dalis. Ją rengia Rokiškio rajono savivaldybės administracija kartu su UAB „Lyderio grupė“. Apklausos duomenų pagrindu bus išsiaiškinta dabartinės verslui skirtos informacijos/infrastruktūros būklė, nustatoma, su kokiais problemomis susiduria pradėdami ir vystydami verslą verslininkai Rokiškio rajono savivaldybėje.

Apklausa atliekama, laikantis konfidencialumo ir etikos principų. Klausimynas yra anoniminis – vardo, pavardės ar kitų asmeninių duomenų nurodyti nereikia. Jūsų atsakymai reikšmingai prisidės prie šios studijos kokybės ir atitiktis Rokiškio rajono verslo plėtros ir investicijų pritraukimo į rajoną vizijai bei poreikiams.

Jeigu pri klausimo nebus nurodyta kitaip, Jums tinkančius atsakymus žymėkite

2. INFORMACIJA APIE ANKETĄ PILDANČIA ĮMONĘ

2.1. Jūsų veiklos statusas? (pažymėkite Jums VIENĄ tinkantį atsakymo variantą)

- Dirbate pagal verslo liudijimą/individualios veiklos pažymą
- Akcinė arba uždara akcinė bendrovė (AB, UAB)
- Individuali įmonė (IĮ)
- Ūkinė bendrija (ŪB)
- Žemės ūkio bendrovė (ŽŪB)
- Kita (įrašykite patys).....

2.2. Savo vykdomą veiklą priskirtumėte: (pažymėkite Jums VIENĄ tinkantį atsakymo variantą)

- Dirbu pagal verslo liudijimą/individualios veiklos pažymą
- Labai maža įmonė (dirba mažiau kaip 10 darbuotojų)
- Maža įmonė (dirba mažiau kaip 50 darbuotojų)
- Vidutinė įmonė (dirba mažiau kaip 250 darbuotojų)
- Didelė įmonė (dirba daugiau kaip 250 darbuotojų)

2.3. Jūsų veikla orientuota į ... (pažymėkite Jums tinkančius atsakymo variantus):

- Eksportą
- Importą
- Vidaus rinką

2.4. Kokiam verslo sektoriui priskirtumėte savo veiklą? (pažymėkite Jums VIENĄ tinkantį atsakymo variantą)

- Pramonė (šaką įrašyti)
- Prekyba
- Paslaugos (paslaugų sritį įrašyti)

- Transportas
- Statyba
- Kita.....

3. ANKETINĖS APKLAUSOS DUOMENYS

3.1. VIEŠOSIOS PASLAUGOS IR VIEŠOJI INICIATYVA

3.1.1. Kokie veiksniai labiausiai stabdo investicijų pritraukimą į savivaldybės teritoriją bei verslo plėtrą? (pažymėkite Jums VIENĄ tinkantį vertinimo variantą)

Veiksniai	Vertinimas					
	Labai stabdo	Stabdo	Vidutiniškai	Mažiau stabdo	Visai nestabdo	N/A
Aiškios verslo rėmimo tvarkos nebuvimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aiškių savivaldybės plėtros kryptių nebuvimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informacijos apie investavimo galimybes trūkumas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Žemės pasiūlos verslui plėtoti nebuvimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankama infrastruktūra verslo ir pramonės teritorijose	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Leidimų plėtoti atsinaujinančių energijos šaltinių energetiką (vėjo, saulės, biomasės) gavimo kliūtys	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viešosios nuomonės apie savivaldybę formavimo politikos nebuvimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Neefektyvios savivaldybės vykdomos verslo rėmimo priemonės	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Žemas gyventojų verslumo lygis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verslo plėtrą skatinančių įstaigų nebuvimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Neefektyvus verslo plėtrą skatinančių įstaigų darbas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rajono geografinė padėtis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Riboti verslo įmonių finansiniai ištekliai	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Korupcija	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Didelis verslą tikrinančių institucijų skaičius	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nepalanki verslui bei investicijoms teisinė ir mokestinė bazė	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kita:.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3.1.2. Kurios viešosios paslaugos efektyviausios skatinant verslo plėtrą savivaldybės teritorijoje? (pažymėkite Jums VIENĄ tinkantį įvertinimo variantą, įvertinant balais: nuo 1- mažiausias efektas iki 10-didžiausias efektas)

Viešosios paslaugos	Įvertinimas										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	N/A
Lengvatos ir parama											
Lengvatinių paskolų teikimas verslo sektoriui											
Palūkanų kompensavimas											
Kompensacijos arba subsidijos verslo nuomojamoms patalpoms											
Lengvatos įmonėms investuojančioms į darbuotojų kvalifikaciją											
Parama naujų darbo vietų kūrimui											
Parama naujų įmonių steigimui											
Lengvatos įmonėms diegiančioms inovacines technologijas											
Verslo inkubavimas											
Renginių verslo sektoriui organizavimas											
Seminarai											
Mokymai											
Konsultacijos											
Konferencijos											
Mugės bei parodos											
Verslo ir savivaldybės atstovų delegacijos užsienyje											
Informacijos apie verslo galimybes sklaida											
Leidiniai											
Internetinės svetainės											
Informacijos (verslo, turizmo) centro (-ų) veikla											
Investicijų žemėlapiai											
Prezentacijos skirtos užsienio investuotojams											
Konsultacijos ES paramos verslo klausimais											
Kita:.....											

3.1.3. Kaip vertinate verslui teikiamas savivaldybės viešąsias paslaugas (VP)? (pažymėkite Jums VIENĄ tinkantį atsakymo variantą)

- 1. VP lygis yra pakankamas ir atitinka verslo poreikius
- 2. VP paslaugų yra per mažai
- 3. Yra didelė VP pasiūla, tačiau jų dalis neatitinka verslo poreikių

Jei pažymėjote 2 arba 3 variantus, įvardinkite, kokių paslaugų trūksta ir kurios paslaugos neatitinka poreikių.

.....

.....

.....

.....

**3.2. KITŲ ĮSTAIGŲ TEIKIANČIŲ PASLAUGAS VERSLUI IR SKATINANČIŲ
VERSLO PLĖTRĄ VEIKLA**

3.2.1. Kurių iš šių įstaigų/organizacijų Lietuvoje veikla daro/nedaro įtakos verslo plėtrai Rokiškio rajone? (pažymėkite Jums VIENĄ tinkantį vertinimo variantą)

Įstaigos/organizacijos	Vertinimas	
	Daro įtaką	Nedaro įtakos
Šalies mokslo ir technologijų parkai	☐	☐
Verslo inkubatoriai	☐	☐
Prekybos pramonės ir amatų rūmai	☐	☐
Lietuvos pramoninkų konfederacija	☐	☐
Lietuvos verslo konfederacija	☐	☐
Lietuvos inovacijų centras	☐	☐
VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ ir VŠĮ „Versli Lietuva“ (buvusi LEPA)	☐	☐
Rokiškio rajono savivaldybės administracija	☐	☐
Rokiškio turizmo informacijos centras	☐	☐
Rokiškio rajono verslininkų asociacija	☐	☐
Kita:.....	☐	☐

3.2.2. Kokiais būdais savivaldybė galėtų prisidėti aktyvinant minėtų organizacijų įtaką verslo plėtrai Rokiškio rajono savivaldybėje arba kodėl šios organizacijos neturės įtakos savivaldybės verslo plėtrai?

Įstaigos/organizacijos	Priemonės, kuriomis savivaldybė galėtų suaktyvinti šių įstaigų veiklą savivaldybės teritorijoje arba kodėl neturės įtakos verslo plėtrai
Šalies mokslo ir technologijų parkai	
Verslo inkubatoriai	
Prekybos pramonės ir amatų rūmai	
Lietuvos pramoninkų konfederacija	
Lietuvos verslo konfederacija Lietuvos inovacijų centras	
VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ ir VŠĮ „Versli Lietuva“ (buvusi LEPA)	

Įstaigos/organizacijos	Priemonės, kuriomis savivaldybė galėtų suaktyvinti šių įstaigų veiklą savivaldybės teritorijoje arba kodėl neturės įtakos verslo plėtrai
Rokiškio rajono savivaldybės administracija	
Rokiškio turizmo informacijos centras	
Rokiškio rajono verslininkų asociacija	
Kita	

3.2.3. Kokiomis priemonėmis verslo plėtrai padėtų turizmo informacijos centras? (pažymėkite Jums VIENĄ tinkantį įvertinimo variantą, įvertinant balais: nuo 1- mažiausias efektas iki 10-didžiausias efektas)

Priemonės	Vertinimas										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	N/A
Informacijos apie esamus ir naujus turizmo produktus sklaida											
Informacijos apie esamas ir naujas maitinimo įstaigas sklaida											
Informacijos apie esamas ir naujas apgyvendinimo įstaigas sklaida											
Informacijos apie esamas ir naujas laisvalaikio organizavimo paslaugas sklaida											
Renginių ir mokymų skirtų turizmo plėtrai ir turizmo produktams gerinti organizavimas											
Turizmo maršrutų plėtojimo organizavimas											
Viešosios turizmo infrastruktūros plėtros iniciatyvomis											

3.3. FIZINĖ INFRASTRUKTŪRA IR INFRASTRUKTŪRINIAI PROJEKTAI

3.3.1. Kokia infrastruktūra Rokiškio rajono savivaldybėje yra nepakankama verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti? (pažymėkite Jums tinkančius atsakymo variantus)

Kelių infrastruktūra

☐ Privažiavimo keliai	☐ Magistraliniai keliai	☐ Gatvės
☐ Geležinkelio infrastruktūra	☐ Parkavimosi aikštelės	☐ Eismo reguliavimo infrastruktūra
☐ Aplinkkeliai	☐ Šaligatviai	☐ Gatvių apšvietimas

Ryšių infrastruktūra

☐ Interneto infrastruktūra	☐ Telekomunikacijų infrastruktūra

Energetikos infrastruktūra

☐ Dujotiekio skirstomieji tinklai	☐ Elektros perdavimo linijos	☐ Elektros pastotės

Šilumos tinklai

Katilinės

Komunalinė infrastruktūra

Vandens tiekimo tinklai

Buitinių nuotekų šalinimo tinklai

Buitinių nuotekų valyklos

Lietaus nuotekų šalinimo tinklai

Lietaus nuotekų valymo įrenginiai

Buitinių atliekų šalinimo ir utilizavimo infrastruktūra

Pramoninių ir kitų pavojingų atliekų ir jų utilizavimo infrastruktūra

Turizmo ir laisvalaikio infrastruktūra

Dviračių ir pėsčiųjų takai

Vandens turizmo infrastruktūra

Parkai ir skverai

Laisvalaikio aikštelės

Turizmo informacijos infrastruktūra

Apgyvandinimo įstaigos

Maitinimo įstaigos

Kempingai

Renginių salės

Koncertams

Kino teatrams

Teatrams

Konferencijoms

Sporto ir kultūros infrastruktūra

Stadionai

Baseinas

Sporto aikštynai

Auto ir moto sporto trasos

Sporto salės

Universalios sporto aikštelės

Kultūros įstaigų infrastruktūra

Kultūros paveldo objektų infrastruktūra

Kita laisvalaikio infrastruktūra:.....

3.3.2. Kokios sritys infrastruktūriniai projektai būtų svarbiausi verslo ir investicijų rajone plėtrai (pažymėkite Jums VIENĄ tinkantį vertinimo variantą, vertinant nuo 1-mažiausias poreikis iki 10-didelis poreikis)

Infrastruktūrinių projektų sritys	Vertinimas										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	N/A
Kelių infrastruktūros projektai											
Privažiavimo keliai											
Magistralinės gatvės											
Gatvės											
Geležinkelio infrastruktūra											
Parkavimosi aikštelės											
Eismo reguliavimo infrastruktūra											
Aplinkkeliai											
Šaligatviai											
Gatvių apšvietimas											
Ryšių infrastruktūros projektai											
Interneto infrastruktūra											
Telekomunikacijų infrastruktūra											
Energetikos infrastruktūros projektai											
Dujotiekio skirstomieji tinklai											
Elektros perdavimo linijos											
Elektros pastotės											
Šilumos tinklai											
Katilinės											
Komunalinės infrastruktūros projektai											
Vandens tiekimo tinklai											

Infrastruktūrinių projektų sritys	Vertinimas										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	N/A
Buitinių nuotekų šalinimo tinklai											
Buitinių nuotekų valyklos											
Lietaus nuotekų šalinimo tinklai											
Lietaus nuotekų valymo įrenginiai											
Butinių atliekų šalinimo ir utilizavimo infrastruktūra											
Pramoninių ir kitų pavojingų atliekų ir utilizavimo infrastruktūra											
Turizmo ir laisvalaikio viešojo infrastruktūros projektai											
Dviračių ir pėsčiųjų takai											
Vandens turizmo infrastruktūra											
Parkai ir skverai											
Renginių salės											
Koncertų salės											
Kino teatro salės											
Konferencijų salės											
Teatrų salės											
Sporto infrastruktūros projektai											
Stadionai											
Baseinas											
Sporto aikštynai											
Auto ir moto sporto trasos											
Sporto salės											
Slidinėjimo trasos											
Ledo aikštelės/ledo arena											
Universalios sporto aikštelės											
Turizmo informacijos infrastruktūra											
Apgyvandinimo įstaigos											
Maitinimo įstaigos											
Paplūdimių infrastruktūra											
Laisvalaikio aikštelės											
Kempingai											
Kultūros įstaigų infrastruktūra											
Kultūros paveldo objektų infrastruktūra											
Kita laisvalaikio (boulingo, biliardo, dažasvydžio ir pan.) infrastruktūra											
Verslo infrastruktūros projektai											
Verslo parkai											
Pramonės ir verslo infrastruktūros projektai											
Pramoniniai parkai											
Plyno lauko investicijų teritorijos											
Verslo inkubavimo infrastruktūra											
Verslo informacijos infrastruktūra (centrai)											
Kita infrastruktūra:.....											

3.4. DALIS. INFORMACIJA APIE GALIMAS INVESTICIJAS

3.4.1. Ar per ateinančius 5 metus planuojate investuoti į verslo plėtrą?

- Taip Ne (*pereiti prie 4 skyriaus*)

3.4.2. Jei taip, kokios tai investicijos būtų? (*pažymėkite Jums tinkančius atsakymo variantus*)

- Investicijos į technologijas
 Investicijos į darbuotojų kvalifikaciją
 Investicijos į infrastruktūrą
 Investicijos į įrangą
 Investicijos į vadybos metodus
 Investicijos į prekės ženklus ir patentus
 Naujos įmonės kūrimas

3.4.3. Jei taip, į kokį verslo sektorių investuotumėte? (*pažymėkite Jums tinkančius atsakymo variantus*)

- Pramonė (*šaką įrašyti*)
- Prekyba
- Paslaugos (*paslaugų sritį įrašyti*)
- Transportas
- Statyba
- Kita.....

3.4.4. Jei taip, kokios apimties investicijos tai galėtų būti?

- Iki 10 tūkst. Lt
- 10-30 tūkst. Lt
- 30-50 tūkst. Lt
- 50-100 tūkst. Lt
- 100-300 tūkst. Lt
- 300-500 tūkst. Lt
- 500 tūkst.-1 mln. Lt
- 1-5 mln. Lt
- Virš 5 mln. Lt

**ROKIŠKIO RAJONO VERSLO PLĖTROS
IR INVESTICIJŲ PRITRAUKIMO Į
RAJONĄ SEKTORINĖ STUDIJA**

VERSLO ATSTOVŲ NUOMONĖS TYRIMAS

TURINYS

SUTRUMPINIMAI	3
1. STUDIJOS OBJEKTAS, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	4
2. RESPONDENTŲ CHARAKTERISTIKOS	9
3. DUOMENŲ ANALIZĖ	12
IŠVADOS	36

SUTRUMPINIMAI

VP	Viešosios paslaugos
ES	Europos Sąjunga
LEPA	Lietuvos ekonominės plėtros agentūra
UAB	Uždaroji akcinė bendrovė
AB	Akcinė bendrovė
ŪB	Ūkinė bendrija
VŠĮ	Viešoji įstaiga
Sav.	Savivaldybė

1. STUDIJOS OBJEKTAS, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Studijos objektas	Rokiškio rajono verslo plėtros ir investicijų pritraukimo į rajoną sektorinė studija.
Pagrindiniai tikslai	Išsiaiškinti dabartinės verslui skirtos informacijos/infrastruktūros būklę, nustatyti, su kokiomis bėdomis verslininkai susiduria dabar ir pradėdami verslą Rokiškio rajone.
Projekto uždaviniai	• Įvertinti savivaldybės viešąsias paslaugas. • Įvertinti veiksnius, stabdančius investicijų pritraukimą bei verslo plėtrą. • Nustatyti viešųjų paslaugų efektyvumą skatinant verslo plėtrą savivaldybės teritorijoje. • Išsiaiškinti, kokios įstaigos/organizacijos daro/nedaro įtaką verslo plėtrai. • Nustatyti infrastruktūrų pakankamumą verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui bei išsiaiškinti infrastruktūrinių projektų poreikį. • Nustatyti 5 metų investicijų planus į verslą ir jo plėtrą
Projekto tikslinė grupė	Rokiškio rajono verslininkai (imtis – 40).
Projekto trukmė	2012 m. liepos mėn.
Tyrimo būdas	Tiesioginis anketavimas internetu.
Duomenų apdorojimas	Duomenų analizė atlikta naudojantis <i>SPSS for Windows 20.0 programa</i> . Buvo skaičiuojamos dažnių lentelės, tikrinamos X^2 nepriklausomumo hipotezės, o klausimuose, kuriuose atsakymas vertinamas dešimtbalėje sistemoje, buvo naudojama standartinio normaliojo skirstinio z skalė (žr. Čekanavičius ir Murauskas „Statistika I“, 2000).
Didžiausia leistina paklaida	15 proc.

Imties dydžio pagrindimas

Formulė imties dydžio nustatymui (D. Krapavickaitė, A. Plikusas „Imčių teorijos pagrindai“, 2005):

$$n = \frac{n_0}{\left(1 - n_0/N\right)}, \text{ kur } n_0 = \frac{t_\alpha^2 s^2}{d^2}.$$

Čia N – populiacijos dydis (Lietuvos Statistikos departamento duomenimis 2012 m. sausio 1d. Rokiškio savivaldybėje buvo 544 veikiančių ūkio subjektų);

s^2 – atsakymų atskiriems klausimams sklaida (didžiausia galima dispersija);

d – didžiausia leistina paklaida;

t_α – studento skirstinio reikšmė, kur α nurodo pasirinktą tikslumą (su kokia tikimybe imties rezultatai nesutampa su visos populiacijos rezultatais).

Šiame tyrime buvo nustatyta, jog reikia apklausti 228 įmones. Pavyko susisiekti su 224 įmonėmis, iš kurių 102 atsisakė dalyvauti tyrime. Likusioms 122 įmonėms į el. pašta buvo išsiųsta nuoroda į anketą ir 40 įmonių anketą užpildė.

Z įverčio skaičiavimo metodika

Z įvertis yra naudojamas tada, kai klausimas yra vertinamas penkiabalėje arba didesnėje skalėje, o vertinamų teiginių yra du ir daugiau. Tokiu atveju nustatyti, kurie teiginiai yra vertinami geriau nei kiti, naudojami į *standartinio normaliojo skirstinio z skalę* transformuoti duomenys (žr. V. Čekanavičius, G. Murauskas, „Statistika ir jos taikymai I“ 2000):

$$z_i = \frac{y_i - \bar{y}}{s}, i = 1, \dots, k.$$

Čia y_i yra i-ojo teiginio atsakymų sklaidos vidurkis;

\bar{y} – visų teiginių bendras vidurkis;

s – visų teiginių bendras standartinis nuokrypis;

k – teiginių viename klausime skaičius.

Teigiami z įverčiai rodo nuokrypį nuo normavimo vidurkio į palankių vertinimų sritį, o neigiami rodo nuokrypį į nepalankių vertinimų sritį. Šiame tyrime teigiama statistinė išskirtis (+0,5) yra labai ryškus matuojamo požymio nuokrypis nuo normavimo vidurkio į palankių vertinimų sritį, o neigiama statistinė išskirtis (-0,5) – į nepalankių vertinimų sritį, t. y. tiek teigiamos, tiek ir neigiamos išskirtys leidžia nustatyti statistiškai reikšmingus nukrypimus nuo bendro vidurkio.

Požymių nepriklausomumo tikrinimo metodika

Požymių nepriklausomumo testas yra naudojamas tada, kai norima išsiaiškinti, ar klausimų atsakymų pasiskirstymui neturi įtakos respondento charakteristikos (lytis, amžius ir pan.). Tam tikrinama χ^2 nepriklausomumo hipotezė (žr. V. Čekanavičius, G. Murauskas, „Statistika ir jos taikymai I“ 2000):

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^I \sum_{j=1}^J \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

Čia O_{ij} yra stebėtų elementų kiekis ij – ojoje grupėje;

E_{ij} – tikėtinių elementų kiekis ij – ojoje grupėje.

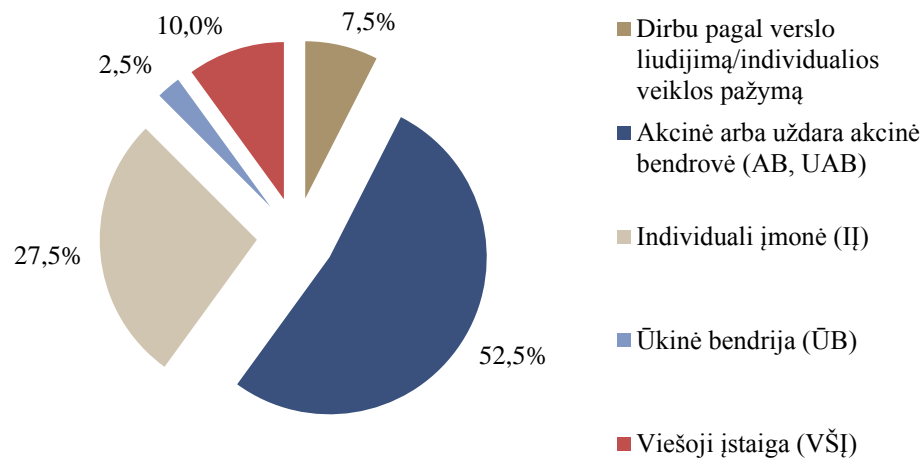
Gauta reikšmė yra lyginama su χ^2 skirstinio atitinkama reikšme. Jei gautoji reikšmė yra didesnė nei χ^2 skirstinio atitinkama reikšmė, teigiama, jog klausimų atsakymų pasiskirstymui respondentų atitinkama charakteristika įtakos turi.

Ataskaitoje yra pateikiami tik tie klausimų atsakymų sklaidos variantai pagal tam tikrą respondentų charakteristiką, kuriuose nagrinėjamas testas parodė, jog atsakymų sklaida priklauso nuo respondentų charakteristikos.

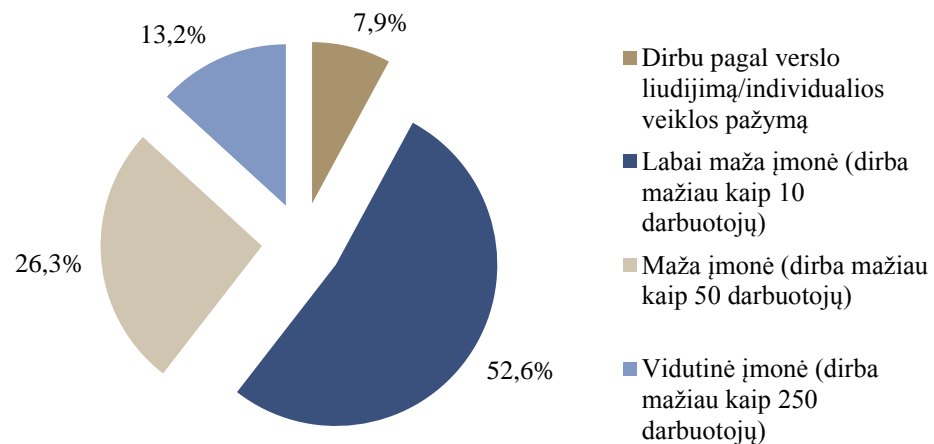
2. RESPONDENTŲ CHARAKTERISTIKOS

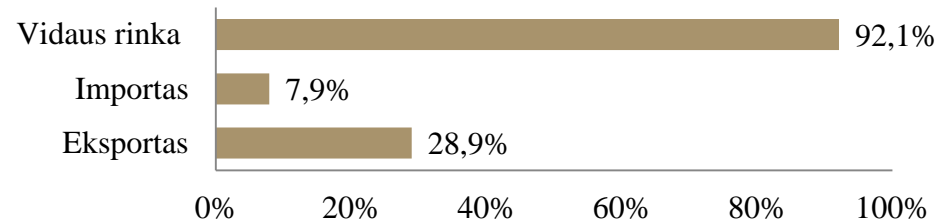
Veiklos statusas (N=40)

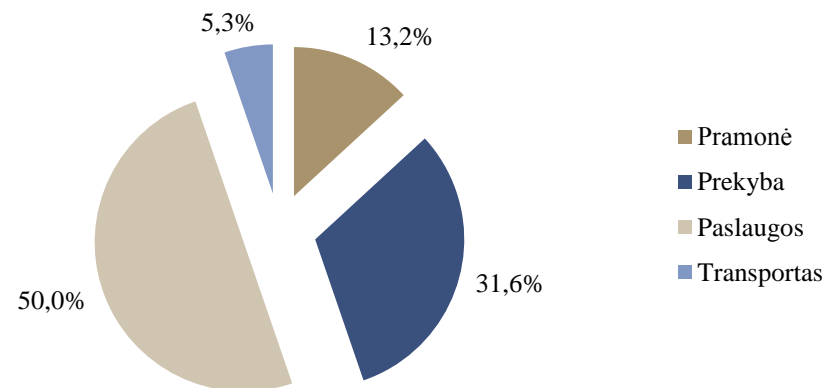
Įmonės dydis (N=38)

Veiklos orientacija (N=38)

Veiklos verslo sektorius (N=38)

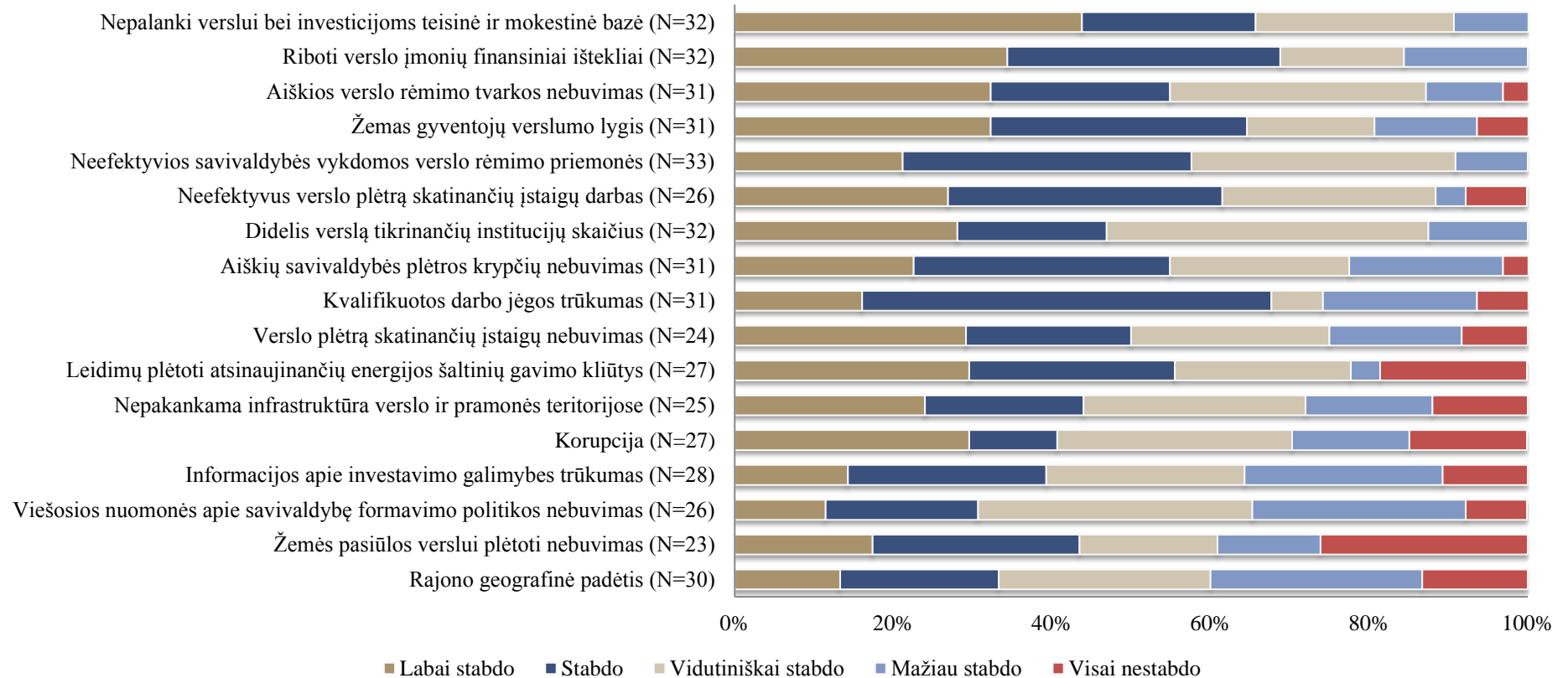
Respondentai, nurodę pramonės sektorių, paminėjo šias šakas (kalba netaisyta): miškininkystė, apdirbamoji, padėklų gamyba, metalo gaminiai.

Verslininkai, užsiimantys paslaugų veikla, nurodė šiuos variantus (kalba netaisyta): aplinkos valymas, aplinkosauga, buhalterinė apskaita, sauga darbe, automechanikas, elektros montavimo darbai, informacinės technologijos, kosmetologės paslaugos, maitinimas, šilumos gamyba ir tiekimas, sveikatos apsauga, teikiama ūkininkams grūdų džiovavimo, saugojimo, valymo paslaugos, vairavimo mokyklų veikla, veterinarinės paslaugos, žemės kasimo darbai.

3. DUOMENŲ ANALIZĖ

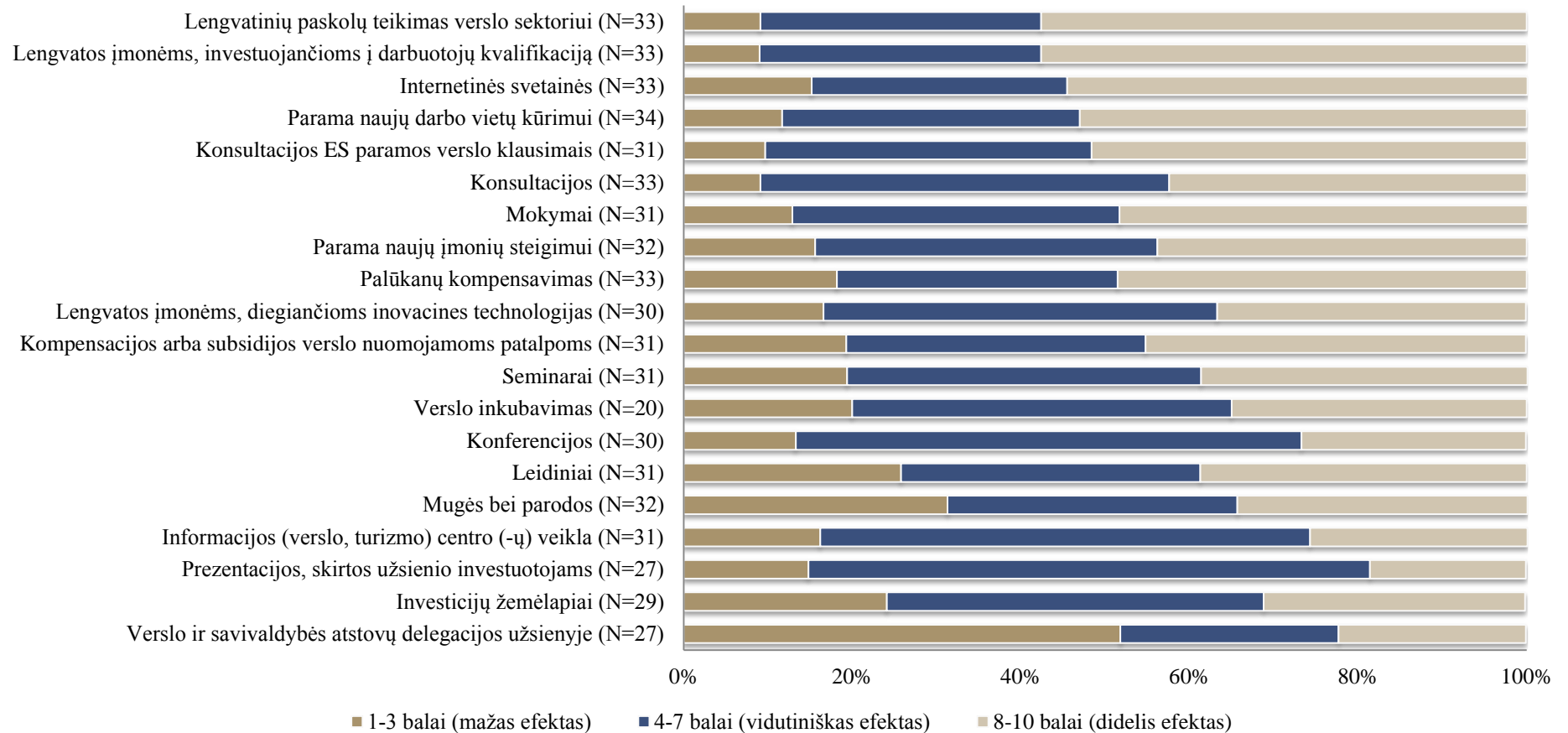
Veiksniai, stabdantys investicijų pritraukimą į savivaldybės teritoriją bei verslo plėtrą

Investicijų pritraukimą labiausiai stabdo nepalankūs riboti verslo įmonių finansiniai ištekliai, kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas, teisinė ir mokestinė bazė verslui bei žemas gyventojų verslumo lygis.

Respondentų nuomone, rajono geografinė padėtis neturi neigiamos įtakos investicijų pritraukimui.

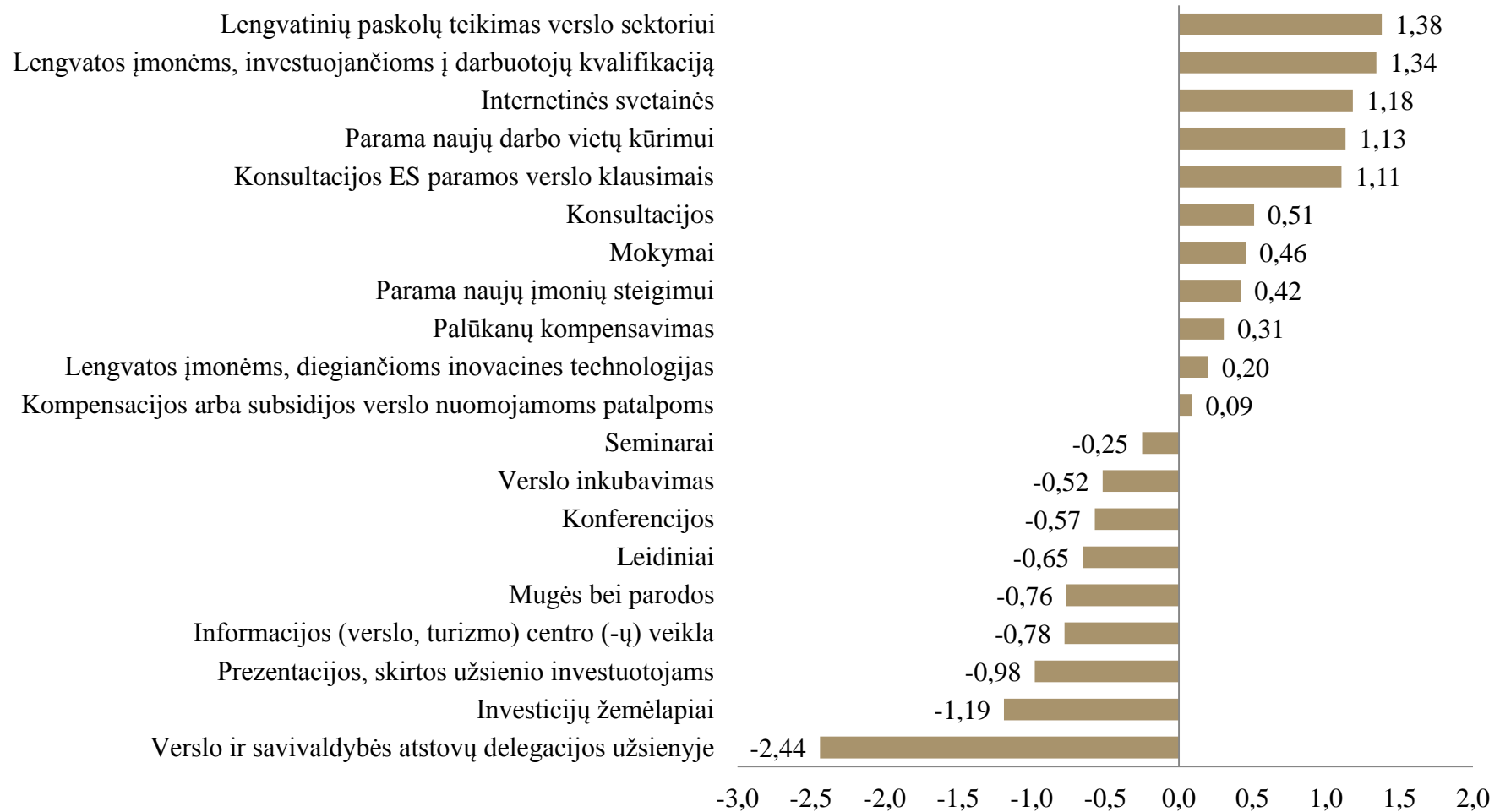
Viešųjų paslaugų efektyvumo skatinant verslo plėtrą rajono teritorijoje vertinimas

Labiausiai verslo plėtrą rajono teritorijoje skatina lengvatinių paskolų tiekimas verslo sektoriui, lengvatos įmonėms, investuojančioms į darbuotojų kvalifikaciją, internetinės svetainės bei parama naujų darbo vietų kūrimui.

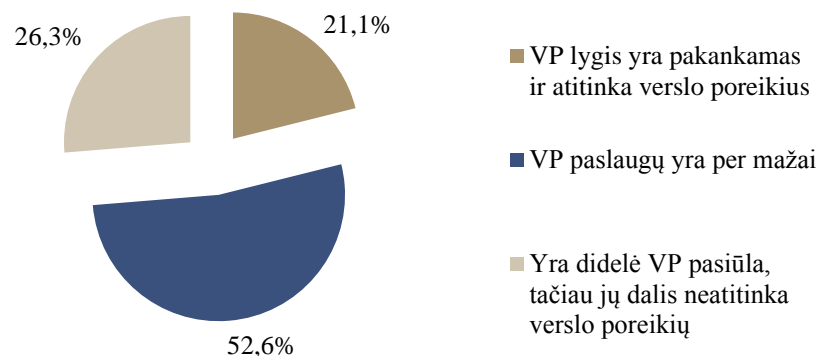
Mažiausią įtaką verslo skatinimui turi verslo ir savivaldybės atstovų delegacijos užsienyje, investicijų žemėlapiai, prezentacijos, skirtos užsienio investuotojams.

Viešųjų paslaugų efektyvumo skatinant verslo plėtrą savivaldybės teritorijoje vertinimas (Z įvertis)

Respondentai vidutiniškai vertina šių paslaugų efektyvumą: mokymai, parama naujų įmonių steigimui, palūkanų kompensavimas, lengvatos įmonėms, diegiančioms inovacines technologijas, kompensacijos arba subsidijos verslo nuomojamoms patalpoms, seminarai.

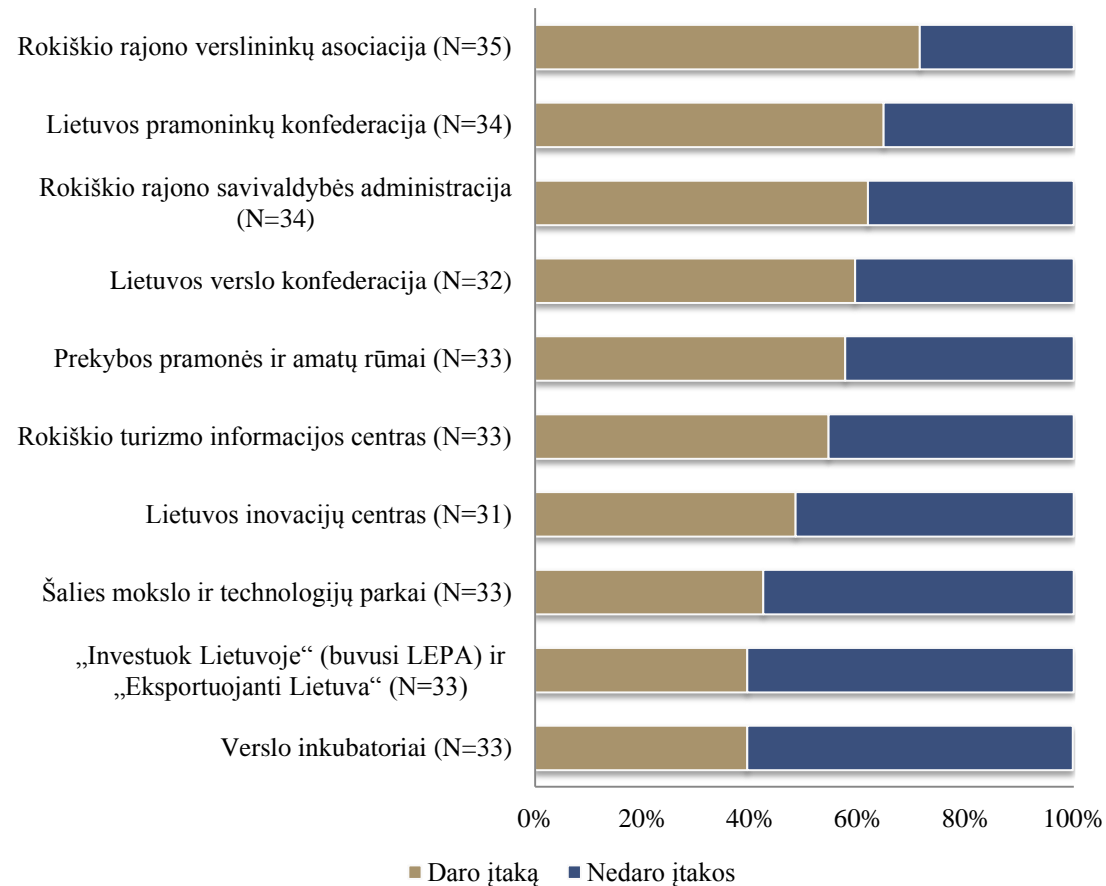
Savivaldybės teikiamų viešųjų paslaugų (VP) vertinimas (N=38)

Respondentai, nurodę, kad paslaugų trūksta ar jos neatitinka verslo poreikių, savo pasirinkimus pagrindė šiais atsakymais (respondentų kalba netaisyta):

Nr.	Paslaugos, kurių trūksta ir priežastys, kodėl paslaugos neatitinka verslo poreikių	Kiek kartų buvo paminėta
1	Trūksta informacijos.	2
2	Jų visai nėra.	1
3	Negaunu jokių viešųjų paslaugų iš savivaldybės.	1
4	Yra absoliučiai neskatinamas ir nevertinamas verslas savame regione, pašalpų skyrimas turėtų būti atsakingesnis ir daugiau kontrolės turėtų būti pašalpų skyrime.	1
5	Yra tik teorija, bet negali atsakyti į klausimą, kas panašia veikla užsiima gretimame rajone ar kaimyninėje valstybėje.	1
6	Trūksta viešosios įstaigos, Rokiškio verslo informacijos centro teiktų paslaugų.	1

Įstaigos/organizacijos, kurių veikla daro/nedaro įtakos verslo plėtrai Rokiškio rajono savivaldybėje

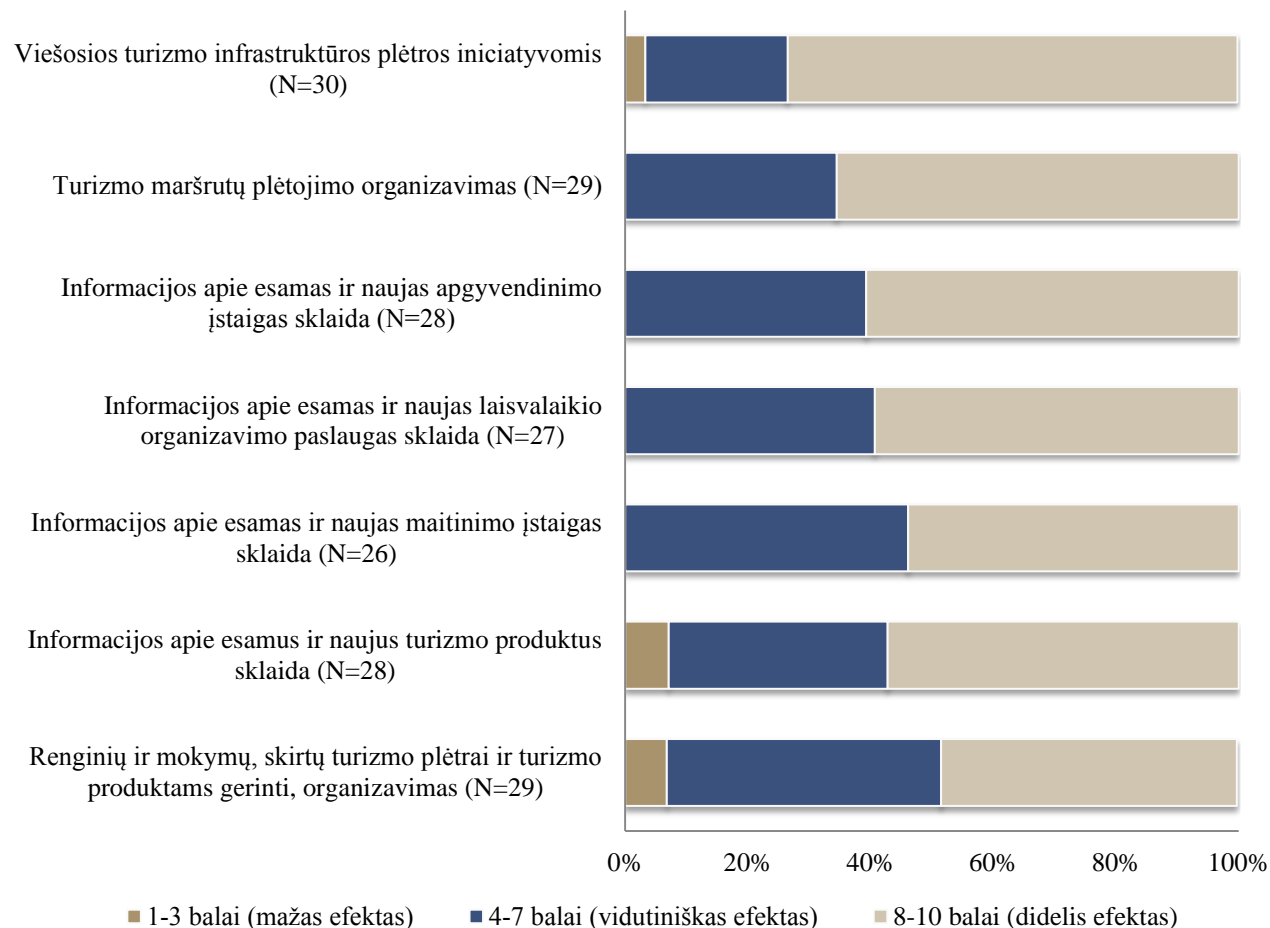
Daugiau negu pusė respondentų teigia, kad Rokiškio rajono verslininkų asociacija, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Rokiškio rajono savivaldybės administracija, Lietuvos verslo konfederacija, prekybos pramonės ir amatų rūmai bei Rokiškio turizmo informacijos centras daro įtaką verslo plėtrai rajone.

Vienas respondentas pažymėjo, kad iki 2009-08-12 veikęs Rokiškio verslo informacijos centras darė teigiamą įtaką verslui.

Kuo galėtų būt naudingos šios įstaigos: (N=4)

Įstaigos pavadinimas	Būdai, kuriais savivaldybė galėtų aktyvinti minėtų organizacijų įtaką (respondentų teiginiai)
Verslo inkubatoriai	• Savivaldybė turėtų kuo skubiau sukurti verslo inkubatorių ir tapti jo dalininke
Prekybos pramonės ir amatų rūmai	• Savivaldybė turi leisti Verslo inkubatoriuje būti dalininkais Prekybos, pramonės ir amatų rūmams
Lietuvos pramoninkų konfederacija	• Verslo inkubatoriaus dalininkais galėtų tapti Lietuvos pramoninkų konfederacija
Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos inovacijų centras	• Verslo inkubatoriuje dalininkais turėtų būti Lietuvos verslo darbdavių konfederacija ir Lietuvos inovacijų centras
Rokiškio rajono savivaldybės administracija	• Reikėtų kelti pačių Lietuvos žmonių intelekto ir socialinį lygį, kol jis bus žemas nebus vertinamas savas darbas, kiti šalia dirbantys žmonės ir aplamai menkinama sava šalis. • Savivaldybė turėtų tapti pagrindine Verslo inkubatoriaus steigimo iniciatore ir dalininke. • Sudaryti palankesnes sąlygas smulkaus verslo plėtrai mieste.
Rokiškio turizmo informacijos centras	• Rokiškio turizmo centras turėtų tapti Verslo inkubatoriaus padaliniu turizmo plėtrai.
Rokiškio rajono verslininkų asociacija	• Verslo inkubatoriuje Rokiškio rajono verslininkų asociacija turėtų tapti dalininke.

Priemonių, kuriomis verslui padėtų turizmo informacijos centras, vertinimas

Efektyviausios turizmo informacijos centro priemonės, kurios padėtų verslui yra: viešosios turizmo infrastruktūros plėtros iniciatyvos, turizmo maršrutų plėtojimo organizavimas bei informacijos apie esamas ir naujas apgyvendinimo įstaigas sklaida.

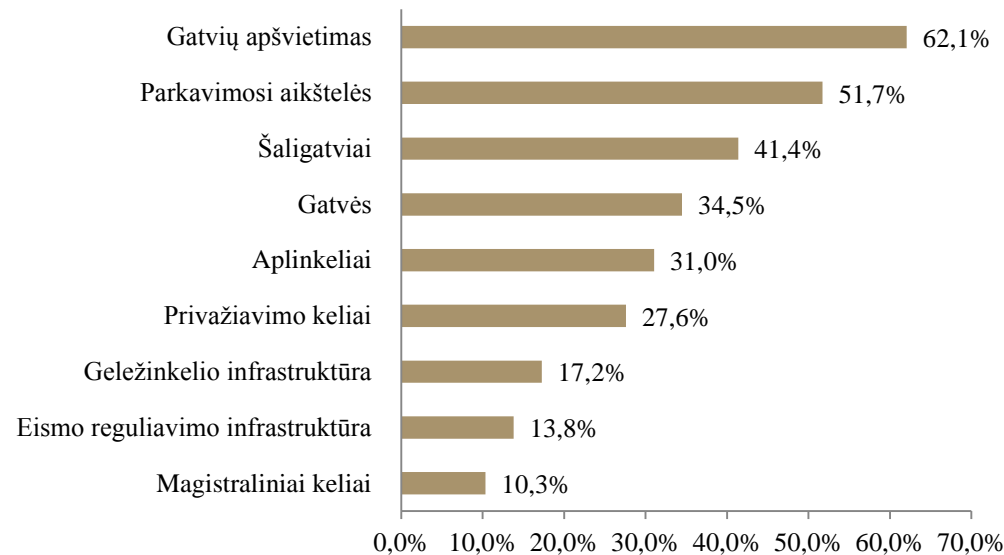
Verslo plėtrai mažiausią efektyvumą suteikia renginių ir mokymų, skirtų turizmo plėtrai ir turizmo produktams gerinti, organizavimas.

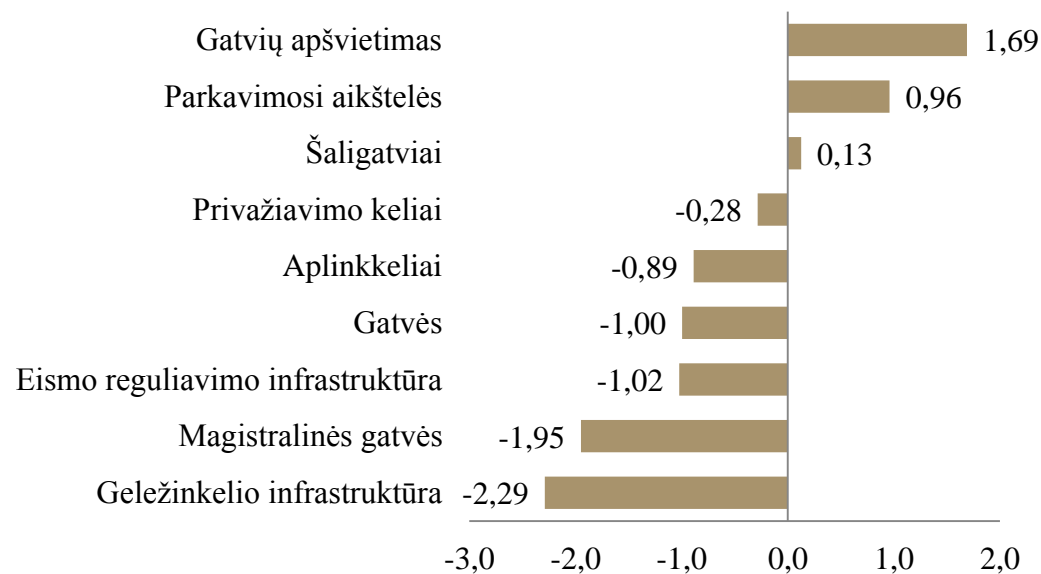
Infrastruktūra, kuri yra nepakankama Rokiškio rajono savivaldybėje verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti bei infrastruktūros projektų poreikis

Respondentai pažymėjo, kad, norint plėsti verslą ir pritraukti investicijas, nepakanka gatvių apšvietimo, parkavimo aikštelių, pramoninių ir kitų pavojingų atliekų utilizavimo, vandens turizmo infrastruktūrų, dviračių ir pėsčiųjų takų, kempingų, koncertų salės bei baseino.

Verslininkai nurodė šiuos prioritetinius infrastruktūrinius projektus: gatvių apšvietimas, parkavimosi aikštelės, interneto infrastruktūra, pramoninių ir kitų pavojingų atliekų utilizavimas, buitinių atliekų šalinimo ir utilizavimas, dviračių ir pėsčiųjų takai, vandens turizmas, apgyvendinimo įstaigos, maitinimo įstaigos, kempingai, baseinas, universalios sporto aikštelės.

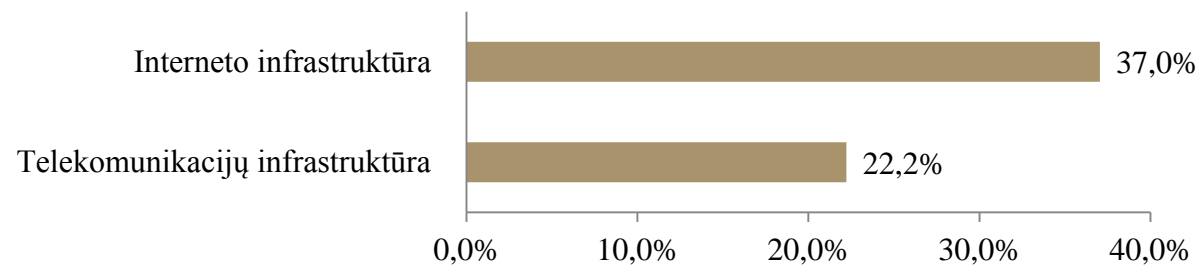
Kelių infrastruktūra, kuri yra nepakankama verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti (N=29)

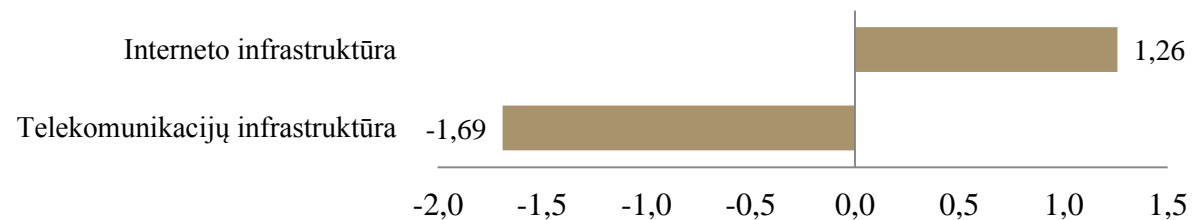
Kelių infrastruktūros projektų poreikis (Z įvertis)

Respondentų teigimu, gatvių apšvietimas yra nepakankamas bei nėra užtektinai parkavimosi aikštelių. Didžiausias poreikis išreiškiamas tiems patiems aspektams.

Ryšiu infrastruktūra, kuri yra nepakankama verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti (N=27)

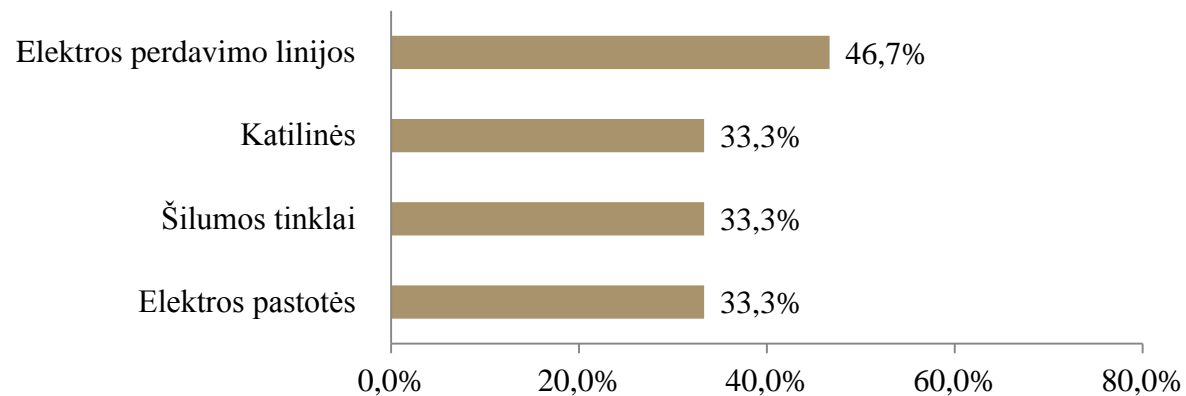

Ryšiu infrastruktūros projektų poreikis (Z įvertis)

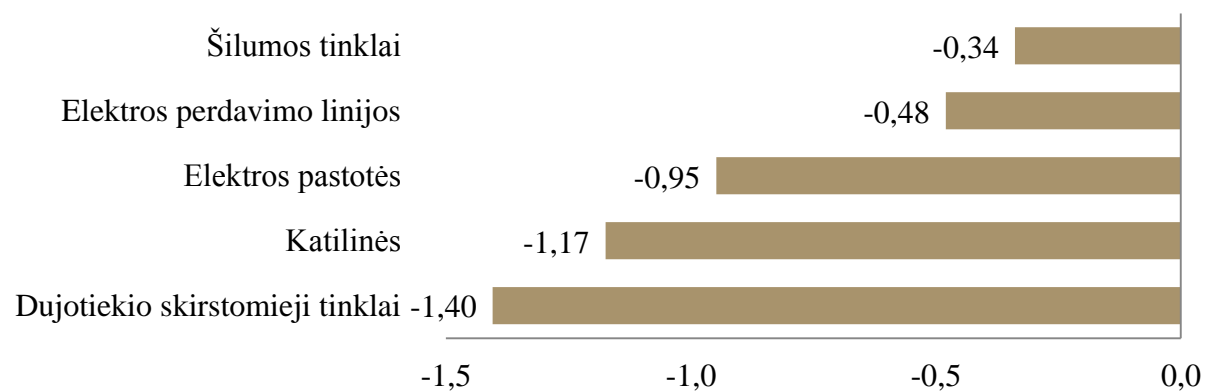

Verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui nepakanka interneto infrastruktūros.

Energetikos infrastruktūra, kuri yra nepakankama verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti (N=15)

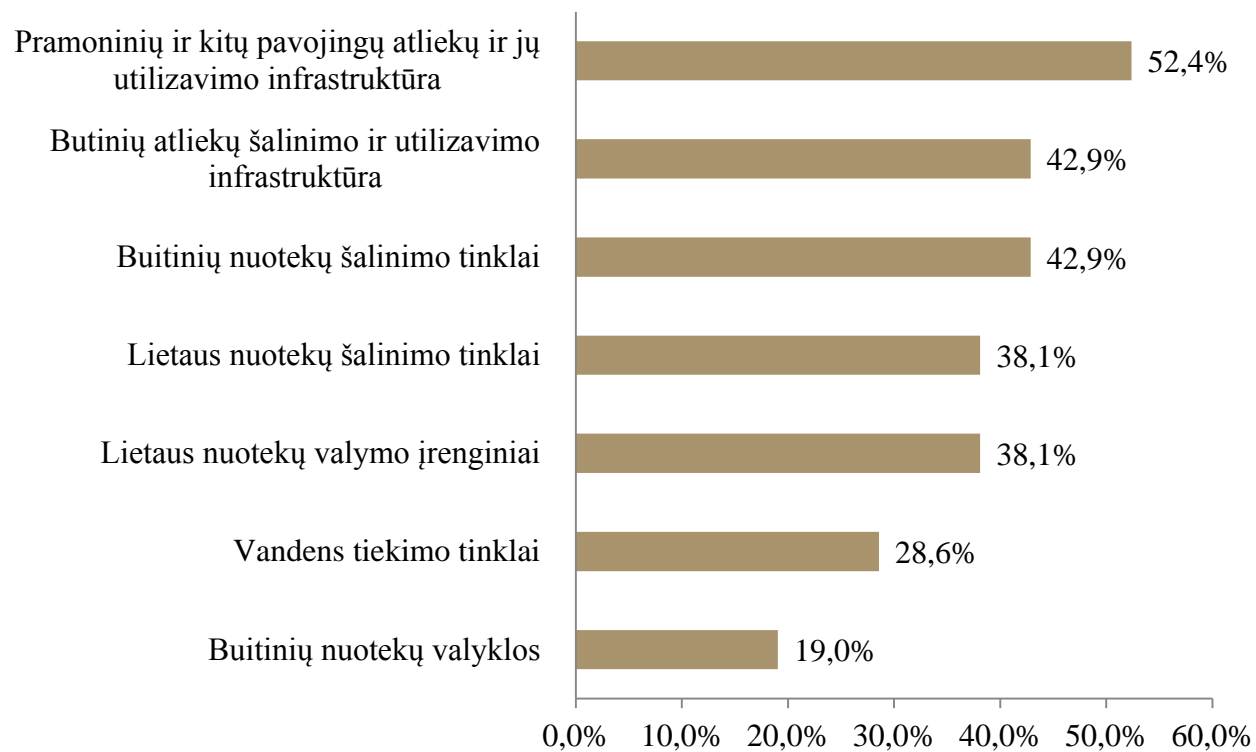
Energijos infrastruktūros projektų poreikis (Z įvertis)

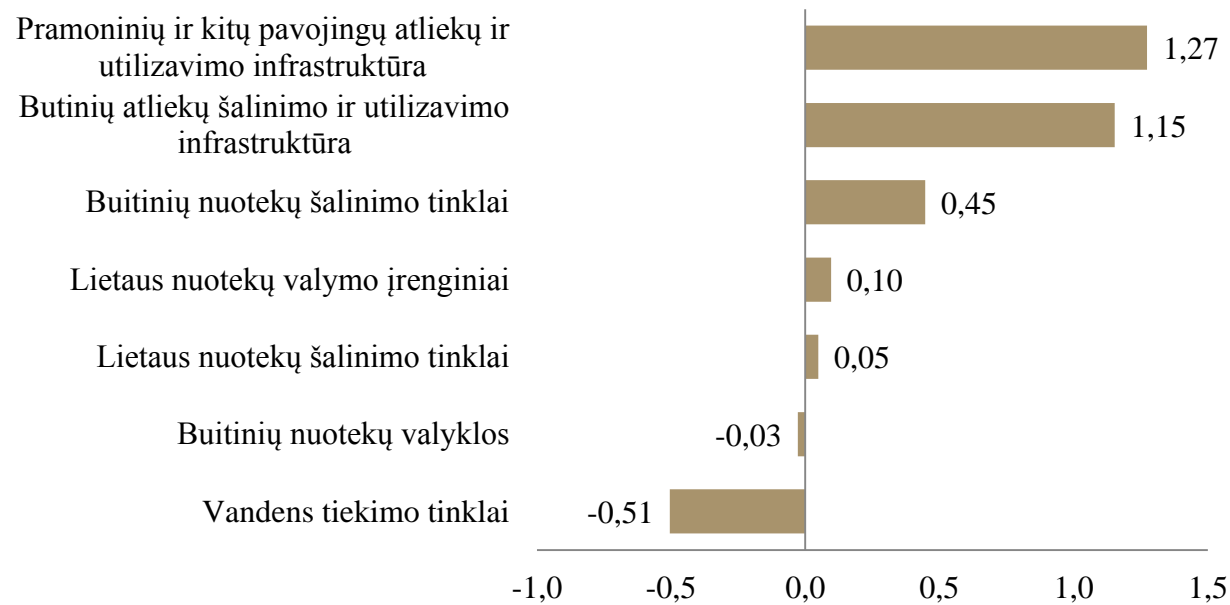
Iš energetikos infrastruktūros verslo ir investicijų plėtrai didžiausias nepakankamumas yra elektros perdavimo linijoms.

Poreikio visiems išvardintiems aspektams nėra.

Komunalinė infrastruktūra, kuri yra nepakankama verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti (N=21)

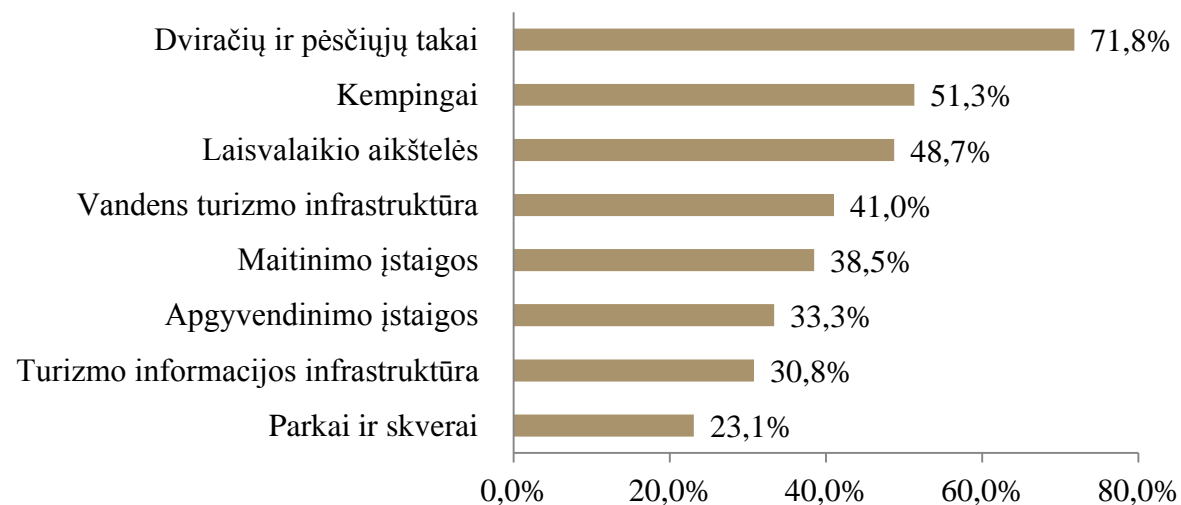

Komunalinės infrastruktūros projektų poreikis (Z įvertis)

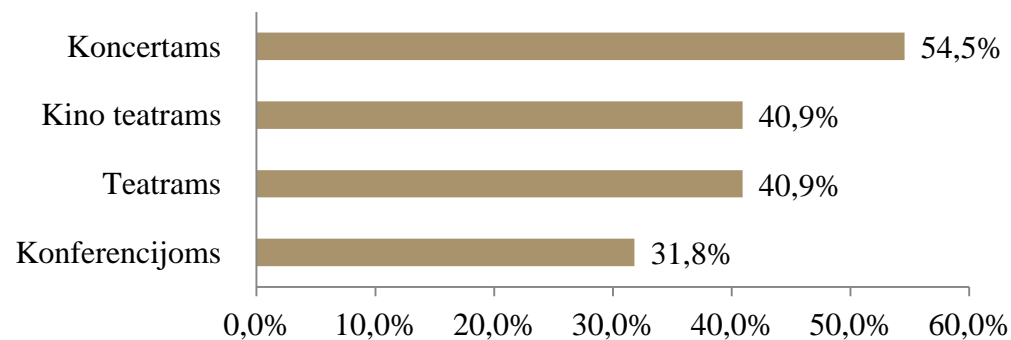

Pramoninių ir kitų pavojingų atliekų ir jų utilizavimo infrastruktūra yra nepakankama verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti. Didžiausias poreikis yra pramoninių ir kitų pavojingų atliekų utilizavimui bei buitinių atliekų šalinimui ir utilizavimui.

Turizmo ir laisvalaikio infrastruktūra, kuri yra nepakankama verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti (N=39)

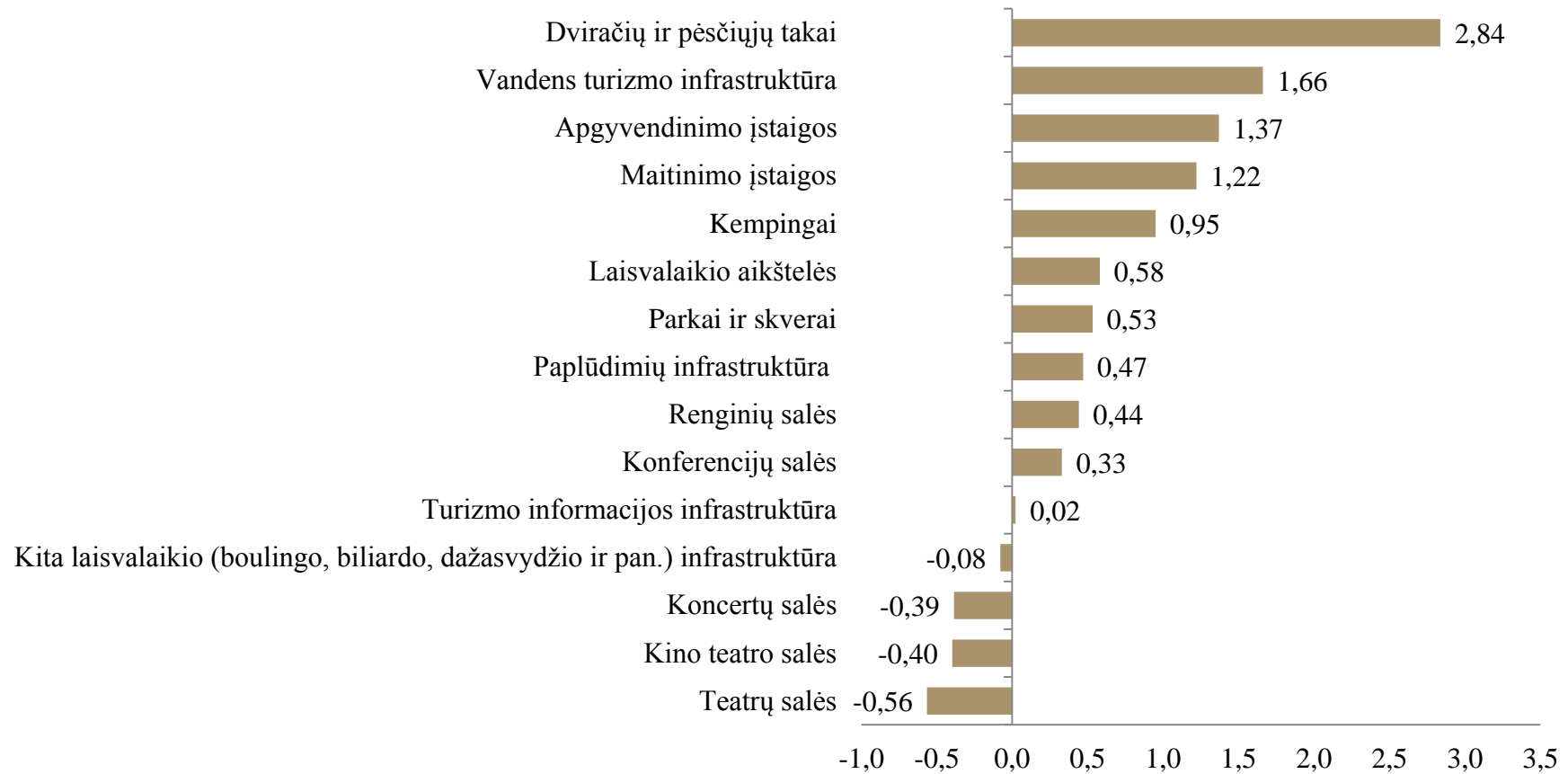

Renginių salės, kurios yra nepakankamos verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti (N=22)

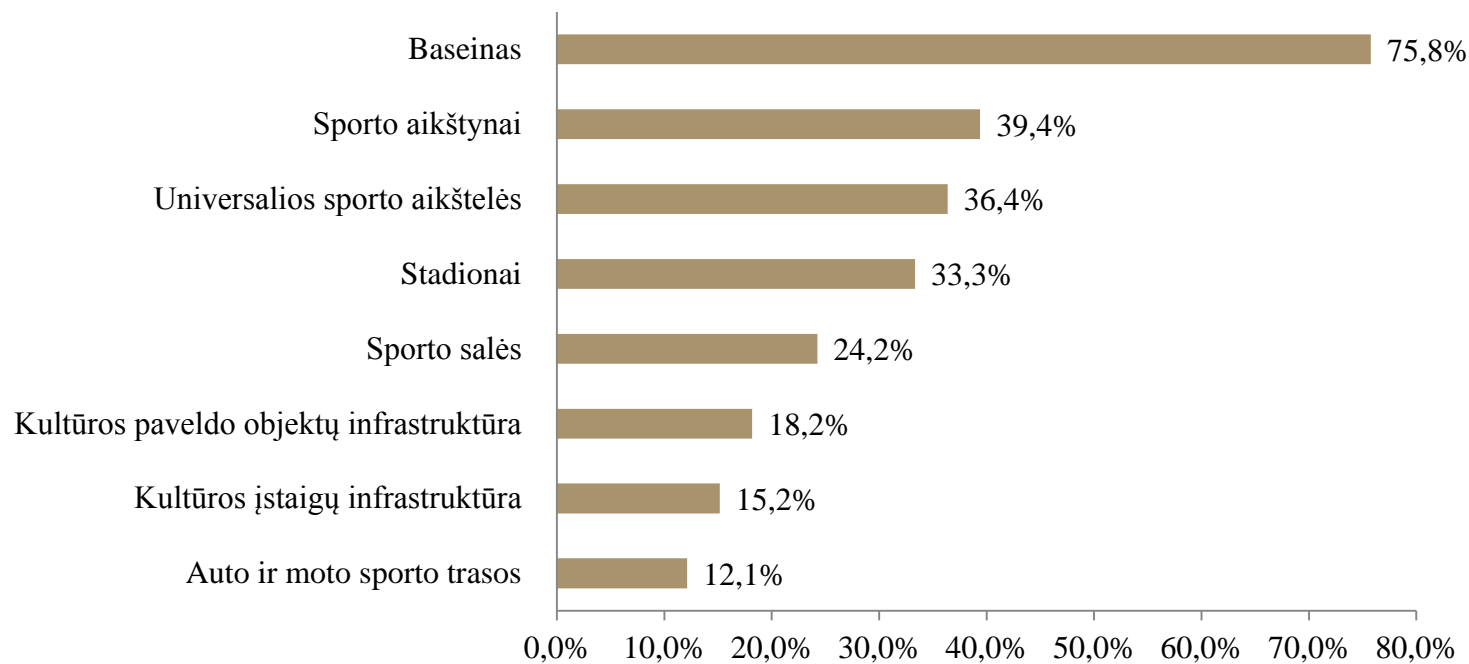
Verslo plėtrai ir investicijoms nepakankamai išvystyti dviračių ir pėsčiųjų takai, kempingai, trūksta koncertų salės.

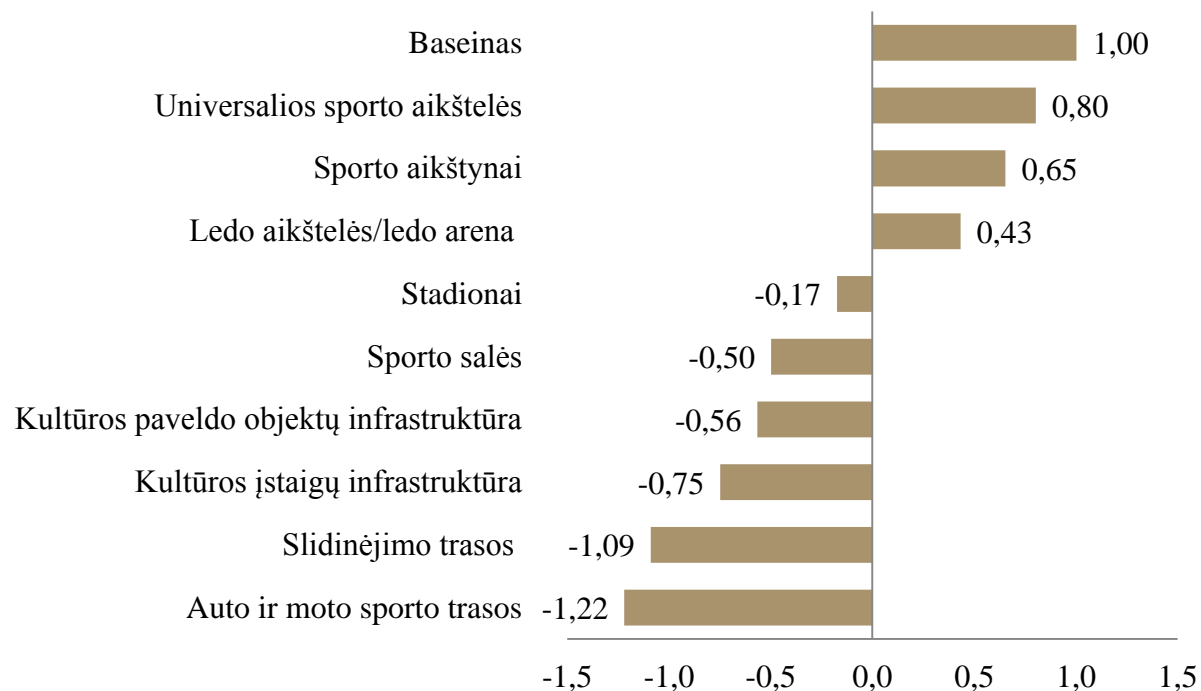
Turizmo ir laisvalaikio viešųjų infrastruktūros projektų poreikis (Z įvertis)

Respondentai didžiausią poreikį nurodė dviračių ir pėsčiųjų takams, vandens turizmui, apgyvendinimo bei maitinimo įstaigoms, kempingui, laisvalaikio aikštelėms bei parkams ir skverams.

Sporto ir kultūros infrastruktūra, kuri yra nepakankama verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti (N=33)

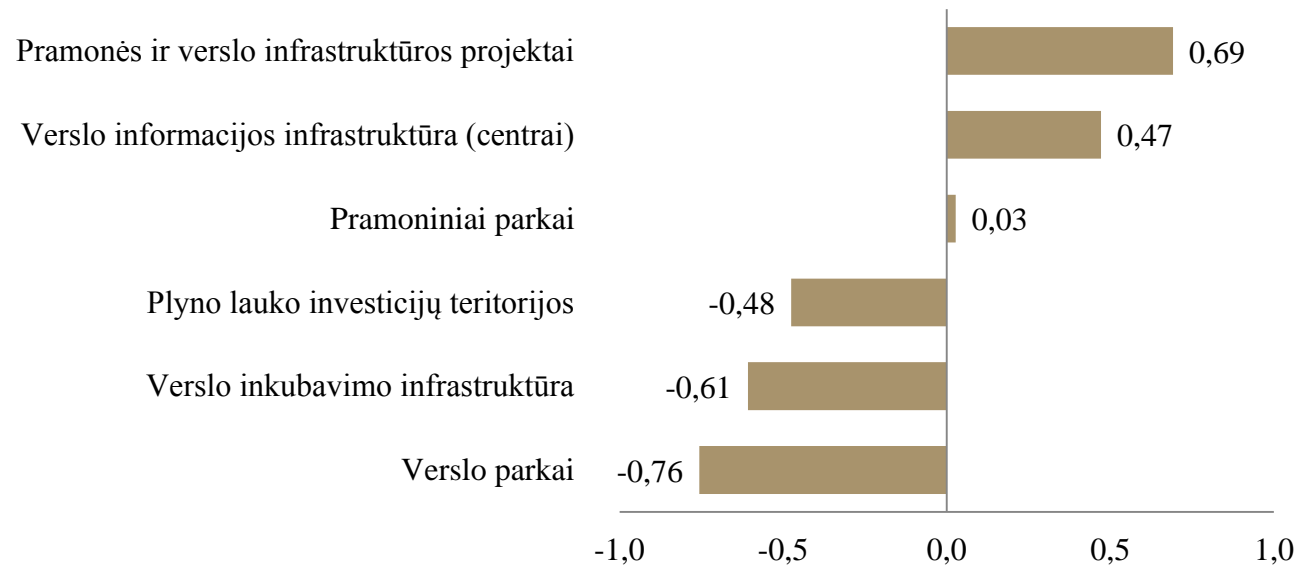

Sporto ir kultūros infrastruktūros projektų poreikis (Z įvertis)

Baseiną, kaip nepakankamą verslo plėtrai ir investicijoms pritraukti, nurodė daugiausiai respondentų lyginant su kitomis sporto ir kultūros infrastruktūromis.

Iš sporto ir kultūros infrastruktūros projektų labiausiai reikalingas baseinas, universalios sporto aikštelės bei sporto aikštynai.

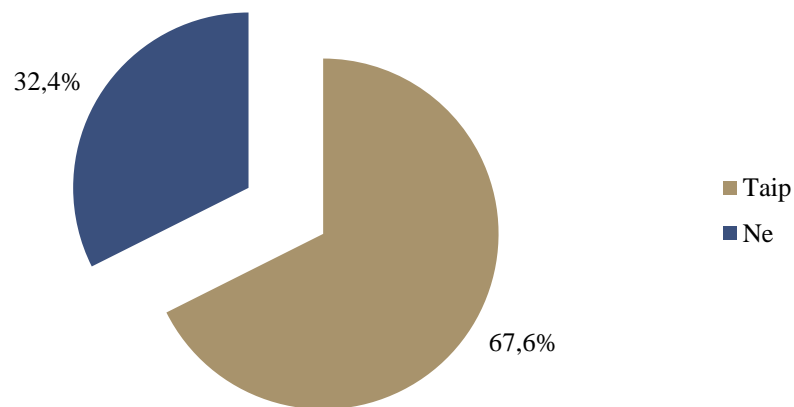
Verslo infrastruktūros projektų poreikis (Z įvertis)

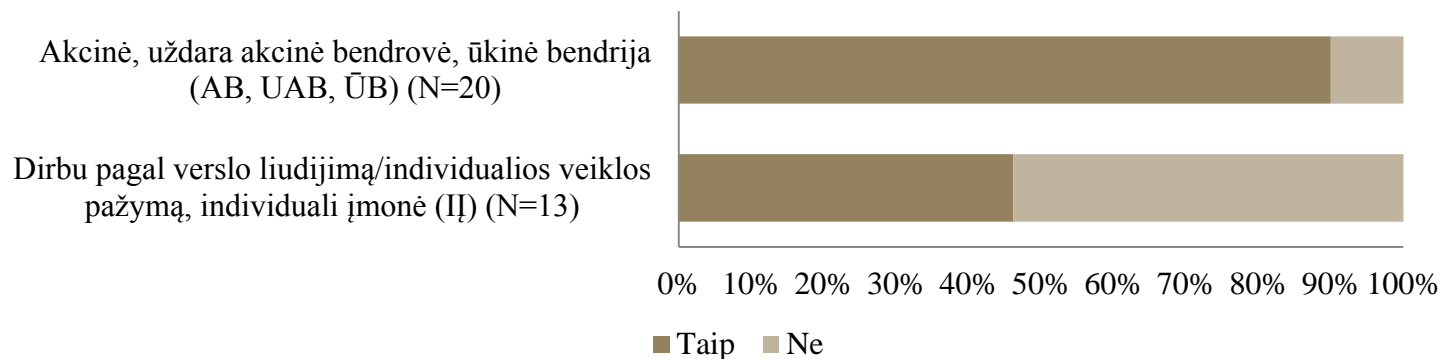
Pramoninės ir verslo infrastruktūros projektai turi didžiausią poreikį tarp kitų verslo projektų. Lyginant su kitais infrastruktūrų projektais, verslo aspektai nėra būtiniausi.

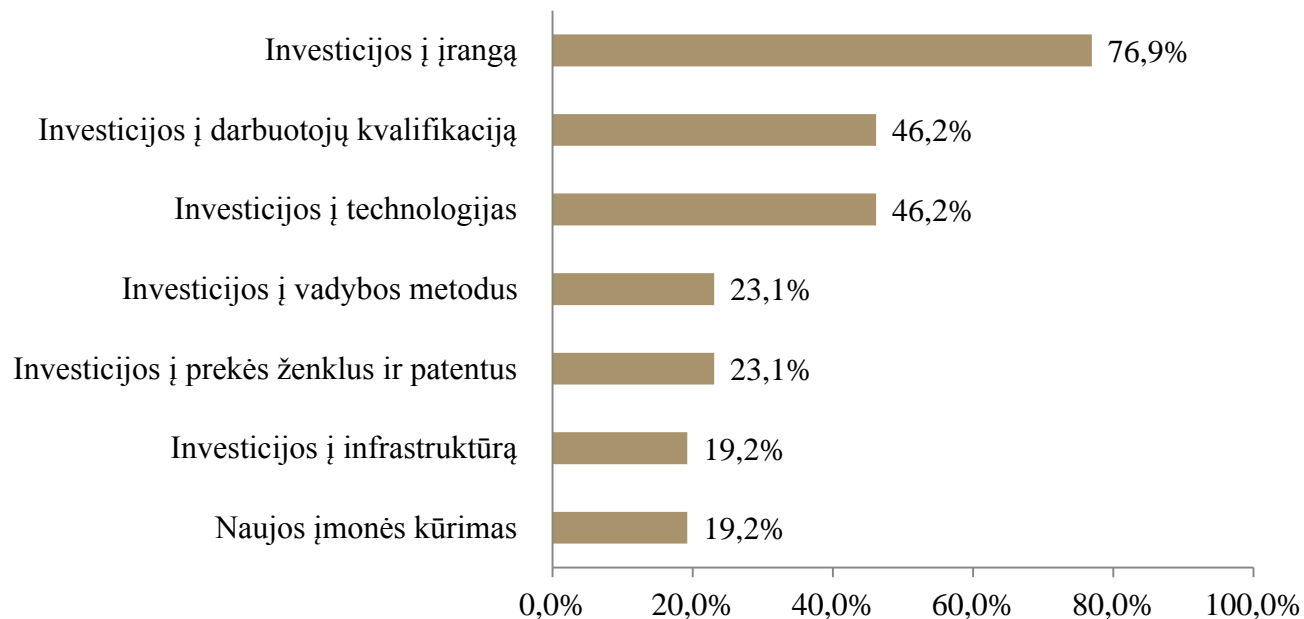
Investicijų į verslą ir jo plėtrą 5 metų planai

Ar per ateinančius 5 metus planuojate investuoti į verslą ar jo plėtrą? (N=37)

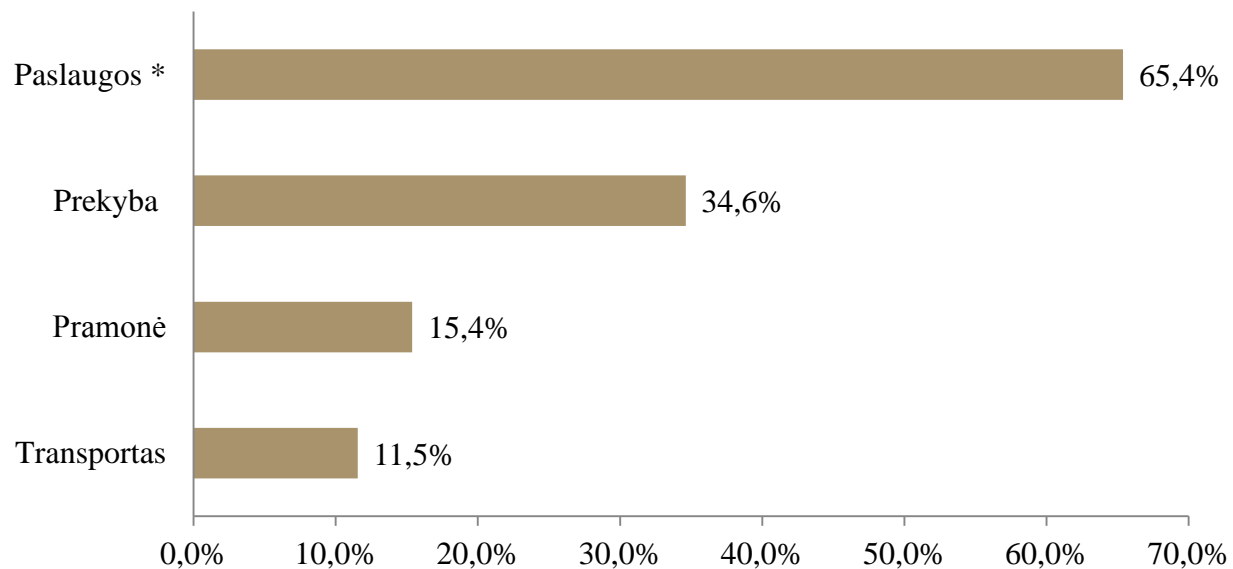
Klausimo „Ar per ateinančius 5 metus planuojate investuoti į verslą ar jo plėtrą?“ atsakymų pasiskirstymas pagal veiklos statusą (N=33)

Sritis į kurias planuojama investuoti (N=26)

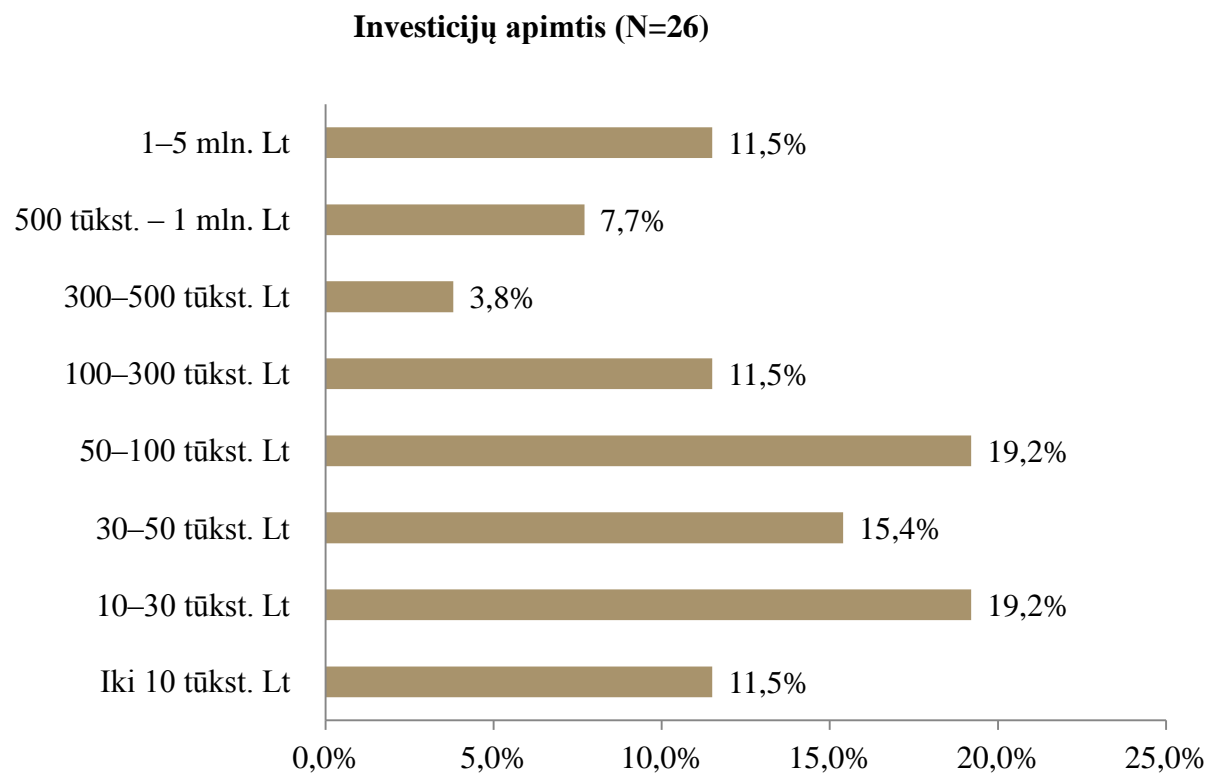
Rokiškio rajono verslininkai per ateinančius 5 metus daugiausiai planuoja investuoti į įrangą, darbuotojų kvalifikaciją bei technologijas. Didesnė dalis apklaustųjų planuojančių investuoti į minėtus aspektus yra UAB, AB bei ŪB atstovai, kurie turi daugiau nei 10 darbuotojų.

Ūkio šakos, į kurias planuojama investuoti (N=26)

Paslaugos – ūkio šaka, kuri sulauks daugiausiai investicijų per 5 metus vertinant respondentų planus.

* Respondentai paminėjo tokias paslaugas: aplinkos valymas, aplinkosauga, buhalterinė apskaita, sauga darbe, maitinimas, medicina, viešbučiai.

Didžiausia dalis respondentų investuos 10–30 tūkst. Lt bei 50–100 tūkst. Lt. Nemaža dalis apklaustųjų planuoja skirti net 1–5 mln. Lt investicijoms į verslą.

Pasiūlymai, pastabos, komentarai, skirti verslo aplinkai Rokiškio rajono savivaldybėje gerinti (N=3)

Nr.	Pasiūlymai, pastabos, komentarai (respondentų kalba netaisyta)
1	Daugiau informacijos.
2	Kur ir kaip būtų galima pasinaudoti įvairiomis lengvatomis, mūsų įmonė nedidelė, trūksta tikrai labai daug žinių.
3	Rokiškio rajono savivaldybės Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus aukščiausios kvalifikacijos darbuotojams linkiu kantrybės, ištvermės ir stiprybės. Tai Jūsų skyriaus dėka gimsta idėjos verslo aplinkai gerinti ir jos operatyviai įgyvendinamos.

IŠVADOS

Tyrimo uždavinys	Gauti rezultatai	Pasiūlymai
Įvertinti stabdančius pritraukimą bei verslo plėtrą veiksnius, investicijų bei verslo plėtrą	Investicijų pritraukimą labiausiai stabdo nepalanki verslui teisinė ir mokestinė bazė, riboti verslo įmonių finansiniai ištekliai, aiškios rėmimo tvarkos nebuvimas bei žemas gyventojų verslumo lygis.	Reikėtų keisti, daryti patrauklesnę verslui teisinę ir mokestinę bazę, skatinti rėmimo tvarkos aiškumą, kelti gyventojų verslumo lygį.
Nustatyti viešųjų paslaugų efektyvumą skatinant verslo plėtrą savivaldybės teritorijoje	Labiausiai verslo plėtrą rajono teritorijoje skatina lengvatinių paskolų tiekimas verslo sektoriui, lengvatos įmonėms, investuojančioms į darbuotojų kvalifikaciją, internetinės svetainės bei parama naujų darbo vietų kūrimui.	Norint padidinti VP efektyvumą verslo plėtrai daugiau dėmesio reikėtų skirti įvairių lengvatinių paskolų teikimui, paramai verslui.
Įvertinti savivaldybės viešąsias paslaugas	Daugiau nei pusė respondentų nurodė, kad VP yra per mažai.	Visų pirma, reikėtų panaikinti informacijos trūkumą. Taip pat būtų naudinga plėsti VP asortimentą atsižvelgiant į verslininkų poreikius.
Išsiaiškinti, kokios įstaigos/organizacijos daro/nedaro įtaką verslo plėtrai	Daugiau negu pusė respondentų teigia, kad Rokiškio rajono verslininkų asociacija, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Rokiškio rajono savivaldybės administracija, Lietuvos verslo konfederacija, prekybos pramonės ir amatų rūmai bei Rokiškio turizmo informacijos centras daro įtaką verslo plėtrai rajone.	Įstaigų/organizacijų, kurios turi mažą įtaką verslui, įtaka verslo plėtrai galėtų padidėti panaikinus informacijos trūkumą apie jas ir jų veiklą, pakėlus darbuotojų kompetenciją.

Tyrimo uždavinys	Gauti rezultatai	Pasiūlymai
Nustatyti infrastruktūrų pakankumą verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui bei išsiaiškinti infrastruktūrinių projektų poreikį	Norint plėsti verslą ir pritraukti investicijas nepakanka gatvių apšvietimo, parkavimo aikštelių, pramoninių ir kitų pavojingų atliekų utilizavimo, vandens turizmo infrastruktūrų, dviračių ir pėsčiųjų takų, kempingų, koncertų salės bei baseino. Verslininkai nurodė šiuos prioritetinius infrastruktūrinius projektus: gatvių apšvietimas, parkavimosi aikštelės, interneto infrastruktūra, pramoninių ir kitų pavojingų atliekų utilizavimas, buitinių atliekų šalinimo ir utilizavimas, dviračių ir pėsčiųjų takai, vandens turizmas, apgyvendinimo įstaigos, maitinimo įstaigos, kempingai, baseinas, universalios sporto aikštelės.	Lėšos turėtų būti nukreiptos išvardintoms infrastruktūroms gerinti, norint pritraukti daugiau investicijų bei plėsti verslą Rokiškio rajone.
Nustatyti 5 metų investicijų planus į verslą ir jo plėtrą	Du trečdaliai verslininkų planuoja investuoti per ateinančius 5 metus. Daugiausiai planuoja investuoti į įrangą, darbuotojų kvalifikaciją bei technologijas. Pagrindinė investicijų ūkio šaka – paslaugos. Po penktadalį investuos 10–30 tūkst. Lt bei 50–100 tūkst. Lt, o 12,5 proc. – 1–5 mln. Lt.	

